

(สำเนา)

เลขรับ ๑๑๑๗๗/๒๕๖๗ วันที่ ๑๗ ก.ค. ๒๕๖๗
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๔๐๔๘

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างสหภาพยุโรป และรัฐสมาชิกฝ่ายหนึ่งกับราชอาณาจักรไทยอีกฝ่ายหนึ่ง (Framework Agreement on Comprehensive Partnership and Cooperation between the European Union and its Member States, of the one part, and the Kingdom of Thailand, of the other part)

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างกรอบความตกลงฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกฝ่ายหนึ่งกับราชอาณาจักรไทยอีกฝ่ายหนึ่ง (Framework Agreement on Comprehensive Partnership and Cooperation between the European Union and its Member States, of the one part, and the Kingdom of Thailand, of the other part) ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างกรอบความตกลงดังกล่าว มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) เศรษฐา ทวีสิน
(นายเศรษฐา ทวีสิน)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๖๒
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทร์เพ็ญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักงานการประชุม

สิบตรี มนชัย พวงลำเจียก/พิมพ์
นางสาววรัตน์ดา ไชยตะมาตย์/ทาน
นายณรวิษณุ วิเศษศิริ/ตรวจ

**ร่างกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน
(Comprehensive Partnership and Cooperation Agreement: PCA)
ระหว่างไทย-สหภาพยุโรป (อียู)**

๑. ภูมิหลัง

- คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๒๐๐๔) ให้กระทรวงการต่างประเทศ เป็นเจ้าภาพในการเจรจาเพื่อจัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน ระหว่างสหภาพยุโรป (อียู) และรัฐสมาชิกกับราชอาณาจักรไทย (Framework Agreement on Comprehensive Partnership and Cooperation between the European Union and its Member States, of the One Part, and the Kingdom of Thailand, of the Other Part: PCA) เพื่อกำหนดทิศทางความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานของผลประโยชน์และค่านิยมร่วมกัน
 - ในช่วงระหว่างปี ๒๕๔๗-๒๕๕๖ (ค.ศ. ๒๐๐๔-๒๐๑๓) สองฝ่ายได้มีการเจรจา PCA อย่างเป็นทางการ รวม ๘ รอบ จนสามารถบรรลุข้อสรุปได้ทั้งหมดและได้ลงนามย่อ (initial) กรอบความตกลงฯ เพื่อยืนยันความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหาสาระใน PCA ที่ได้เจรจากันมาแล้ว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสถานการณ์การเมืองในไทยเมื่อปี ๒๕๕๗ (ค.ศ. ๒๐๑๔) จึงไม่มีการลงนาม PCA อย่างเป็นทางการ
 - ในช่วงปลายปี ๒๕๖๐ (ค.ศ. ๒๐๑๗) สหภาพยุโรปมีข้อมติให้ฟื้นความสัมพันธ์ทางการเมืองกับไทย ในทุกระดับอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งรวมถึงการลงนาม PCA กับไทย เมื่อไทยมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ (ค.ศ. ๒๐๑๙) หลังจากที่ไทยจัดการเลือกตั้งทั่วไป และมีรัฐบาลใหม่มาบริหารประเทศ สหภาพยุโรปมีมติขยายการปฏิสัมพันธ์กับไทยในทุกด้าน ทั้งสองฝ่ายจึงได้รื้อฟื้นกระบวนการ PCA โดยมีการปรับเนื้อหาสาระบางส่วนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเน้นการบรรลุ SDGs มากขึ้น
 - ในช่วงปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ค.ศ. ๒๐๒๑-๒๐๒๒) สองฝ่ายได้มีการเจรจา PCA อย่างเข้มข้น ทั้งในระดับหัวหน้าคณะเจรจา ได้แก่ นางจุฬามณี ชาติสุวรรณ อธิบดีกรมยุโรป (ตำแหน่งในขณะนั้น) ในฐานะหัวหน้าคณะเจรจาฝ่ายไทย และนาง Paola Pampaloni รองอธิบดีกรมเอเชียและแปซิฟิก กระทรวงการต่างประเทศสหภาพยุโรป ในฐานะหัวหน้าคณะเจรจาฝ่ายสหภาพยุโรป และในระดับเทคนิค/ผู้เชี่ยวชาญ จนสามารถเจรจา PCA เสร็จสิ้นครบทุกส่วนในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ (ค.ศ. ๒๐๒๒) โดยมีการขีดเส้นตายค่าเชิงกฎหมายแล้วด้วย
 - เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๕ (ค.ศ. ๒๐๒๒) นางจุฬามณี ชาติสุวรรณ (รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ/ตำแหน่งต่อมา) กับนาง Paola Pampaloni รองอธิบดีกรมเอเชียและแปซิฟิก กระทรวงการต่างประเทศสหภาพยุโรป ได้ร่วมลงนามย่อ (initial) กรอบความตกลง PCA ที่กระทรวงการต่างประเทศสหภาพยุโรป ณ กรุงบรัสเซลส์ และต่อมาทั้งสองฝ่ายได้ลงนามกรอบความตกลงฯ อย่างเป็นทางการ ในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ (ค.ศ. ๒๐๒๒) ในห้วงการประชุมสุดยอดอาเซียน-สหภาพยุโรป สมัยพิเศษ ณ กรุงบรัสเซลส์ โดยมีนายดอน ปรมดีรัตน์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ในขณะนั้น) เป็นผู้ลงนามฝ่ายไทย และมีนาย Josep Borrell Fontelles รองประธานคณะกรรมาธิการยุโรป (High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy and Vice-President of the Commission: HR/VP) เทียบเท่าระดับรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้ลงนามฝ่ายสหภาพยุโรป

๒. ภาพรวมของกรอบความตกลง PCA ไทย-สหภาพยุโรป

- กรอบความตกลง PCA เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม หรือการค้าการลงทุนระหว่างประเทศอย่างกว้างขวางตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม รวมทั้งได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันต่อไป

- PCA เป็นกรอบความตกลงที่ไทยจัดทำร่วมกับสหภาพยุโรปและประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ทั้ง ๒๗ ประเทศ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเพิ่มพูนการค้าหรือและขยายความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ ให้มีทิศทางและเป็นแบบแผนในระยะยาวบนหลักการที่ทั้งสองฝ่ายมีส่วนร่วมกัน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เช่น การเคารพหลักการสากลต่าง ๆ ด้านประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน นิติรัฐและนิติธรรม เศรษฐกิจที่เปิดเสรี การพัฒนาที่ยั่งยืน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.สาระสำคัญของกรอบความตกลง PCA

- PCA ประกอบด้วย ๘ หัวข้อ ๖๔ ข้อบท และ ยังประกอบด้วยส่วนอารัมภบท ซึ่งกล่าวถึงเหตุผลของการจัดทำกรอบความตกลงฯ และ ๒ ปฏิญญาร่วม ได้แก่ ปฏิญญาร่วมว่าด้วยข้อ ๕ (อาชญากรรมร้ายแรงตามข้อห้วงกึ่งระหว่างประเทศ) และปฏิญญาร่วมว่าด้วยข้อ ๒๓ (ความร่วมมือทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม)

- รายละเอียดของแต่ละหัวข้อ มีดังนี้ (๑) อารัมภบท กล่าวถึงเหตุผลของการจัดทำกรอบความตกลงฯ (๒) ลักษณะและขอบเขต ๖ ข้อ ว่าด้วยหลักการที่ทั้งสองฝ่ายให้ความสำคัญและเป็นพื้นฐานด้านนโยบาย (๓) ความร่วมมือระดับทวิภาคี ภูมิภาค และระหว่างประเทศ ๒ ข้อ (๔) ความร่วมมือว่าด้วยประเด็นการค้าและการลงทุน ๑๑ ข้อ (๕) ความร่วมมือด้านเสรีภาพ ความมั่นคง และการยุติธรรม ๑๐ ข้อ (๖) ความร่วมมือในภาคส่วนอื่น ๆ ๒๐ ข้อ ครอบคลุมประเด็นและรูปแบบความร่วมมือที่หลากหลาย เช่น สิทธิมนุษยชน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสมุทรภิบาล (๗) เครื่องมือสำหรับความร่วมมือ ๒ ข้อ ว่าด้วยทรัพยากรที่แต่ละฝ่ายจะใช้ในการดำเนินการความร่วมมือ (๘) กรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วม ๑ ข้อ กำหนดรูปแบบกลไกติดตามความร่วมมือ (๙) บทบัญญัติสุดท้าย ๑๒ ข้อ ว่าด้วยประเด็นทางกฎหมายของกรอบความตกลงฯ และ (๑๐) ปฏิญญาร่วมว่าด้วยข้อ ๕ ว่าด้วยอาชญากรรมร้ายแรงตามข้อห้วงกึ่งระหว่างประเทศ และ ปฏิญญาร่วมว่าด้วยข้อ ๒๓ ว่าด้วยความร่วมมือทางกฎหมายและทางอาญา ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับการให้คำรับรองว่ารัฐบาลไทยจะดำเนินการโดยทุกวิถีทางภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลบังคับใช้เพื่อมิให้บุคคลที่ประเทศไทยได้ร้องขอให้ส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนต้องได้รับโทษประหารชีวิต ทั้งนี้ รวมจำนวนข้อทั้งหมดเป็น ๖๔ ข้อ และ ๒ ปฏิญญาร่วม

- ในข้อ ๕๕ ว่าด้วยการปฏิบัติตามพันธกรณีได้กำหนดกลไกระงับข้อพิพาทไว้ โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความตกลงเฉพาะอื่น ๆ ระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป ซึ่งรวมถึงความตกลงการค้าเสรี (FTA) ที่จะมีการจัดทำขึ้นในอนาคตกับฝ่ายสหภาพยุโรป ดังนั้น ในกรณีที่ฝ่ายใดละเมิดพันธกรณีภายใต้กรอบความตกลงฯ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง (essential elements) ของร่างกรอบความตกลงฯ ตามข้อ ๑ (๑) ว่าด้วยการเคารพหลักการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน และข้อ ๓ (๓) ว่าด้วยการไม่เผยแพร่อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง อีกฝ่ายหนึ่งต้องมีหลักฐานตามข้อกล่าวหาที่เพียงพอ โดยอีกฝ่ายนั้นอาจดำเนินการมาตรการที่เหมาะสมตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และที่มีผลกระทบน้อยที่สุดต่อการปฏิบัติตามกรอบความตกลงฯ โดยมาตรการที่เหมาะสมอาจรวมถึงการระงับการมีผลบังคับใช้ของกรอบความตกลงฯ หรือความตกลงเฉพาะอื่น ๆ ทั้งนี้ ก่อนที่จะดำเนินการเช่นนั้นจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดฯ พร้อมส่งเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการร่วมพิจารณาอย่างถี่ถ้วน และจัดให้มีการปรึกษาหารือโดยทันทีโดยใช้เวลาไม่เกิน ๓๐ วัน เพื่อหาข้อยุติที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับร่วมกันได้เป็นอันดับแรก

- ในข้อ ๕๙ ว่าด้วยการมีผลใช้บังคับและการใช้บังคับไปพลางก่อนของกรอบความตกลงฯ ได้ระบุให้คู่ภาคีสามารถเริ่มดำเนินการตามสาขาความร่วมมือในส่วนที่อยู่ในอำนาจที่สหภาพยุโรปมีเหนือรัฐสมาชิกไปพลางก่อนได้ โดยไม่ต้องรอกกระบวนการภายในของรัฐสมาชิกสหภาพยุโรปทั้ง ๒๗ ประเทศแล้วเสร็จ ซึ่งอาจใช้เวลามากกว่า ๕-๖ ปี กว่ากรอบความตกลงฯ จะมีผลบังคับใช้ทั้งฉบับ โดยเมื่อฝ่ายสหภาพยุโรปแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับข้อบทที่จะเริ่มดำเนินการไปพลางก่อนแก่ฝ่ายไทยแล้ว หากฝ่ายไทยไม่ขัดข้องและกระบวนการภายในของไทยเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งสองฝ่ายก็สามารถเริ่มดำเนินการความร่วมมือตามกรอบความตกลงฯ ในส่วนนั้นได้ทันที

๔. ประโยชน์และโอกาสจากกรอบความตกลง PCA ไทย-สหภาพยุโรป

- PCA จะช่วยยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกให้ก้าวไปสู่ความเป็นหุ้นส่วนรอบด้านและพันธมิตรที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดย PCA เปรียบเสมือนตัวชี้วัดว่า ไทยยึดมั่นและสนับสนุนค่านิยมพื้นฐานทางการเมืองและเศรษฐกิจที่เป็นสากลเช่นเดียวกับสหภาพยุโรป รวมทั้งส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในฐานะหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ที่สำคัญของสหภาพยุโรปในภูมิภาคนี้ได้ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสทางการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และศักดิ์ศรีของประเทศในเวทีระหว่างประเทศ นอกจากนี้ สหภาพยุโรปกำหนดให้การมีกรอบความตกลง PCA เป็นก้าวสำคัญไปสู่การเจรจาจัดทำ FTA ไทย-สหภาพยุโรป
- นอกจากนี้ PCA ยังเป็นโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้และแนวปฏิบัติกับสหภาพยุโรปและประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปเพื่อยกระดับมาตรฐานในด้านต่าง ๆ ของไทย ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันความร่วมมือภายใต้ PCA ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐเป็นหลัก โดยมุ่งเน้นยกระดับการบริหารจัดการในสาขาต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการปรับกฎระเบียบของไทยให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ดังนั้น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนชาวไทยจะได้รับประโยชน์ในทางอ้อมจากความร่วมมือภายใต้ PCA ด้วยเช่นกัน
- ภายใต้ความตกลงนี้ ทั้งสองฝ่ายจะมีการจัดตั้งกลไกคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) และคณะทำงานเฉพาะด้าน (specialised working group) ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (๑) สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล (Human rights and Governance) (๒) การค้าและการลงทุน (Trade and Investment) (๓) การพัฒนาที่ยั่งยืนและการเปลี่ยนผ่านสีเขียว (Sustainable Development and Green transition) (๔) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แรงงาน และการโยกย้ายถิ่นฐาน (Human Resources Development, Labour, and Migration) (๕) ความเชื่อมโยงดิจิทัล วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Digital Connectivity, Science, Technology, and Innovation) และเพื่อจัดทำแผนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ความตกลง PCA จะเปิดโอกาสให้ไทยสามารถขยายและเข้าถึงโครงการ/งบประมาณความร่วมมือของสหภาพยุโรปได้มากยิ่งขึ้น อาทิ ไทยสามารถขยายความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมากขึ้น และสามารถเข้าถึง sharing research infrastructure ของสหภาพยุโรปได้มากขึ้น เช่น โครงการ Southeast Asia-Europe Joint Funding Scheme for Research and Innovation (JFS) ความร่วมมือกับ European Research Council ด้านการแลกเปลี่ยนฝึกฝนนักวิจัย และ Horizon Europe ทุนวิจัยใหญ่ของยุโรป

ประโยชน์และโอกาสจากกรอบความตกลง PCA ไทย-สหภาพยุโรป	
ประเด็น	ประโยชน์
ความร่วมมือด้านการค้า และการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการค้าทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมไปถึงการเปิดการเจรจา FTA ไทย-สหภาพยุโรป - ส่งเสริมมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้า และลดอุปสรรคทางเทคนิคเพิ่มความโปร่งใส - ส่งเสริมความร่วมมือด้านศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญา และการแลกเปลี่ยนเรื่องการค้าดิจิทัล
ความร่วมมือด้านภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเวทีระหว่างประเทศ เช่น UN WTO UNCTAD WIPO เป็นต้น - สหภาพยุโรปกำลังให้ความสำคัญในด้านภูมิรัฐศาสตร์ ดังนั้น PCA จะช่วยให้ไทยอยู่ในแผนการดำเนินงานของสหภาพยุโรปที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร (บุคลากร เวลา งบประมาณ และนวัตกรรม) เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเกิดความสอดคล้องกันของกิจกรรมที่เกี่ยวกับรัฐสมาชิกสหภาพยุโรปและอาเซียน
ความร่วมมือในประเด็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลในด้านกงสุล โดยไทยสามารถใช้ประโยชน์ในการผลักดัน "ความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราเข้าเขตเชงเกน (Schengen Agreement)"

<p>ความร่วมมือด้านความมั่นคง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันแบบครอบคลุมในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ ความมั่นคงทางไซเบอร์และความมั่นคงทางทะเล ผ่านโครงการ ESIVA และ โครงการ CRIMARIO - ส่งเสริมความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมที่มีลักษณะจัดตั้งเป็นองค์กร รวมถึงความร่วมมือในการป้องกันและต่อต้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และความร่วมมือด้านนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติด
<p>การเข้าถึงแหล่งเงินสนับสนุน และทุนการศึกษาของ สหภาพยุโรป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการ Global Gateway เป็นโครงการส่งเสริมความเชื่อมโยงในระดับโลกที่ยั่งยืนและปลอดภัยให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยง ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ดิจิทัล (๒) สภาพภูมิอากาศ และพลังงาน (๓) การคมนาคม (๔) สาธารณสุข และ (๕) การศึกษาและวิจัย โดยสหภาพยุโรปตั้งเป้าที่จะระดมเงินลงทุนกว่า ๓ แสนล้านยูโรเพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวที่ยั่งยืนในระดับโลก - โครงการ Horizon Europe เป็นหนึ่งในโครงการวิจัยที่มีแหล่งเงินทุนในการวิจัยและพัฒนาที่ใหญ่ที่สุดในยุโรปและในระดับโลกด้วยงบประมาณจำนวน ๑ แสนล้านยูโร - โครงการ ARISE plus Thailand เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสหภาพยุโรป ๓ ล้านยูโร เพื่อยกระดับการแข่งขันทางการค้า พัฒนาแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรัฐและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์และมาตรฐานที่สอดคล้องกับสหภาพยุโรป - โครงการ Erasmus Mundus หรือ ERAMUS+ เป็นรูปแบบการเคลื่อนย้ายด้านการศึกษาและการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้นักเรียนจากสหภาพยุโรปและนอกสหภาพยุโรปได้พัฒนาการศึกษา การฝึกอบรมและเพิ่มศักยภาพส่วนบุคคลผ่านกระบวนการการเรียนรู้ตลอดชีวิต
<p>ความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเวทีหารือเพื่อสนับสนุนการสมัครเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (HRC) ของไทย วาระปี ๒๕๖๘-๒๕๗๐ (ค.ศ. ๒๐๒๕-๒๐๒๗) ภายใต้บริบทโลกที่เปลี่ยนแปลง
<p>ความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนผ่านสีเขียว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้การพัฒนาพลังงานรูปแบบใหม่กับสหภาพยุโรป รวมถึงเทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด พลังงานไฮโดรเจน เทคโนโลยี Carbon Capture เป็นเวทีในการหารือเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของผู้ประกอบการ ตามกฎหมายของสหภาพยุโรป ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑. มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) ๒. กฎหมายปลอดการตัดไม้ทำลายป่า (Regulation on Deforestation-Free Products: EUDR)

๕. ผลกระทบ

● ตามนัยข้อ ๓. ข้างต้น การไม่ปฏิบัติตามหลักการที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของกรอบความตกลงฯ อาจนำมาซึ่งการระงับความตกลงเฉพาะด้านอื่น ๆ รวมถึง FTA ไทย-สหภาพยุโรป โดยฝ่ายสหภาพยุโรปยืนยันว่าไม่สามารถประนีประนอมเรื่องนี้ได้ และได้ระบุเงื่อนไขในความตกลงที่สหภาพยุโรปจัดทำกับประเทศอาเซียนอื่น ๆ เช่นกัน โดยเงื่อนไขของไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าสิงคโปร์ (ปี ๒๕๕๗) ที่ความตกลงกำหนดให้หารือให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน หลังจากแจ้งว่าจะใช้มาตรการลงโทษ ฟิลิปินส์ (ปี ๒๕๕๕) กำหนดให้หารือกันเพื่อหาทางออกภายในไม่เกิน ๑๕ วัน หรือขอขยายได้รวมไม่เกิน ๒๑ วัน เวียดนาม (ปี ๒๕๕๙) ไม่กำหนดให้มีการหารือใด ๆ โดยอีกฝ่ายสามารถใช้มาตรการลงโทษได้ทันที และมาเลเซีย (ปี ๒๕๖๕) ได้เงื่อนไขเท่ากับของไทย กล่าวคือ กำหนดให้หารือให้ได้ข้อสรุปภายใน ๓๐ วัน

๖. การดำเนินกระบวนการภายในต่อไปของไทยและสหภาพยุโรปเพื่อให้ PCA มีผลบังคับใช้

- ในส่วนของไทย โดยที่ PCA เป็นหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ตาม ม. ๑๗๘ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงจำเป็นต้องเสนอให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมยุโรป ได้เสนอเรื่องร่างกรอบความตกลงฯ ให้คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ (ค.ศ. ๒๐๒๒) เห็นชอบกรอบความตกลงฯ และได้อนุมัติให้ รรรม./รรมว.กต. ในขณะนั้น เป็นผู้ลงนามในร่างกรอบความตกลงฯ ซึ่งได้มีการลงนามเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ (ค.ศ. ๒๐๒๒) ต่อมาได้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร และมีการจัดการเลือกตั้งทั่วไป ทำให้ไม่สามารถส่งกรอบความตกลงฯ ที่ลงนามแล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ล่าสุด เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ (ค.ศ. ๒๐๒๔) คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันได้ให้ความเห็นชอบกรอบความตกลงฯ ก่อนที่จะนำเสนอเรื่องให้รัฐสภาพิจารณาโดยเร็วต่อไป เพื่อจะได้เริ่มมีการบังคับใช้กรอบความตกลงฯ ได้ต่อไป

- เพื่อเป็นการเตรียมการนำกรอบความตกลง PCA เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา กรมยุโรปได้จัดการสัมมนาเพื่อหาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม รวม ๓ ครั้ง ได้แก่ (๑) เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕ (ค.ศ. ๒๐๒๒) เพื่อหารือเกี่ยวกับ PCA ในภาพรวม (๒) เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ (ค.ศ. ๒๐๒๓) โดยร่วมกับศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ (International Studies Centre: ISC) เพื่อหารือในหัวข้อ “ค่านิยมพื้นฐานและความร่วมมือภายใต้ PCA” และ (๓) เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ (ค.ศ. ๒๐๒๓) โดยร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อหารือในหัวข้อ “ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้า” โดยจะนำผลการสัมมนาทุกรายการดังกล่าวไปประกอบการเสนอกรอบความตกลง PCA ต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๑๗๘ วรรค ๔ ของรัฐธรรมนูญฯ ต่อไป

- ในส่วนของสหภาพยุโรป สามารถแบ่งกระบวนการภายในออกเป็น ๒ ส่วน กล่าวคือ ในระดับสหภาพยุโรป โดยเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๖ (ค.ศ. ๒๐๒๓) รัฐสภายุโรปได้มีข้อมติเห็นชอบ PCA กับไทยแล้ว ซึ่งเมื่อกระบวนการภายในของไทยแล้วเสร็จ ทั้งสองฝ่ายจะสามารถเริ่มดำเนินการตาม PCA ในส่วนที่เป็นอำนาจของสหภาพยุโรป (ที่มีเหนือประเทศสมาชิก) ไปพลางก่อนได้ หรือที่เรียกว่า Provisional Application และในระดับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปโดย PCA ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาของแต่ละประเทศ (ซึ่งน่าจะใช้เวลา ๔-๕ ปี) ทั้งนี้ มีประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปที่ให้สัตยาบันต่อกรอบความตกลง PCA กับไทยแล้ว ๑๒ ประเทศ ได้แก่ เอสโตเนีย ฮังการี ออสเตรีย เดนมาร์ก เยอรมนี โปแลนด์ ลิทัวเนีย ลัตเวีย สวีเดน ไอร์แลนด์ สโลวาเกีย โครเอเชีย ตามลำดับ (ข้อมูล ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗ (ค.ศ. ๒๐๒๔))

กรมยุโรป
กองสหภาพยุโรป
มิถุนายน ๒๕๖๗

สรุปเนื้อหาของร่างกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือ รอบด้านระหว่างไทย-สหภาพยุโรป (อียู)

กรอบความตกลง PCA ครอบคลุมความร่วมมืออย่างรอบด้านระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป ทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค และระหว่างประเทศในประเด็น อาทิ ความมั่นคง เสรีภาพ การยุติธรรม การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้าและการลงทุน ความเชื่อมโยง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมุทรศาสตร์ การสาธารณสุข สิทธิแรงงาน เกษตรกรรม การประมงยั่งยืน สิทธิมนุษยชน สารสนเทศและการสื่อสาร วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีและนวัตกรรม ประกอบด้วย ๖๔ ข้อ (Article) แบ่งกลุ่มออกเป็น ๘ หัวข้อ (Title) ส่วนอารัมภบท (Preamble) และส่วนแถลงการณ์ร่วม (Joint Declaration) ต่อท้ายอันเป็นส่วนหนึ่งของกรอบความตกลงฯ โดยมีสาระสำคัญแบ่งตามหัวข้อ ดังนี้

๑. ขอบเขตและหลักการทั่วไป (Nature and Scope)

- ระบุหลักการที่ทั้งสองฝ่ายให้ความสำคัญและเป็นพื้นฐานด้านนโยบาย คือ การเคารพ ในหลักประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การเคารพในหลักนิติธรรม การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และการแก้ไขข้อพิพาทจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศและโลกาภิวัตน์
- ยืนยันความสำคัญของการต่อต้านการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และความร่วมมือเพื่อป้องกันและจัดการค้าอาวุธที่ผิดกฎหมาย อาทิ อาวุธขนาดเล็ก อาวุธเบา และอาวุธแบบอื่น ๆ
- ย้ำว่าอาชญากรรมร้ายแรงระหว่างประเทศควรได้รับการลงโทษ และให้มีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในเรื่องนี้ รวมทั้งยืนยันความสำคัญของการต่อต้านการก่อการร้าย

๒. ความร่วมมือระดับทวิภาคี ภูมิภาค และระหว่างประเทศ (Bilateral, Regional and International Cooperation)

- ภาคิตกลงที่จะร่วมมือและแลกเปลี่ยนความเห็นในเวทีความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะสหประชาชาติ (UN) รวมถึงองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ International Labour Organization (ILO) กรอบ ASEAN-EU กรอบ ASEAN Regional Forum (ARF) Asia-Europe Meeting (ASEM) และจะร่วมมือและแลกเปลี่ยนความเห็นในประเด็นด้านเศรษฐกิจในเวทีและองค์การต่าง ๆ อาทิ United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) World Trade Organization (WTO) และ World Intellectual Property Organization (WIPO)
- ภาคิตจะร่วมมือในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค โดยคำนึงถึงปัจจัยทางทรัพยากร การเมือง และสถาบันของทั้งสองฝ่าย และจะรับประกันความสอดคล้องกันของกิจกรรมที่เกี่ยวกับรัฐสมาชิก สหภาพยุโรป และอาเซียนด้วย

๓. ความร่วมมือในประเด็นการค้าและการลงทุน (Cooperation on Trade and Investment Issues)

- ภาคิตจะหารือกันเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านการค้าทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมการเข้าสู่ตลาด และส่งเสริมความโปร่งใส รวมทั้งจะหารือเพื่อหาทางออกสำหรับปัญหาทางการค้าด้วย
- ส่งเสริมให้มีความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary: SPS) ระบบอาหารที่ยั่งยืน อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Technical Barriers to Trade: TBT) การลงทุนที่โปร่งใส การบริการ และนโยบายด้านการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ

- แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความร่วมมือทางศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ส่งเสริมการคุ้มครองและการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Rights: IPR) ตลอดจนแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับประเด็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าดิจิทัล (Digital Trade)
- ยืนยันพันธกรณีเรื่องการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-Dumping) ภายใต้กฎของ WTO

๔. ความร่วมมือด้านเสรีภาพ ความมั่นคง และการยุติธรรม (Cooperation in the Area of Freedom, Security and Justice)

- ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมหลักนิติธรรม รวมถึงความเท่าเทียมทางเพศ และการส่งเสริมพลังสตรีและเด็กผู้หญิง
- ส่งเสริมความร่วมมือด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว ความร่วมมือทางการศาลและทางอาญา การคุ้มครองทางกงสุล และความร่วมมือทางมนุษยธรรมในทุกประเด็น
- ยืนยันความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันแบบครอบคลุมในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายถิ่นฐาน ซึ่งรวมถึงการโยกย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ และการรับ-ส่งกลับบุคคลสัญชาติตนที่พำนักอยู่อย่างผิดกฎหมายในดินแดนของภาคีอีกฝ่าย
- เห็นความสำคัญของความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมที่มีลักษณะจัดตั้งเป็นองค์กร และการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงความร่วมมือในการป้องกันและต่อต้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และความร่วมมือด้านนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติด

๕. ความร่วมมือในภาคส่วนอื่น ๆ (Cooperation in other Sectors)

- เห็นชอบที่จะร่วมมือเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึงจัดตั้งเวทีการหารือในเรื่องนี้
- ตกลงที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคการเงิน ตลอดจนความร่วมมือด้านนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ธรรมชาติทางด้านภาษี นโยบายอุตสาหกรรม และการพัฒนาศักยภาพของ MSMEs รวมทั้งการอำนวยความสะดวกความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างสองฝ่าย
- ขยายความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การศึกษาและวัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการสาธารณสุข
- ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งร่วมมือด้านพลังงาน การขนส่ง การท่องเที่ยวยั่งยืน สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และสมุทรศาสตร์
- ส่งเสริมการหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงเพิ่มความร่วมมือในสาขาการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และการพัฒนาชนบท
- ส่งเสริมความร่วมมือด้านการจ้างงานและกิจการสังคม การจัดทำและประมวลผลทางสถิติ และการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ของภาคประชาสังคม

๖. แนวทางในการดำเนินความร่วมมือ (Means of Cooperation)

- ภาคีตกลงที่จะจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมในการปฏิบัติตามความตกลงฯ ตามขีดความสามารถและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเห็นพ้องที่จะร่วมมือกันเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านของไทยและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ

๗. กรอบความร่วมมือเชิงสถาบัน (Institutional Framework)

- ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) ภายใต้ PCA เพื่อติดตามผลการปฏิบัติตาม PCA รวมทั้งจัดลำดับก่อนหลังของการดำเนินการต่าง ๆ ภายใต้ PCA ให้ข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินงานตาม PCA ตลอดจนหาข้อยุติกรณีเกิดความแตกต่างในการตีความความตกลงฯ โดยให้มีการประชุมอย่างน้อยทุก ๒ ปี

๘. ข้อบทสุดท้าย (Final Provisions)

- เปิดโอกาสให้มีการขยายขอบเขตครอบคลุมความตกลงฯ ได้ในอนาคตในรูปแบบตราสารหรือความตกลงเสริม และรับประกันว่า PCA จะไม่กระทบต่อความร่วมมือระหว่างไทยและรัฐสมาชิกสหภาพยุโรป ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและอนาคต
- ในกรณีที่ฝ่ายใดละเมิดพันธกรณีภายใต้ PCA โดยเฉพาะที่เป็นหลักการสำคัญของ PCA อีกฝ่ายหนึ่งต้องมีหลักฐานตามข้อกล่าวหาที่เพียงพอ โดยอีกฝ่ายนั้นอาจดำเนินการมาตรการที่เหมาะสมตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และก่อนที่จะดำเนินการเช่นนั้น จะต้องแจ้งปัญหา พร้อมส่งเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการร่วมพิจารณาอย่างถี่ถ้วน เพื่อแสวงหาข้อยุติที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับร่วมกันได้ก่อน

๙. แถลงการณ์ร่วม (Joint Declaration)

- คำแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยข้อ ๕ มีเนื้อหาสำคัญ คือ ทั้งสองฝ่ายเป็นผู้ลงนามในธรรมนูญกรุงโรมแห่งศาลอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นพัฒนาการสำคัญของระบบยุติธรรมระหว่างประเทศ โดยธรรมนูญกรุงโรมฯ ระบุให้การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และอาชญากรรมสงคราม เป็น “อาชญากรรมร้ายแรงที่เป็นข้อกังวลในระดับระหว่างประเทศ”
- คำแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยข้อ ๒๓ มีเนื้อหาสำคัญ คือ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย จะดำเนินการทุกวิถีทางที่สอดคล้องกับกฎหมายของตนเพื่อรับประกันว่า บุคคลจะไม่ต้องโทษประหารชีวิต

กรมยุโรป
กองสหภาพยุโรป
มิถุนายน ๒๕๖๗

ร่างกรอบความตกลงความเป็นหุ้นส่วน
และความร่วมมือรอบด้าน

(Thailand-EU Comprehensive Partnership
and Cooperation Agreement: Thai-EU PCA)

ฉบับภาษาไทย

กรอบความตกลง
ว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน
ระหว่างสหภาพยุโรป
และรัฐสมาชิกฝ่ายหนึ่ง
กับราชอาณาจักรไทยในอีกฝ่ายหนึ่ง

РАМКОВО СПОРАЗУМЕНИЕ
ЗА ВСЕОБХВАТНО ПАРТНЬОРСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО
МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
И НЕГОВИТЕ ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ, ОТ ЕДНА СТРАНА,
И КРАЛСТВО ТАЙЛАНД, ОТ ДРУГА СТРАНА

ACUERDO MARCO GLOBAL
DE COLABORACIÓN Y COOPERACIÓN
ENTRE LA UNIÓN EUROPEA
Y SUS ESTADOS MIEMBROS, POR UNA PARTE,
Y EL REINO DE TAILANDIA, POR OTRA

RÁMCOVÁ DOHODA
O KOMPLEXNÍM PARTNERSTVÍ A SPOLUPRÁCI
MEZI EVROPSKOU UNIÍ
A JEJÍMI ČLENSKÝMI STÁTY NA JEDNÉ STRANĚ
A THAJSKÝM KRÁLOVSTVÍM NA STRANĚ DRUHÉ

RAMMEAFTALE
OM ET OMFATTENDE PARTNERSKAB OG SAMARBEJDE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION
OG DENS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE
OG KONGERIGET THAILAND PÅ DEN ANDEN SIDE

RAHMENABKOMMEN
ÜBER UMFASSENDE PARTNERSCHAFT UND ZUSAMMENARBEIT
ZWISCHEN DER EUROPÄISCHEN UNION
UND IHREN MITGLIEDSTAATEN EINERSEITS
UND DEM KÖNIGREICH THAILAND ANDERERSEITS

ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA SELLE LIIKMESRIIKIDE
NING TEISELT POOLT TAI KUNINGRIIGI
VAHELINE

LAIHAARDELISE PARTNERLUSE JA KOOSTÖÖ
RAAMLEPING

ΣΥΜΦΩΝΙΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ, ΑΦΕΝΟΣ,
ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ

FRAMEWORK AGREEMENT
ON COMPREHENSIVE PARTNERSHIP AND COOPERATION
BETWEEN THE KINGDOM OF THAILAND, OF THE ONE PART,
AND THE EUROPEAN UNION
AND ITS MEMBER STATES, OF THE OTHER PART

ACCORD-CADRE GLOBAL
DE PARTENARIAT ET DE COOPÉRATION
ENTRE L'UNION EUROPÉENNE
ET SES ÉTATS MEMBRES, D'UNE PART,
ET LE ROYAUME DE THAÏLANDE, D'AUTRE PART

CREAT-CHOMHAONTÚ
MAIDIR LE COMHPHÁIRTÍOCHT CHUIMSITHEACH AGUS COMHAR
CUIMSITHEACH
IDIR AN tAONTAS EORPACH
AGUS A BHALLSTÁIT, DE PHÁIRT,
AGUS RÍOCHT NA TÉALAINNE, DEN PHÁIRT EILE

OKVIRNI SPORAZUM
O SVEOBUHVAATNOM PARTNERSTVU I SURADNJI
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I KRALJEVINE TAJLANDA, S DRUGE STRANE

ACCORDO QUADRO
DI PARTENARIATO GLOBALE E COOPERAZIONE
TRA L'UNIONE EUROPEA
E I SUOI STATI MEMBRI, DA UNA PARTE,
E IL REGNO DI THAILANDIA, DALL'ALTRA

PAMATNOLĪGUMS
PAR VISAPTVEROŠU PARTNERĪBU UN SADARBĪBU
STARP EIROPAS SAVIENĪBU
UN TĀS DALĪBVALSTĪM, NO VIENAS PUSES,
UN TAIZEMES KARALISTI, NO OTRAS PUSES

EUROPOS SAJUNGOS
BEI JOS VALSTYBIŲ NARIŲ
IR TAILANDO KARALYSTĒS
PAGRINDŲ SUSITARIMAS
DĒL VISAPUSIŠKOS PARTNERYSTĒS IR BENDRADARBIAVIMO

ÁTFOGÓ PARTNERSÉGI
ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI KERETMEGÁLLAPODÁS
EGYRÉSZRŐL AZ EURÓPAI UNIÓ
ÉS TAGÁLLAMAI,
MÁSRÉSZRŐL A THAIFÖLDI KIRÁLYSÁG KÖZÖTT

FTEHIM QAFAS
TA' SHUBIJA U KOOPERAZZJONI KOMPRESIVI
BEJN L-UNJONI EWROPEA
U L-ISTATI MEMBRI TAGĦHA, MINN NAĦA WAĦDA,
U R-RENJU TAT-TAJLANDJA, MIN-NAĦA L-OĦRA

KADEROVEREENKOMST
INZAKE EEN BREED PARTNERSCHAP EN SAMENWERKING
TUSSEN DE EUROPESE UNIE
EN HAAR LIDSTATEN, ENERZIJD, S,
EN HET KONINKRIJK THAILAND, ANDERZIJD, S

UMOWA RAMOWA
O WSZECHSTRONNYM PARTNERSTWIE I WSPÓLPRACY
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ
I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY,
A KRÓLESTWEM TAJLANDII, Z DRUGIEJ STRONY

ACORDO-QUADRO
DE PARCERIA E COOPERAÇÃO ABRANGENTES
ENTRE A UNIÃO EUROPEIA
E OS SEUS ESTADOS-MEMBROS, POR UM LADO,
E O REINO DA TAILÂNDIA, POR OUTRO

ACORD-CADRU
DE PARTENERIAT ȘI DE COOPERARE GLOBALĂ
ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ
ȘI STATELE MEMBRE ALE ACESTEIA, PE DE O PARTE,
ȘI REGATUL THAILANDEI, PE DE ALTĂ PARTE

RÁMCOVÁ DOHODA
O KOMPLEXNOM PARTNERSTVE A SPOLUPRÁCI
MEDZI EURÓPSKOU ÚNIOU
A JEJ ČLENSKÝMI ŠTÁTMI NA JEDNEJ STRANE
A THAJSKÝM KRÁĽOVSTVOM NA STRANE DRUHEJ

OKVIRNI SPORAZUM
O OBSEŽNEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU
MED EVROPSKO UNIJO
IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI
TER KRALJEVINO TAJSKO NA DRUGI STRANI

EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN
SEKÄ THAIMAAN KUNINGASKUNNAN VÄLINEN
KOKONAIŠVALTAISTA KUMPPANUUTTA JA YHTEISTYÖTÄ
KOSKEVA PUITESOPIMUS

RAMAVTAL
OM FÖRDJUPAT PARTNERSKAP OCH SAMARBETE
MELLAN EUROPEISKA UNIONEN
OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN,
OCH KONUNGARIKET THAILAND, Å ANDRA SIDAN

กรอบความตกลง
ว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน
ระหว่างสหภาพยุโรป
และรัฐสมาชิกฝ่ายหนึ่ง
กับราชอาณาจักรไทยในอีกฝ่ายหนึ่ง

ราชอาณาจักรไทย ต่อไปนี้เรียกว่า “ประเทศไทย”

ฝ่ายหนึ่ง

กับ

สหภาพยุโรป ต่อไปนี้เรียกว่า “อียู”

และ

ราชอาณาจักรเบลเยียม

สาธารณรัฐบัลแกเรีย

สาธารณรัฐเช็ก

ราชอาณาจักรเดนมาร์ก

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สาธารณรัฐเอสโตเนีย

ไอร์แลนด์

สาธารณรัฐเฮลเลนิก

ราชอาณาจักรสเปน

สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สาธารณรัฐโครเอเชีย

สาธารณรัฐอิตาลี

สาธารณรัฐไซปรัส

สาธารณรัฐลัตเวีย

สาธารณรัฐลิทัวเนีย

ราชรัฐลักเซมเบิร์ก

ฮังการี

สาธารณรัฐมอลตา

ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

สาธารณรัฐออสเตรีย

สาธารณรัฐโปแลนด์

สาธารณรัฐโปรตุเกส

โรมาเนีย

สาธารณรัฐสโลวีเนีย

สาธารณรัฐสโลวัก

สาธารณรัฐฟินแลนด์

ราชอาณาจักรสวีเดน

ซึ่งเป็นรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรป ต่อไปนี้เรียกว่า “รัฐสมาชิก”

ในอีกฝ่ายหนึ่ง

ต่อไปนี้จะเรียกรวมกันว่า “คู่ภาคี”

พิจารณาถึง สายสัมพันธ์แห่งมิตรภาพแต่ดั้งเดิมระหว่างคู่อาคี และสายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในทางประวัติศาสตร์ การเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งเชื่อมคู่อาคีเข้าด้วยกัน

ให้ความสำคัญ เป็นอย่างยิ่งต่อความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างรอบด้าน

ยืนยันถึง การยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานของตน ตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งรับรองโดยที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 และตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ยืนยันถึง การยึดมั่นในหลักนิติธรรม หลักธรรมาภิบาล และความปรารถนาของคู่อาคี ที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อพลเมืองของตน โดยคำนึงถึงข้อกำหนด ในการปกป้องสิ่งแวดล้อม และหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ที่รับรองโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 70/1 เมื่อวันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 2015

ตระหนักถึง สถานะของประเทศไทยในการเป็นประเทศกำลังพัฒนา และคำนึงถึงระดับการพัฒนา ของภาคีแต่ละฝ่าย

ตระหนักถึง ความจำเป็นในการส่งเสริมแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการไม่แพร่ขยายและการลดอาวุธ ผ่านตราสารระหว่างประเทศและระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง เพื่อต่อต้านภัยอันตรายจากอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูง การรับรองข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ 1540 (ค.ศ. 2004) โดยฉันทามติ เน้นย้ำให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของประชาคมระหว่างประเทศที่จะต่อต้านกับการแพร่ขยาย ของอาวุธดังกล่าว เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 2003 ที่ประชุมคณะมนตรียุโรปใต้รับรองยุทธศาสตร์ ในการต่อต้านการแพร่ขยาย ของอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน ค.ศ. 2003 ที่ประชุมคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปใต้รับรองนโยบายของอียูว่าด้วยการนำนโยบายไม่แพร่ขยายอาวุธ เข้าสู่กระแสหลัก ในการดำเนินความสัมพันธ์ของอียูกับประเทศที่สาม ประเทศไทยในฐานะสมาชิก สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เป็นประเทศลงนามก่อตั้งสนธิสัญญา ว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งลงนามที่กรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1995

โดยที่ คู่อาคีรับทราบถึงความเชื่อมโยงระหว่างการลดอาวุธ การควบคุมอาวุธ สันติภาพและความมั่นคง และการพัฒนา และรับทราบว่าความร่วมมือที่ใกล้ชิดขึ้นระหว่างคู่อาคี ในการส่งเสริมการดำเนินการ ตามตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาซึ่งความก้าวหน้าที่จะส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ และโลกที่ปลอดภัยขึ้น

โดยที่ คู่อาคีเห็นว่าการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงระดับโลกและประสงค์จะเพิ่มการหารือ และความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้ายตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (ค.ศ. 2001) คู่อาคี ยืนยันว่าการให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนเพื่อทุกคนและหลักนิติธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการต่อต้าน การก่อการร้าย

ยืนยันว่า อาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุดที่ประชาคมระหว่างประเทศทั้งหมดเป็นห่วงกังวล ต้องไม่ถูกปล่อยผ่านไป โดยมีได้รับการลงโทษและยืนยันว่าการดำเนินคดีอย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าว-จะต้องได้รับการรับประกัน โดยการใช้มาตรการในระดับประเทศ และโดยการเพิ่มพูนความร่วมมือในระดับสากล

ยืนยันถึง ความมุ่งมั่นที่จะต่อต้านกับอาชญากรรมร้ายแรงตามข้อห่วงกังวลระหว่างประเทศ

ตระหนักถึง ความสำคัญของความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประชาคมเศรษฐกิจยุโรปกับ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐสมาชิกของสมาคมประชาชาติ แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งลงนามที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ. 1980 และ พิธีสารเพื่อการภาคยานุวัติที่ออกตามมา

ตระหนักถึง ความสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของความสัมพันธ์ที่มีอยู่ระหว่างคู่ภาคีเพื่อเป้าหมาย ที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างกัน และความตั้งใจร่วมกันของคู่ภาคีที่จะทำให้ความสัมพันธ์แข็งแกร่งขึ้น ลึกซึ้งขึ้นและหลากหลายขึ้นในสาขาที่สนใจร่วมกันบนพื้นฐานของการเคารพในอธิปไตย ความเท่าเทียมกัน การไม่เลือกปฏิบัติ การให้ความเคารพต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และผลประโยชน์ร่วมกัน

ตระหนักว่า คู่ภาคีมีความปรารถนาร่วมกันที่จะบรรลุการมีภาคเศรษฐกิจที่มีการใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ มีความครอบคลุมรอบด้าน มีนวัตกรรม ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และตระหนักว่า การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันเกี่ยวกับการดำเนิน นโยบายภายในของภาคีสามารถยกระดับผลลัพธ์และเร่งรัดให้คู่ภาคีบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในกรอบสหประชาชาติได้

แสดงถึง ความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ รวมถึงการปกป้องสิ่งแวดล้อม และ ความร่วมมือในการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ และการอนุวัติการ ตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งรับรอง ณ นครรีโอเดจาเนโร เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม ค.ศ. 1992 และความตกลงปารีส ที่รับรอง ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 2015 ตลอดจนการส่งเสริมและการดำเนินการตามมาตรฐานทางสังคมและแรงงาน ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล อย่างมีประสิทธิภาพ

รับประกันว่า ในการดำเนินการนี้จะไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

เน้นย้ำถึง ความสำคัญของการทำให้ความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แน่นแฟ้นขึ้น เช่น ด้านการโยกย้ายถิ่นฐาน

ยืนยัน ความปรารถนาของคู่ภาคีที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างคู่ภาคีทั้งสองฝ่าย บนพื้นฐานของค่านิยมและ ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยสอดคล้องอย่างเต็มที่กับกิจกรรมที่ดำเนินการ ภายใต้กรอบระดับภูมิภาค

ตระหนักถึง ความสำคัญที่คู่ภาคียึดมั่นกับหลักการและกฎระเบียบที่ควบคุมการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดังที่ปรากฏในความตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก (ความตกลงดับเบิลยูทีโอ) ซึ่งรับรองที่เมืองมาร์ราเกช เมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1994 และตระหนักถึงความจำเป็น ที่คู่ภาคี จะต้องนำหลักการและกฎเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้อย่างโปร่งใสและไม่เลือกปฏิบัติ

รับทราบฯ ว่า ท่ามกลางความสนใจภายใต้กรอบของความตกลงนี้ ที่จะจัดทำความตกลงเฉพาะในด้านเสรีภาพ ความมั่นคง และการยุติธรรม กับอียู ตามบทบัญญัติในหัวข้อที่ 5 ของส่วนที่ 3 ของสนธิสัญญาว่าด้วยการดำเนินงานของสหภาพยุโรป บทบัญญัติต่าง ๆ ของความตกลงเฉพาะที่จะจัดทำขึ้นในอนาคตนั้น จะไม่มีผลผูกพันไอร์แลนด์ เว้นแต่ว่าอียู พร้อมด้วยไอร์แลนด์ซึ่งได้จัดทำความตกลงทวิภาคีระหว่างไอร์แลนด์ กับอียูไว้แล้วก่อนหน้านี้ จะได้แจ้งต่อประเทศไทยว่าไอร์แลนด์ยินยอมผูกพันตามความตกลงเฉพาะ ที่จะจัดทำขึ้นในอนาคตนั้นในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสหภาพยุโรป โดยเป็นไปตามพิธีสารที่ 21 ว่าด้วยสถานะ ของไอร์แลนด์ในด้านเสรีภาพ ความมั่นคง และการยุติธรรมที่แนบท้ายสนธิสัญญาสหภาพยุโรป และสนธิสัญญา ว่าด้วยการดำเนินงานของสหภาพยุโรป และในแนวทางเดียวกัน มาตรการภายในใด ๆ ของอียู ที่เกิดขึ้นต่อมา ในภายหลังซึ่งได้รับการรับรองตามบทบัญญัติในหัวข้อที่อ้างถึงข้างต้น เพื่อดำเนินการตามความตกลงนี้ ก็จะไม่ผูกพันไอร์แลนด์ เว้นแต่ไอร์แลนด์จะได้แจ้งความประสงค์ที่จะเข้าร่วม หรือยอมรับ มาตรการดังกล่าว ตามพิธีสารที่ 21 ยังรับทราบด้วยว่า ความตกลงเฉพาะที่จะจัดทำขึ้นในอนาคต หรือ มาตรการภายในของอียูที่เกิดขึ้นต่อมาในภายหลังก่อนนั้นจะเป็นไปตามพิธีสารที่ 22 ว่าด้วยท่าทีของเดนมาร์ก ตามที่แนบท้ายสนธิสัญญาดังกล่าว

ได้ตกลงกันดังนี้

หัวข้อที่ 1

ลักษณะและขอบเขต

ข้อ 1

หลักการทั่วไป

1. การให้ความเคารพในหลักการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ดังที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และในตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหลักนิติธรรมอันเป็นรากฐานการดำเนินนโยบายภายในและระหว่างประเทศ ของคู่ภาคี และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของความตกลงนี้
2. คู่ภาคียืนยันถึงความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ เพื่อร่วมมือกันในการรับมือ กับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและโลกาภิวัตน์และการมีส่วนร่วมสนับสนุน วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030
3. คู่ภาคียืนยันถึงความมุ่งมั่นในปฏิญญาปารีสว่าด้วยประสิทธิภาพของความช่วยเหลือ ซึ่งรับรอง เมื่อปี ค.ศ. 2005 และตกลงจะเสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือเพื่อเป้าหมายที่จะยกระดับ สมรรถนะในการพัฒนายั่งยืน
4. คู่ภาคียืนยันถึงความยึดมั่นต่อหลักธรรมาภิบาลและการต่อต้านการทุจริตในทุกระดับ โดยคำนึงถึง พันธกรณีระหว่างประเทศของตน

5. คู่ภาคีตกลงให้การดำเนินกิจกรรมความร่วมมือภายใต้ความตกลงนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการและขีดความสามารถของภาคีแต่ละฝ่าย

ข้อ 2

เป้าประสงค์ของความร่วมมือ

เมื่อคำนึงถึงความเป็นหุ้นส่วนที่สถาปนาไว้อย่างดีแล้ว คู่ภาคีตกลงให้มีความสัมพันธ์แบบมองไปข้างหน้า พร้อมกับมีมุมมองที่เป็นระบบและมียุทธศาสตร์มากขึ้น มีค่านิยมร่วมและประเด็นต่าง ๆ ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน และรับที่จะมีการหารือกันอย่างรอบด้านและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันให้มากขึ้นในทุกภาคส่วนที่มีความสนใจร่วมกัน ความพยายามของคู่ภาคีจะมุ่งต่อประเด็นต่อไปนี้เป็นการเฉพาะ

- (ก) การสนับสนุนความร่วมมือทั้งทวีภาคีและพหุภาคีในทุกเวทีและองค์การระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศในเรื่องที่ความตกลงนี้ครอบคลุมถึง
- (ข) การจัดตั้งความร่วมมือว่าด้วยการต่อต้านการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง
- (ค) การจัดตั้งการหารือว่าด้วยอาชญากรรมร้ายแรงตามข้อห้วงกั่วงระหว่างประเทศ
- (ง) การจัดตั้งความร่วมมือว่าด้วยการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ
- (จ) การสร้างปัจจัยแวดล้อมและการส่งเสริมการเพิ่มและการพัฒนาการค้าและการลงทุนระหว่างคู่ภาคี เพื่อให้มีข้อได้เปรียบร่วมกัน โดยยังคงรับประกันการเคารพหลักการและกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก ในลักษณะที่สนับสนุนเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และส่งเสริมห่วงโซ่การผลิตที่ยั่งยืนและการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ
- (ฉ) การจัดตั้งความร่วมมือในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนที่อยู่ในความสนใจร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการอนุวัติการตามหลักการและกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก เพื่ออำนวยความสะดวกการค้าและการไหลเวียนของการลงทุนที่ยั่งยืน และเพื่อป้องกันและขจัดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนในลักษณะที่สอดคล้องและส่งเสริม ตลอดจนการมีส่วนร่วมสนับสนุนต่อข้อริเริ่มของอียูกับอาเซียนที่กำลังดำเนินการอยู่หรือที่จะมีขึ้นในอนาคต และต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- (ช) การจัดตั้งความร่วมมือในด้านเสรีภาพ ความมั่นคง และการยุติธรรม ซึ่งรวมถึงหลักนิติธรรม และความร่วมมือทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การโยกย้ายถิ่นฐาน การต่อต้านการฟอกเงิน องค์การอาชญากรรม และยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย

ข) การจัดตั้งความร่วมมือในสาขาอื่นทั้งหมดที่สนใจร่วมกัน โดยเฉพาะนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและสถาบันทางการเงิน การกำหนดแผนด้านการพัฒนา ธรรมชาติบาลด้านภาษี การต่อต้านการทุจริต ความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ นโยบายอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและรายย่อย สังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ หมุนเวียน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พลังงาน การขนส่ง การวิจัยและการพัฒนา การศึกษาและการอบรม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การเกษตรและการพัฒนาชนบท สาธารณสุข สถิติ สังคมแห่งความรู้ ความปลอดภัยทางอาหาร สุขอนามัยพืชและประเด็นเกี่ยวกับโรคสัตว์ และการจ้างงานและกิจการสังคม

(ฉ) เพิ่มพูนการมีส่วนร่วมของคู่ภาคีในโครงการความร่วมมือระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และไตรภาคีที่เปิดให้อีกฝ่ายมีส่วนร่วมได้

(ช) เพิ่มพูนบทบาทและสถานะของคู่ภาคีในภูมิภาคของแต่ละฝ่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการศึกษา

(ฌ) ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนผ่านความร่วมมือระหว่างองค์กรที่ไม่ใช่รัฐต่าง ๆ อาทิ คลังสมอง ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและสื่อ ในรูปแบบของการสัมมนา การประชุม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเยาวชน กิจกรรมในโลกไซเบอร์ การฝึกอบรม การแลกเปลี่ยน และกิจกรรมอื่น ๆ

ข้อ 3

อาวูธที่มีอานูภาพทำลายล้างสูง

1. คู่ภาคีพิจารณาว่าการแพร่ขยายอาวูธที่มีอานูภาพทำลายล้างสูงและระบบการส่งอาวูธดังกล่าว ทั้งที่ส่งไปยังตัวแสดงที่เป็นรัฐและที่ไม่ใช่รัฐ เป็นหนึ่งในภัยคุกคามที่ร้ายแรงที่สุดต่อเสถียรภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือและมีส่วนร่วมสนับสนุนการต่อต้านการแพร่ขยายอาวูธที่มีอานูภาพทำลายล้างสูงและระบบการส่งอาวูธดังกล่าวผ่านการปฏิบัติตามอย่างครบถ้วนและการอนุวัติการตามพันธกรณีที่มีอยู่ของตนภายใต้สนธิสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการลดอาวูธและการไม่แพร่ขยายอาวูธและความตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ภายใต้กรอบสหประชาชาติ รวมถึงข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง คู่ภาคีตกลงว่า ความตกลงข้อนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของความตกลงฉบับนี้
 2. นอกจากนี้ คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือและสนับสนุนการต่อต้านการแพร่ขยายอาวูธที่มีอานูภาพทำลายล้างสูงและระบบการส่งอาวูธดังกล่าว และส่งเสริมการอนุวัติการตามตราสารระหว่างประเทศว่าด้วยการลดอาวูธ โดย
- (ก) การดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อเข้าเป็นภาคี และอนุวัติการตามตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งหมดอย่างเต็มที่

(ข) การเพิ่มพูนประสิทธิผลในการควบคุมการส่งออกระดับประเทศ และควบคุมการส่งออกและการผ่านแดนของสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ซึ่งรวมถึงการควบคุมการใช้สุดท้ายของเทคโนโลยีที่ใช้ได้สองทางซึ่งอาจถูกนำไปใช้ในทางที่เกี่ยวข้องกับอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเหมาะสมโดยมีแนวทางการบังคับใช้กฎหมายหรือการดำเนินการทางบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีมาตรการลงโทษและมาตรการป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพในกรณีที่มีการละเมิดมาตรการควบคุมการส่งออก รวมถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านความร่วมมือและการเสริมสร้างขีดความสามารถ โดยเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศของภาคีแต่ละฝ่าย

(ค) การส่งเสริมการอนุวัติการตามสนธิสัญญาไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ ลงนาม ณ กรุงลอนดอน กรุงมอสโก และกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1968 อย่างเต็มที่และมีประสิทธิผล ในฐานะหลักสำคัญของระบอบการไม่แพร่ขยายและการลดอาวุธนิวเคลียร์ของโลกและในฐานะองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาการประยุกต์ใช้พลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต และสะสมอาวุธนิวเคลียร์ (ชีวภาพ) และอาวุธทอกซิน และการทำลายอาวุธเหล่านี้ ลงนาม ณ กรุงลอนดอน กรุงมอสโก และกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อวันที่ 10 เมษายน ค.ศ. 1972 และอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต และสะสมอาวุธเคมี และการทำลายอาวุธเหล่านี้ ลงนาม ณ กรุงปารีส และนครนิวยอร์ก เมื่อวันที่ 13 มกราคม ค.ศ. 1993

3. คู่ภาคีตกลงที่จะจัดให้มีการหารือเป็นประจำในประเด็นที่ปรากฏตามข้อ (ก) - (ค) ของวรรค 2 ข้างต้น โดยการหารือนี้ อาจจัดขึ้นในระดับภูมิภาคก็ได้

ข้อ 4

อาวุธขนาดเล็ก อาวุธเบา และอาวุธตามแบบอื่น ๆ

1. คู่ภาคีตระหนักว่า การผลิต การโอน และการหมุนเวียนของอาวุธขนาดเล็กและอาวุธเบา รวมถึงเครื่องกระสุนปืนของอาวุธดังกล่าวที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนการสะสมในจำนวนมากเกินควร การบริหาร การจัดเก็บและการรักษาความปลอดภัยที่ไม่เพียงพอ และการแพร่กระจายที่ไม่สามารถควบคุมได้ของอาวุธขนาดเล็กและอาวุธเบา ซึ่งก่อให้เกิดผลเป็นวงกว้างด้านมนุษยธรรมและเศรษฐกิจสังคม ยังคงเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับปัจเจกบุคคล ท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ
2. คู่ภาคีตกลงที่จะปฏิบัติและอนุวัติการตามพันธกรณีของแต่ละฝ่ายในการรับมือกับการค้าอาวุธขนาดเล็กและอาวุธเบา รวมถึงเครื่องกระสุนปืนของอาวุธดังกล่าวที่ผิดกฎหมายอย่างเต็มที่ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่มีอยู่ ตลอดจนความมุ่งมั่นของตนภายใต้กรอบของตราสารระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในดำนนี้ เช่น แผนปฏิบัติการสหประชาชาติเพื่อป้องกันต่อต้านและขจัดการค้าอาวุธขนาดเล็กและอาวุธเบา อย่างผิดกฎหมายในทุกรูปแบบที่รับรองโดยที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ. 2001

3. คู่ภาคีตระหนักถึงความสำคัญของระบบการควบคุมการถ่ายโอนอาวุธตามแบบภายในประเทศ ที่สอดคล้อง กับพันธกรณีระหว่างประเทศของตน และกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสนธิสัญญา ว่าด้วยการค้าอาวุธ ซึ่งรับรองโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 67/234 ปี เมื่อวันที่ 2 เมษายน ค.ศ. 2013 คู่ภาคีตระหนักถึง ความสำคัญในการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมดังกล่าว อย่างรับผิดชอบเพื่อสนับสนุน สันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค เพื่อลดความทุกข์ทรมาน ของมนุษย์ ตลอดจนการป้องกัน การเปียงเบนอาวุธตามแบบ คู่ภาคีตกลงที่จะส่งเสริมเวทีการหารือ และความร่วมมือในด้านการควบคุมการส่งออก
4. คู่ภาคีตกลงที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือ และแสวงหาแนวทางในการประสานงาน การเสริมและการเชื่อมโยง ความพยายามของคู่ภาคีในการป้องกันและจัดการค้าอาวุธขนาดเล็กและอาวุธเบาที่ผิดกฎหมาย และ การถ่ายโอนอาวุธตามแบบ และระบบการควบคุมการนำเข้าและส่งออกอาวุธตามแบบของประเทศ

ข้อ 5

อาชญากรรมร้ายแรงตามข้อห้วงกังวลระหว่างประเทศ

คู่ภาคียืนยันว่า อาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุดที่ประชาคมระหว่างประเทศทั้งหมดเป็นห่วงกังวล ไม่ควร ถูกปล่อยผ่านไปโดยมิได้รับการลงโทษ และการดำเนินคดีดังกล่าวควรได้รับการรับประกันว่าจะมีการใช้ มาตรการในระดับประเทศหรือระหว่างประเทศที่เหมาะสม และโดยการเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย

ข้อ 6

ความร่วมมือเพื่อป้องกันและต่อต้านการก่อการร้าย

1. คู่ภาคียืนยันถึงความสำคัญของการต่อต้านการก่อการร้ายโดยเคารพอย่างเต็มที่ต่อหลักนิติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งลงนาม ณ นครซานฟรานซิสโก เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1945 และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง กฎหมายสิทธิมนุษยชน และกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ภายใต้กรอบความร่วมมือนี้ และโดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายระดับโลกของสหประชาชาติ ซึ่งต่อมา ได้มีการแก้ไขปรับปรุง ดังปรากฏในข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 60/288 เมื่อวันที่ 8 กันยายน ค.ศ. 2006 ตลอดจนปฏิญญาร่วมอาเซียน-อียูว่าด้วยความร่วมมือเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งรับรองเมื่อวันที่ 28 มกราคม ค.ศ. 2003 คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย ในทุกรูปแบบ และการแสดงออก
2. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 - (ก) ในกรอบการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ 1267 (ค.ศ. 1999), 1373 (ค.ศ. 2001), 1822 (ค.ศ. 2008), 2242 (ค.ศ. 2015), 2396 (ค.ศ. 2017) และ 2462 (ค.ศ. 2019) และข้อมติสหประชาชาติ อนุสัญญาและตราสารระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่

- (ข) โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายและผู้ก่อการร้ายที่เป็นปัจเจกบุคคล และเครือข่าย
ที่ให้การสนับสนุนโดยเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ
ของภาคีแต่ละฝ่าย
- (ค) โดยการร่วมมือเกี่ยวกับแนวทาง ซึ่งรวมถึงเครื่องมือ และกระบวนการที่ใช้ในการต่อต้าน
การก่อการร้าย รวมถึงในสาขาวิชาการและการฝึกอบรมและโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
ในการป้องกันการก่อการร้าย และการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าร่วมปฏิบัติการ
- (ง) โดยการร่วมมือเพื่อให้ได้ฉันทามติระหว่างประเทศเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้ายและ
การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตลอดจนการต่อต้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
อย่างไม่ถูกต้องเพื่อเป้าหมายในการก่อการร้ายมีความลึกซึ้งขึ้น และโดยการดำเนินการเพื่อนำไปสู่
การจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้าน การก่อการร้ายระหว่างประเทศอย่างรอบด้าน เพื่อส่งเสริม
ตราสารระหว่างประเทศด้านการต่อต้านการก่อการร้ายของสหประชาชาติ และตราสารอื่น ๆ
ที่มีผลใช้บังคับอยู่
- (จ) โดยการแบ่งปันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการปกป้องสิทธิมนุษยชนในการต่อต้านการก่อการร้าย

หัวข้อที่ 2

ความร่วมมือระดับทวิภาคี ภูมิภาค และระหว่างประเทศ

ข้อ 7

ความร่วมมือในองค์การระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

1. คู่ภาคีรับที่จะร่วมมือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเวทีและองค์การระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในกรอบสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ ซึ่งรวมถึง
แต่ไม่ได้จำกัดเฉพาะองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์คู่เจรจาอาเซียน-อียู โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในบริบทของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างอาเซียนกับสหภาพยุโรป การประชุมอาเซียน
ว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และการประชุมเอเชีย-ยุโรป
2. คู่ภาคีรับที่จะร่วมมือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นเศรษฐกิจและประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง
ในเวทีและองค์การระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศนอกจากประการอื่นแล้วให้รวมถึง
กรอบการประชุม เอเชีย-ยุโรป การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา องค์การการค้าโลก
และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

ข้อ 8

ความร่วมมือระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค

1. สำหรับการหารือและความร่วมมือของแต่ละสาขาภายใต้ความตกลงนี้ และโดยคำนึงถึงบริบทของความร่วมมือระดับทวิภาคี คู่ภาคีจะตกลงกันที่จะดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในระดับทวิภาคีหรือระดับภูมิภาคหรือผ่านการผสมผสานของทั้งสองกรอบความร่วมมือ ในการเลือกกรอบความร่วมมือที่เหมาะสมนั้น คู่ภาคีจะมุ่งขยายผลของความร่วมมือดังกล่าวให้มากที่สุดและเพิ่มการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่สนใจให้มากยิ่งขึ้นโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมกับคำนึงถึงความเป็นไปได้ทางด้านการเมืองและด้านองค์กรที่จะรับผิดชอบและรับประกันว่าจะมีความสอดคล้องกับกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับรัฐสมาชิกของทั้งอียูและอาเซียน
2. คู่ภาคีอาจตัดสินใจที่จะขยายการสนับสนุนทางการเงินไปยังกิจกรรมความร่วมมือในด้านที่ความตกลงนี้ครอบคลุมหรือเกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสมและเป็นไปตามกระบวนการและทรัพยากรทางการเงินของภาคีแต่ละฝ่าย ความร่วมมือนี้อาจรวมถึงการจัดแผนการฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ การศึกษา และการดำเนินการอื่น ๆ ที่คู่ภาคีตกลงกันเป็นการเฉพาะ

หัวข้อที่ 3

ความร่วมมือว่าด้วยประเด็นการค้าและการลงทุน

ข้อ 9

หลักการทั่วไป

1. คู่ภาคีจะต้องมีส่วนร่วมในการหารือว่าด้วยการค้าทวิภาคีและพหุภาคีและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการค้า เพื่อเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งของความสัมพันธ์ทางการค้าระดับทวิภาคีและต่อยอดระบบการค้าพหุภาคีในลักษณะที่ส่งเสริมเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. คู่ภาคีรับที่จะส่งเสริมการพัฒนาและการเพิ่มความหลากหลายของการแลกเปลี่ยนทางการค้า ในลักษณะต่างตอบแทนให้มากที่สุดเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน โดยสอดคล้องกับหลักการและกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก คู่ภาคีรับที่จะดำเนินการเพื่อบรรลุนโยบายการเข้าถึงตลาดที่ยกระดับขึ้นโดยใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อยกระดับความโปร่งใสโดยคำนึงถึงงานที่ดำเนินการโดยองค์การระหว่างประเทศในสาขานั้น
3. คู่ภาคีจะต้องแจ้งพัฒนาการของนโยบายการค้าและที่เกี่ยวข้องกับการค้า หรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้อีกฝ่ายทราบอย่างต่อเนื่อง เช่น นโยบายการเกษตร ความปลอดภัยด้านอาหาร มาตรการที่มีใช้ภาชี นโยบายการบริโภค และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการขยะ

4. คู่ภาคีจะต้องสนับสนุนการหารือและความร่วมมือเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างกันซึ่งรวมถึงการแก้ไขประเด็นปัญหาทางการค้าในด้านที่กล่าวถึงตามข้อ 10 ถึง 19 ของความตกลงนี้

ข้อ 10

สุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

1. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือในด้านความปลอดภัยทางอาหารและมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชเพื่อปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืชในดินแดนของคู่ภาคี
2. คู่ภาคีจะต้องหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการของภาคีแต่ละฝ่ายตามที่ระบุไว้ในความตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1995 ซึ่งรวมถึงมาตรฐานตามอนุสัญญาว่าด้วยการอารักขาพืชระหว่างประเทศ ลงนาม ณ กรุงโรม เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ. 1951 และตามที่องค์การสุขภาพสัตว์โลกและคณะกรรมการวิชาการโครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศกำหนด
3. คู่ภาคีตกลงที่จะดำเนินความร่วมมือในการเสริมสร้างขีดความสามารถเกี่ยวกับมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช การเสริมสร้างขีดความสามารถดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามความต้องการของภาคีแต่ละฝ่าย และมุ่งที่จะช่วยเหลือภาคีฝ่ายนั้นในการปฏิบัติตามกรอบกฎหมายของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง
4. คู่ภาคีจะต้องจัดการหารืออย่างทันท่วงทีเกี่ยวกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชเมื่อมีภาคีใดภาคีหนึ่งร้องขอเพื่อพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและประเด็นเร่งด่วนอื่นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช
5. คู่ภาคีจะต้องกำหนดผู้ประสานงานสำหรับการติดต่อสื่อสารในประเด็นต่าง ๆ ภายใต้อนุข้อนี้
6. คู่ภาคีให้ความสำคัญอย่างสูงในการร่วมมือในด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

ข้อ 11

ระบบอาหารที่ยั่งยืน

1. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือในการส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านในระดับโลกเพื่อนำไปสู่ระบบอาหารที่ยั่งยืน
2. คู่ภาคีจะต้องส่งเสริมการหารือ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในประเด็นที่มีผลประโยชน์ร่วมของคู่ภาคี เพื่อส่งเสริมระบบอาหารที่ยั่งยืนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ ประเด็นดังกล่าวนอกจากประการอื่นแล้ว ให้รวมถึง
(ก) การลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศต่อระบบอาหาร

(ข) เกษตรกรรมและระบบอาหารที่ยั่งยืนตลอดทุกขั้นตอนในห่วงโซ่อาหาร ซึ่งรวมถึงระบบนิเวศทางการเกษตร การผลิตแบบอินทรีย์ การลดการใช้และความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืช สวัสดิภาพสัตว์ และการต่อต้านจุลชีพ

(ค) การลดการสูญเสียอาหารและขยะอาหารตลอดห่วงโซ่อาหารทั้งหมด

(ง) การต่อต้านอาหารปลอม

3. คู่ภาคีจะต้องกำหนดผู้ประสานงานสำหรับการติดต่อสื่อสารในประเด็นภายใต้ข้อนี้
4. คู่ภาคีให้ความสำคัญอย่างสูงต่อความร่วมมือในด้านระบบอาหารที่ยั่งยืน

ข้อ 12

อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า

1. คู่ภาคีจะต้องส่งเสริมการใช้มาตรฐานระหว่างประเทศและแผนการรับรองระบบงานที่เป็นสากล และจะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง ซึ่งรวมถึงที่อยู่ภายใต้กรอบความตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า ภายใต้องค์การการค้าโลก ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เมื่อมีการจัดตั้งองค์การการค้าโลก เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1995
2. คู่ภาคีจะต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือระหว่างกันในด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง ซึ่งรวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถทางเทคนิคและความร่วมมือ เพื่อเป้าหมายที่จะปฏิบัติตามมาตรการที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า
3. คู่ภาคีจะต้องกำหนดผู้ประสานงานเพื่อประสานการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือภายใต้ข้อนี้ ตลอดจนเพื่ออำนวยความสะดวกความพยายามในการร่วมมือด้านกฎระเบียบระหว่างคู่ภาคี

ข้อ 13

ความร่วมมือด้านศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า

1. คู่ภาคีจะต้องแบ่งปันประสบการณ์และพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะช่วยให้การนำเข้า ส่งออก และพิธีการทางศุลกากรต่าง ๆ ง่ายขึ้น เพิ่มความโปร่งใสของข้อบังคับทางการค้า และพัฒนาความร่วมมือด้านศุลกากร ซึ่งรวมถึงกลไกความช่วยเหลือทางการจัดการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ คู่ภาคีจะต้องร่วมมือเพื่อเป้าหมายที่จะอำนวยความสะดวกการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2017 คู่ภาคีจะให้ความสนใจเป็นพิเศษในการเพิ่มมิติด้านความมั่นคงของการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งรวมถึงบริการด้านการขนส่งและการรับประกันแนวทางที่สมดุลระหว่างการอำนวยความสะดวกทางการค้า การควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ และการต่อต้านการทุจริตด้านศุลกากรหรือการดำเนินการที่ผิดปกติอื่น ๆ

2. โดยมีให้กระทบต่อความร่วมมือในรูปแบบอื่นที่ระบุไว้ในความตกลงนี้ คู่ภาคีระบุความสนใจที่จะพิจารณาการจัดทำพิธีสารว่าด้วยความร่วมมือทางศุลกากร ซึ่งรวมถึงการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในอนาคตภายใต้กรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมที่กำหนดไว้ในความตกลงนี้

ข้อ 14

การตอบโต้การทุ่มตลาด

1. ภาคียืนยันถึงสิทธิและพันธกรณีของตนภายใต้ข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (แกตต์) ค.ศ. 1994 และความตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการอนุวัติการตามข้อ 6 ของความตกลงแกตต์ ค.ศ. 1994 โดยเฉพาะข้อ 15 ของความตกลงองค์การการค้าโลกดังกล่าว
2. คู่ภาคีให้ความสำคัญอย่างสูงต่อความร่วมมือในด้านการตอบโต้การทุ่มตลาด

ข้อ 15

การลงทุน

คู่ภาคีจะต้องสนับสนุนให้เกิดการไหลเวียนของการลงทุนที่เพิ่มขึ้นผ่านการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่น่าดึงดูดใจ และเอื้อให้เกิดการลงทุนระหว่างกันผ่านการหารือกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อมุ่งเพิ่มพูนความเข้าใจ และความร่วมมือในประเด็นด้านการลงทุน รวมทั้งแสวงหากลไกด้านการบริหารเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการลงทุน และส่งเสริมความโปร่งใส ความเปิดกว้าง และการไม่เลือกปฏิบัติต่อนักลงทุน โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย

ข้อ 16

นโยบายด้านการแข่งขัน

1. คู่ภาคีจะต้องส่งเสริมการออกกฎหมายและการปรับใช้กฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้า อย่างมีประสิทธิภาพและเผยแพร่ข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสและความแน่นอนทางกฎหมาย สำหรับวิสาหกิจที่ประกอบธุรกิจในตลาดของกันและกันตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย
2. คู่ภาคีพยายามที่จะร่วมมือในด้านที่ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกันเกี่ยวกับกฎหมาย และนโยบายด้านการแข่งขันของกันและกัน

ข้อ 17

การบริการ

คู่ภาคีจะต้องจัดให้มีการหารืออย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย การส่งเสริมการเข้าถึงตลาดของกันและกัน การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเทคโนโลยี และการส่งเสริมการค้าบริการระหว่างสองภูมิภาคและในตลาดของประเทศที่สาม

ข้อ 18

สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

1. คู่ภาคีจะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลและแบ่งปันประสบการณ์ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ แนวปฏิบัติ การส่งเสริมการเผยแพร่ การลดขั้นตอนการทำงาน การจัดการ การคุ้มครองและการใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ การป้องกันการใช้สิทธิดังกล่าวในทางที่ผิด การต่อต้านการปลอมแปลงสินค้า และการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยผ่านความร่วมมือด้านศุลกากรและความร่วมมือในรูปแบบอื่นที่เหมาะสม และการเสริมสร้างการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวตามที่คู่ภาคีตกลงกัน คู่ภาคีจะร่วมมือโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและการคุ้มครองสิทธิบัตร สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ตลอดจนการคุ้มครองพันธุ์พืชโดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่ายและสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่คู่ภาคีเป็นภาคี
2. คู่ภาคีจะต้องให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่กันในด้านสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาการคุ้มครอง การบังคับใช้ การใช้ประโยชน์และการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยอิงจากประสบการณ์ของยุโรป และเสริมสร้างการเผยแพร่ความรู้ดังกล่าว
3. คู่ภาคีตระหนักถึงความสำคัญและยืนยันความมุ่งมั่นของตนภายใต้ปฏิญญาโตฮาว่าด้วยความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (ทริปส์) และการสาธารณสุข ซึ่งได้รับการรับรอง ณ กรุงโตฮา เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 คู่ภาคีจะต้องเคารพและมีส่วนร่วมสนับสนุน การดำเนินการตามข้อตัดสินใจเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ. 2003 ของคณะมนตรีใหญ่ขององค์การการค้าโลกเกี่ยวกับย่อหน้าที่ 6 ของปฏิญญาโตฮาว่าด้วยความตกลงทริปส์และการสาธารณสุข รวมถึงพิธีสารแก้ไขความตกลงทริปส์ ซึ่งรับรอง ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ. 2005

ข้อ 19

การค้าดิจิทัล

1. คู่ภาคีจะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับในบริบทของการค้าดิจิทัลโดยเป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย ซึ่งจะต้องระบุถึงประเด็น ดังนี้
 - (ก) การรับรองและการอำนวยความสะดวกให้มีบริการด้านความเชื่อมั่นในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และบริการยืนยันตัวบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถทำงานร่วมกันได้
 - (ข) การปฏิบัติต่อการติดต่อสื่อสารทางการตลาดทางตรง
 - (ค) การคุ้มครองผู้บริโภค
 - (ง) ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการค้าดิจิทัล
2. ด้วยตระหนักว่าการค้าดิจิทัลเป็นประเด็นระดับโลก คู่ภาคียืนยันถึงความสำคัญของการเข้าร่วมเวทีพหุภาคีอย่างแข็งขันเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการค้าดิจิทัล

หัวข้อที่ 4

ความร่วมมือด้านเสรีภาพ ความมั่นคง และการยุติธรรม

ข้อ 20

หลักนิติธรรม

1. ในการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันภายใต้หัวข้อนี้ คู่ภาคีจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมหลักนิติธรรมและการรับประกันการเข้าถึงความยุติธรรมที่เท่าเทียมกันสำหรับทุกคนและเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน คู่ภาคีจะร่วมมือกันอย่างเต็มที่เพื่อให้สถาบันด้านการบังคับใช้กฎหมายและการบริหารงานยุติธรรมปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ความร่วมมือระหว่างคู่ภาคีจะรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับระบบกฎหมายและบทบัญญัติกฎหมายอีกด้วย

ข้อ 21

ความเสมอภาคระหว่างเพศ และการเสริมพลังสตรีและเด็กหญิง

1. คู่ภาคีรับทราบถึงความจำเป็นของความเสมอภาคระหว่างเพศและการเสริมพลังสตรีและเด็กหญิงทุกคน ในฐานะที่เป็นเป้าหมายและเป็นพลังขับเคลื่อนประชาธิปไตย การพัฒนาที่ยั่งยืนและครอบคลุม สันติภาพ และความมั่นคง

2. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมให้สตรีและเด็กหญิงมีสิทธิในสิทธิมนุษยชนอย่างเต็มที่และให้มีการเสริมพลังของเขาเหล่านั้น ตลอดจนรับประกันการนำประเด็นเพศภาวะเข้าสู่กระแสหลักในการดำเนินการตามความตกลงฉบับนี้
3. คู่ภาคีจะต้องแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี และแสวงหาแผนความร่วมมือเพิ่มเติมและความเป็นไปได้ในการประสานนโยบายและโครงการเกี่ยวกับประเด็นด้านเพศของภาคีแต่ละฝ่ายโดยเป็นไปตามมาตรฐานและคำมั่นระหว่างประเทศที่มีผลต่อคู่ภาคี เช่น อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ซึ่งรับรองโดยที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม ค.ศ. 1979 ปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี ซึ่งรับรองในการประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรี ครั้งที่ 4 ณ กรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 1995 แผนปฏิบัติการของการประชุมนานาชาติว่าด้วยเรื่องประชากรและการพัฒนา และเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมทบทวนที่เกี่ยวข้อง วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1325 (ค.ศ. 2000) และข้อมติว่าด้วยสตรี สันติภาพ และความมั่นคงที่มีขึ้นในภายหลัง

ข้อ 22

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว

1. ภาคีตกลงที่จะร่วมมือเพื่อให้มีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวในระดับสูงและมีการบังคับใช้มาตรการคุ้มครองฯ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับพันธกรณีของตนภายใต้กฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและตราสารระหว่างประเทศอื่น ๆ ในด้านนี้ รวมทั้งจะดำเนินการร่วมกันเพื่ออำนวยความสะดวกในการไหลเวียนของข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างคู่ภาคีซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการแลกเปลี่ยนทางการค้าและความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายเพิ่มเติม โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย
2. ความร่วมมือด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว นอกจากประการอื่นแล้ว ให้รวมถึงความช่วยเหลือทางวิชาการและทางกฎหมายในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ การฝึกอบรมและความเชี่ยวชาญ ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย โดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลของคู่ภาคีแต่ละฝ่าย รวมถึงความร่วมมือในเวทีพหุภาคี

ข้อ 23

ความร่วมมือทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

1. คู่ภาคีจะต้องยกระดับความร่วมมือที่มีอยู่ด้านความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญา และการส่งผู้ร้ายข้ามแดนบนพื้นฐานของความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่ผูกพันคู่ภาคี คู่ภาคีจะต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกที่มีอยู่และจะต้องพิจารณาการพัฒนากลไกใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านดังกล่าวตามความเหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นกับเครือข่ายความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
2. คู่ภาคีพยายามที่จะพัฒนาความร่วมมือทางศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพันธกรณีของตนภายใต้อนุสัญญาพหุภาคีว่าด้วยความร่วมมือทางการพิจารณาคดีทางแพ่ง ซึ่งรวมถึงอนุสัญญาในกรอบที่ประชุมแห่งกรุงเฮกว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล
3. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการจัดเก็บหลักฐานและการสืบพยานหลักฐานผ่านระบบการประชุมทางไกล ผ่านระบบจอภาพตามความเหมาะสม ตลอดจนการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อจุดประสงค์ด้านความร่วมมือ ทางด้านการพิจารณาคดีระหว่างประเทศ

ข้อ 24

การคุ้มครองทางกงสุล

คู่ภาคีตกลงที่จะจัดให้มีการหารือแลกเปลี่ยนกันเป็นประจำ เพื่อที่จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่กันตามข้อบังคับที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทางกงสุลและช่วยประสานการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางกงสุล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤต

ข้อ 25

ความร่วมมือด้านการโยกย้ายถิ่นฐาน

1. คู่ภาคียืนยันถึงความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างรอบด้านในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายถิ่นฐานซึ่งรวมถึงการโยกย้ายถิ่นฐานที่ถูกกฎหมายสอดคล้องกับอำนาจของอียู และของประเทศภาคี การบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย รากเหง้าของปัญหา การโยกย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย การปกป้องและการป้องกันในระดับระหว่างประเทศเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น และต่อต้านการโยกย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย การลักลอบขนคนเข้าเมือง และการค้ามนุษย์

2. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือบนพื้นฐานของการยอมรับร่วมกันของทั้งสองฝ่ายและการดำเนินการแบบองค์รวม โดยเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ตลอดจนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่มีผลใช้บังคับของภาคีแต่ละฝ่าย นอกจากนี้ประการอื่นแล้ว ให้รวมถึงความร่วมมือที่จะมุ่งเน้นในประเด็น
- (ก) การแก้ไขรากเหง้าของปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย
 - (ข) การพัฒนากฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่มุ่งให้การคุ้มครองในระดับระหว่างประเทศแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยรับประกันการเคารพหลักการห้ามผลักดันกลับ หลักมนุษยธรรม หลักความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความร่วมมือระหว่างประเทศ หลักการการแบ่งเบาภาระ และความรับผิดชอบ
 - (ค) กฎระเบียบว่าด้วยการเข้าเมือง ตลอดจนสิทธิและสถานะของบุคคลที่ได้รับอนุญาตเข้าเมือง ตามกฎระเบียบดังกล่าว การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อบุคคลที่ไม่ใช่คนชาติที่พำนักอยู่ในประเทศของตน อย่างถูกต้องตามกฎหมาย การศึกษาและฝึกอบรม มาตรการต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติและการเกลียดกลัวคนต่างชาติ
 - (ง) การจัดทำนโยบายป้องกันที่มีประสิทธิผล เพื่อรับมือกับการโยกย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานและการค้ามนุษย์ สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (ยูเอ็นทีโอซี) ที่รับรองโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 55/25 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 2000 และพิธีสารที่มีผลผูกพันคู่ภาคี รวมถึงวิธีการในการต่อสู้กับเครือข่ายของผู้ลักลอบขนคนเข้าเมือง การทำลายเครือข่ายอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และการปกป้องเหยื่อจากการค้ามนุษย์
 - (จ) การเดินทางกลับถิ่นของผู้พำนักอาศัยอย่างผิดกฎหมายโดยสมัครใจหากเป็นไปได้ ในสถานะที่ปลอดภัย มีมนุษยธรรม อย่างมีศักดิ์ศรี รวมถึงการส่งเสริมให้การเดินทางกลับถิ่นของบุคคลเหล่านั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจและมีความยั่งยืน และให้มีการรับบุคคลเหล่านั้นกลับเข้าเมืองตามวรรค 3 ของข้อนี้
 - (ฉ) ประเด็นที่สองฝ่ายมีความสนใจร่วมกันในด้านการตรวจลงตราและความปลอดภัยของเอกสารเดินทาง
 - (ช) ประเด็นที่สองฝ่ายมีความสนใจร่วมกันในด้านการบริหารจัดการชายแดน
3. ภายใต้กรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันและควบคุมการโยกย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย และโดยไม่ทำให้เสื่อมเสียแก่ความจำเป็นในการคุ้มครองเหยื่อจากการค้ามนุษย์ คู่ภาคีตกลงเพิ่มเติมว่า
- (ก) ประเทศไทยจะต้องรับกลับคนชาติของตนไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ไม่มีความสมบูรณ์หรือขาดคุณสมบัติตามเงื่อนไขที่ใช้บังคับสำหรับการเดินทางเข้า การอยู่ หรือการพำนักในดินแดนของรัฐสมาชิก เมื่อได้รับการร้องขอจากรัฐสมาชิกนั้น โดยไม่มีขั้นตอนอื่นเพิ่มเติมหรือล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันควร
 - (ข) แต่ละรัฐสมาชิกจะต้องรับกลับคนชาติของตนไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ไม่มีความสมบูรณ์ หรือขาดคุณสมบัติตามเงื่อนไขที่ใช้บังคับสำหรับการเดินทางเข้า การอยู่ หรือการพำนักในดินแดนของประเทศไทย เมื่อได้รับการร้องขอจากฝ่ายไทย โดยไม่มีขั้นตอนอื่นเพิ่มเติมหรือล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันควร

(ค) รัฐสมาชิกและประเทศไทยจะต้องออกเอกสารเดินทางตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ในกรณีที่ไม่มีเอกสาร หรือหลักฐานพิสูจน์สัญชาติ ตัวแทนทางการทูตและกงสุลของรัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้องหรือของประเทศไทยจะต้องร่วมมืออย่างเต็มที่ในการพิสูจน์สัญชาติโดยไม่ล่าช้าเมื่อได้รับการร้องขอจากประเทศไทยหรือรัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้อง

4. คู่ภาคีตกลงที่จะริเริ่มการหารือเกี่ยวกับการรับบุคคลกลับ โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปรึกษาหารือเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐาน ซึ่งเมื่อมีการร้องขอโดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและมีเงื่อนไขที่เอื้ออำนวย การหารือดังกล่าว อาจนำไปสู่การจัดทำความตกลงว่าด้วยการรับบุคคลกลับ ซึ่งจะรวมถึงการใช้เอกสารเดินทางของอียู¹ คู่ภาคีอาจพิจารณาเริ่มการหารือด้านการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายของบุคคล ซึ่งเมื่อมีการร้องขอ โดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและหากเงื่อนไขเอื้ออำนวย การหารือดังกล่าวอาจนำไปสู่การจัดทำความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกด้านการตรวจลงตราแก่พลเมืองของรัฐสมาชิกและประเทศไทยด้วยก็ได้

ข้อ 26

ความร่วมมือทางมนุษยธรรม

คู่ภาคีพยายามที่จะร่วมมือเพิ่มเติมในทุกประเด็นที่เกี่ยวกับความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม รวมถึงในประเด็นผู้พลัดถิ่นและการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้พลัดถิ่นในภูมิภาคของภาคีแต่ละฝ่าย คู่ภาคีจะต้องร่วมมือกันบนพื้นฐานของการเห็นชอบร่วมกันและพิจารณาเป็นรายกรณี ๆ ไป โดยเป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศที่มีผลใช้บังคับกับแต่ละฝ่าย และหลักมนุษยธรรมว่าด้วยความเป็นมนุษย์ ความไม่ลำเอียง ความเป็นอิสระ และความเป็นกลาง ความพยายามดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงมุมมองที่รอบด้านและความเข้าใจต่อรากเหง้าของปัญหาการพลัดถิ่น และการแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน คู่ภาคีให้คำมั่นที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งของความเชื่อมโยงระหว่างมนุษยธรรมกับการพัฒนา

¹ กฎระเบียบ (อียู) 2016/1953 ของสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปของวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 2016 ว่าด้วยการจัดทำเอกสารเดินทางของยุโรปสำหรับการเดินทางกลับของบุคคลสัญชาติประเทศที่สามที่พำนักอยู่อย่างผิดกฎหมายและที่ยกเลิกข้อแนะนำของคณะมนตรีฯ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน ค.ศ. 1994 (ไอเจ อียู แอล 311, 17.11.2016 หน้าที่ 13) รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากนี้

ข้อ 27

การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมและการทุจริต

คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือกันในการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน อาชญากรรมร้ายแรง²และการทุจริต และการต่อต้านการล่อลวงละเมิดทางเพศเด็ก ความร่วมมือดังกล่าวมุ่งหมายเป็นการเฉพาะต่อการส่งเสริมและการดำเนินการตามมาตรฐานและตราสารทางกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่คู่ภาคีเป็นภาคี เช่น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมอื่น ๆ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ซึ่งรับรองโดย ข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 58/4 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2003

ข้อ 28

ความร่วมมือในการป้องกันและต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

1. คู่ภาคีเห็นพ้องถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเพื่อนำไปสู่ และร่วมมือกันในการป้องกันและต่อต้านการใช้ประโยชน์จากระบบการเงินของตนเพื่อวัตถุประสงค์ในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย
2. คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือกันในการพัฒนาและดำเนินการตามกฎหมาย กฎระเบียบและระเบียบข้อบังคับ เพื่อต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายโดยสอดคล้องกับมาตรฐานที่พัฒนาโดยองค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทในด้านนี้ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน
3. ความร่วมมือภายใต้ข้อนี้จะต้องมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย

ข้อ 29

ความร่วมมือเกี่ยวกับนโยบายด้านยาเสพติด

1. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือกัน โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของแต่ละฝ่ายเพื่อรับประกันให้มีแนวทางที่ครอบคลุมรอบด้าน อิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีความสมดุลและการบูรณาการ ผ่านการร่วมมือ และการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงหน่วยงานด้านสาธารณสุข ยุติธรรมและมหาดไทย และภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหมายเพื่อลดอุปทาน ลดการลักลอบขน และลดอุปสงค์ของยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนลดผลกระทบจากยาเสพติดเหล่านั้นต่อผู้เสพและสังคมในภาพรวม และเพื่อบรรลุนโยบายป้องกันเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และให้มีการป้องกันการแปรสารเคมีตั้งต้นซึ่งรวมถึงเคมีภัณฑ์ที่ออกแบบมาเพื่อหลีกเลี่ยงการควบคุมเพื่อใช้ในการผลิตยาเสพติด ตลอดจนสารที่มีผลต่อจิตประสาท และสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทใหม่ ๆ โดยผิดกฎหมาย

² ตามคำนิยามที่ปรากฏในข้อ 2บี ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

2. ภาศึจะต้งเห็นพ้งกันเก็ยกับแนวทงควมร่วมือเพื่อบรรลุเป้าประสงค้ตามนัยวรรค 1 ข้างต้น การดำเนินควมร่วมือจะต้งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ได้ตกลงร่วกันตั้งที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติเก็ยกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และค้มน้ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระหว่างประเทศทั้งหมดของภาศึแต่ละฝ้าย
3. ควมร่วมือในด้านนโยบายเก็ยกับยาเสพติดระหว่างค้ภาศึจะต้งประกอบด้วย นอกจากประการอื่นแล้ว ให้รวมถึงควมช่วยเหลือทงวิชาการและการบริหารจัดการ การฝึกอบรมบุคลากร การวิจัยที่เก็ยกับยาเสพติด การแลกเปลี่ยนข้อมูลและแบ่งปันประสบการณ์เก็ยกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการควบคุมยาเสพติด ตลอดจนแนวทงใหม่ ๆ เก็ยกับนโยบายว่าด้วยยาเสพติด ควมร่วมือด้านการพิจารณาคดีและการบังคับใช้กฎหมาย และการป้องกันการแปรสารเคมีตั้งต้น ซึ่งรวมถึงเคมีภัณฑ์ที่ออกแบบมาเพื่อหลีกเลี่ยงการควบคุม เพื่อใช้ในการผลิตยาเสพติดและสารที่มีผลต่อจิตประสาทและสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทใหม่ ๆ โดยผิดกฎหมาย ค้ภาศึอาจตกลงที่จะร่วมือในด้านอื่น ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเก็ยกับการป้องกัน การรักษา การฟื้นฟู และการลดอันตราย และการติดตามดูแลภาวะติดยาเสพติด ยาที่ใช้แทนยาเสพติด ตลอดจนมาตรการเพิ่มเติมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมควมร่วมือในการควบคุมสารตั้งต้น นิติเวชศาสตร์ การสืบสวนทงการเงินที่เก็ยข้องกับยาเสพติด และการพัฒนาทงเลือก

หัวข้อที่ 5

ควมร่วมือในภาคส่วนอื่น ๆ

ข้อ 30

สิทธิมนุษยชน

1. ค้ภาศึตกลงที่จะร่วมือเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนบนพื้นฐานของหลักควมยินยอมร่วกัน และหลักการเคารพซึ่งกันและกัน ค้ภาศึจะต้งเสริมสร้างให้มีการหารือในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่มีความหมาย และกว้างขวางอย่างสม่าเสมอ
2. ควมร่วมือในด้านสิทธิมนุษยชน นอกจากประการอื่นแล้ว อาจรวมถึง
 - (ก) การสร้างขีดความสามารถในการอนุวัติการตามตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ใช้บังคับกับค้ภาศึ และด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่เก็ยข้องกับสิทธิมนุษยชน
 - (ข) การส่งเสริมการหารือและการแลกเปลี่ยนข้อมูลการติดต่อและข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน
 - (ค) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของควมร่วมือที่สร้างสรรค์ระหว่างค้ภาศึภายใต้หน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนในกรอบสหประชาชาติ

3. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหลักการประชาธิปไตย หลักนิติธรรมและ
ธรรมาภิบาล ความร่วมมือดังกล่าวอาจรวมถึง

(ก) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือระหว่างสถาบันระดับชาติและระดับภูมิภาค
ที่มีอำนาจหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม และธรรมาภิบาล

(ข) การร่วมมือและการประสานงานเพื่อเสริมสร้างหลักการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และ
หลักนิติธรรม รวมถึงความเสมอภาคตามกฎหมาย การเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมาย
ที่มีประสิทธิภาพของประชาชน และสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม กระบวนการ
ที่ถูกต้องตามกฎหมาย และการเข้าถึงความยุติธรรม โดยเป็นไปตามพันธกรณีภายใต้กฎหมาย
สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของตน

ข้อ 31

ความร่วมมือในภาคการเงิน

คู่ภาคีตกลงที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันทางการเงินตามความจำเป็นและภายใต้
กรอบของโครงการ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย

ข้อ 32

การหารือเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

คู่ภาคีตกลงที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งของการหารือระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของตนและ
ร่วมมือกันในการแบ่งปันประสบการณ์ด้านนโยบายเศรษฐกิจมหภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาของ
การบูรณาการทางเศรษฐกิจ

ข้อ 33

ธรรมาภิบาลทางด้านภาษี

เพื่อเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงความจำเป็น
ที่จะพัฒนา กรอบระเบียบข้อบังคับที่เหมาะสม คู่ภาคีตระหนักและมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล
ทางด้านภาษี ซึ่งรวมถึงมาตรฐานโลกในด้านความโปร่งใสทางภาษีและการแลกเปลี่ยนข้อมูล การจัดเก็บภาษี
ที่เป็นธรรม และมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อป้องกันการกีดกันฐานภาษีและโยกย้ายกำไร คู่ภาคีจะส่งเสริม
ธรรมาภิบาลเกี่ยวกับภาษี ยกกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านภาษี พัฒนามาตรการ
เพื่อดำเนินการตามหลักการเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกการจัดเก็บรายได้ภาษี
โดยมีเป้าหมายเพื่อป้องกันการเลี่ยงและหลบหลีกภาษี

ข้อ 34

ความร่วมมือทางด้านนโยบายอุตสาหกรรมและด้านวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย โดยคำนึงถึงนโยบายและเป้าหมายทางเศรษฐกิจของภาคีแต่ละฝ่าย คู่ภาคีตกลงที่จะส่งเสริมความร่วมมือทางด้านนโยบายอุตสาหกรรม เพื่อเป็นการสนับสนุนกิจกรรมที่มีความครอบคลุม ยั่งยืน และกิจกรรมที่มุ่งเน้นด้านการพัฒนาและเกิดผล การสร้างอาชีพที่ดี ความเป็นผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ตลอดจนความสามารถในการฟื้นตัวของห่วงโซ่อุปทาน และการเข้าถึงการเงินในทุกสาขา ที่เห็นว่าเหมาะสม เพื่อเป้าหมายที่จะพัฒนาการเข้าสู่ระบบและการเข้าถึงตลาดระหว่างประเทศ ความสามารถในการแข่งขัน และการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย โดยผ่านการดำเนินการซึ่งรวมถึง

- (ก) การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการแบ่งปันประสบการณ์ในการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการยกระดับความสามารถทางการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย
- (ข) การส่งเสริมการติดต่อระหว่างผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจ การสนับสนุนการลงทุนร่วมและการจัดตั้ง การร่วมทุน และการสร้างเครือข่ายข้อมูลโดยเฉพาะที่ผ่านโครงการแนวระนาบของอียูที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางด้านทักษะและทางด้านอุปกรณ์ระหว่างหุ้นส่วน
- (ค) การให้ข้อมูลและการกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรม ตลอดจนการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและตลาด
- (ง) การสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย เพื่อให้เกิดการบูรณาการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและห่วงโซ่อุปทานระดับโลกได้อย่างราบรื่นยิ่งขึ้น
- (จ) การอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยของคู่ภาคี
- (ฉ) การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ขององค์กร รวมถึงการสนับสนุนแนวปฏิบัติของการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งรวมถึงการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน

ข้อ 35

การอำนวยความสะดวกความร่วมมือทางธุรกิจ

คู่ภาคีจะต้องอำนวยความสะดวกและสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมือที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดขึ้นโดยภาคเอกชนของตน

ข้อ 36

ความร่วมมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1. โดยที่ตระหนักว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นองค์ประกอบสำคัญของวิถีชีวิตสมัยใหม่ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม คู่ภาคีตกลงที่จะแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับนโยบายในด้านนี้ของแต่ละฝ่าย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน
2. ความร่วมมือในด้านนี้จะต้องมุ่งเน้น ซึ่งรวมถึง
 - (ก) การมีส่วนร่วมในเวทีการหารือระดับภูมิภาคต่าง ๆ เกี่ยวกับแง่มุมที่แตกต่างของสังคมสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายและระเบียบข้อบังคับทางการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึง การให้บริการ แบบสากล การให้สิทธิและการอนุญาตให้ใช้เป็นการทั่วไป การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และความเป็นอิสระ และควมมีประสิทธิภาพของหน่วยงานกำกับดูแลต่าง ๆ
 - (ข) การเชื่อมโยงและความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายวิจัยและบริการของคู่ภาคี กับของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - (ค) การสร้างมาตรฐานและการเผยแพร่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่
 - (ง) การส่งเสริมความร่วมมือทางการวิจัยระหว่างคู่ภาคีในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - (จ) โครงการวิจัยร่วมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่าน กรอบโครงการวิจัยของอียู รวมถึงความร่วมมือระหว่างคู่ภาคีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมใช้งานบนโทรศัพท์มือถือ แอนิเมชัน และมัลติมีเดีย
 - (ฉ) ประเด็นความมั่นคง และ/หรือในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึง การส่งเสริมความปลอดภัยทางออนไลน์ การต่อต้านอาชญากรรมไซเบอร์ การจงใจบิดเบือนข้อมูล และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภทในทางที่ผิด
3. ความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจจะต้องได้รับการสนับสนุน โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย
4. คู่ภาคีจะต้องร่วมมือกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ และพันธกรณีระหว่างประเทศของภาคีแต่ละฝ่าย
5. คู่ภาคีจะต้องส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ในสาขาการศึกษาและการฝึกอบรม ข้อริเริ่มเกี่ยวกับการเพิ่มความตระหนักรู้ การใช้มาตรฐานต่าง ๆ และความเชี่ยวชาญทางเทคนิคของแต่ละฝ่าย เพื่อวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของผลิตภัณฑ์และบริการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงการให้การรับรองความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ตลอดจนนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

1. คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือในทุกสาขาของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในด้านที่มีความสนใจร่วมกัน โดยคำนึงถึงนโยบายของแต่ละฝ่าย ความร่วมมือดังกล่าวจะเสริมสร้างความเข้มแข็งของการสนับสนุน ข้อริเริ่มด้านการวิจัยและนวัตกรรมในระดับพหุภาคีและภูมิภาค ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม ดิจิทัล สุขภาพ สังคม และนวัตกรรม การดำเนินการร่วมกัน จะมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อป้องกันวิกฤตด้านสุขภาพระดับโลกในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรคติดต่ออุบัติใหม่ และเพื่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกันในการสร้างโลกที่มีสุขภาพที่ดีขึ้น ปลอดภัยขึ้น มีความเป็นธรรมมากขึ้น และยั่งยืนมากขึ้น สาขาความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อาจครอบคลุม นอกจากประการอื่นแล้ว ให้รวมถึง การหาแนวทางแก้ไขปัญหาความท้าทายระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิกฤตความหลากหลายทางชีวภาพ มลพิษ การสูญเสียทรัพยากรหรือโรคติดต่อ ซึ่งรวมถึงในสถานการณ์วิกฤต และแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่าน ด้านสิ่งแวดล้อมและทางดิจิทัล ข้อริเริ่มควรแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำระดับโลกในเรื่องความมุ่งมั่น ด้านสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
2. เป้าประสงค์ของความร่วมมือในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจะต้องมีเพื่อ
 - (ก) ส่งเสริมความต่อเนื่องของโครงการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
 - (ข) สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้เชิงปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการตามนโยบายและโครงการ
 - (ค) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันยั่งยืนระหว่างหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัย และภาคอุตสาหกรรมของคู่ภาคี
 - (ง) ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
 - (จ) ส่งเสริมการวิจัยร่วมในด้านความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และส่งเสริมการเข้าถึงอย่างเท่าเทียม ความเป็นหุ้นส่วน และการเป็นเจ้าของร่วมในผลงานวิจัย โดยเป็นไปตามกฎระเบียบ เรื่องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนค่านิยมร่วมและหลักการ และเงื่อนไขของกรอบที่ตกลงกันได้
3. ความร่วมมือในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจะต้องดำเนินในรูปแบบของโครงการวิจัย และการแลกเปลี่ยนร่วมกัน การประชุม และการฝึกอบรมนักวิทยาศาสตร์ผ่านโครงการสนับสนุน การเดินทางระหว่างประเทศ นำไปสู่การเผยแพร่ผลงานวิจัยให้มากที่สุด ทรัพย์สินทางปัญญาใด ๆ ที่เกิดจากงานวิจัยและกิจกรรมร่วมจะต้องได้รับการแบ่งปันตามเงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน
4. ในการร่วมมือในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม คู่ภาคีจะต้องสนับสนุน การมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐ สถาบันอุดมศึกษา ศูนย์วิจัย และภาคการผลิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยของแต่ละฝ่าย
5. คู่ภาคีตกลงที่จะพยายามทุกทางเพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ของสาธารณชนเกี่ยวกับโอกาสต่าง ๆ ที่จะได้จากโครงการความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ข้อ 38

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1. คู่ภาคีพิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นภัยคุกคามต่อมนุษยชาติที่ยังมีอยู่และยืนยันความมุ่งมั่นของตนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการตอบสนองระดับโลกต่อภัยคุกคามนั้น คู่ภาคียืนยันความมุ่งมั่นของตนในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความตกลงปารีส ดังนั้น ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องดำเนินการอนุวัติการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความตกลงปารีสอย่างมีประสิทธิภาพ
2. คู่ภาคีมุ่งที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งของการตอบสนองระดับโลกต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คู่ภาคีจะต้องยกระดับความร่วมมือด้านนโยบายเพื่อช่วยบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและทำให้เกิดการปรับตัวต่อผลกระทบที่เลวร้ายของภูมิอากาศ ซึ่งรวมถึงการเพิ่มสูงขึ้นของระดับน้ำทะเล และเพื่อปรับเปลี่ยนภาคเศรษฐกิจ รวมถึงการไหลเวียนของเงินทุน ไปสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ต่ำลงและการพัฒนาที่มีความทนทานต่อสภาพภูมิอากาศโดยเป็นไปตามความตกลงปารีส
3. เป้าประสงค์ของความร่วมมือในสาขาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะต้องมีเพื่อ
 - (ก) เพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการจัดการกับความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบนพื้นฐานและที่ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ
 - (ข) เพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการตามเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกตามการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด และแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ และมาตรการบรรเทาผลกระทบอื่น ๆ ในด้านที่สนใจร่วมกัน เพื่อสนับสนุนการเติบโตที่ยั่งยืนและคาร์บอนต่ำ
 - (ค) ส่งเสริมความร่วมมือและการหารือเกี่ยวกับการเงินด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนากลไกทางการเงินเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน
 - (ง) ปรับตัวต่อผลกระทบที่เลวร้ายของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งรวมถึงการบูรณาการมาตรการปรับตัวเข้ากับยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและการวางแผนของคู่ภาคีในทุกระดับ
 - (จ) ส่งเสริมความร่วมมือด้านกิจกรรมการวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยีด้านการบรรเทาและการปรับตัว
 - (ฉ) ส่งเสริมการสร้างความรู้ ซึ่งรวมถึงสำหรับประชากรกลุ่มเปราะบางที่สุดและผู้ที่ยากลำบากที่สุดในพื้นที่เปราะบาง อำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและบูรณาการการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อเพศภาวะ
 - (ช) ส่งเสริมความร่วมมือและการหารือเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐกิจเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การกำหนดราคาคาร์บอน และเครื่องมืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม
 - (ซ) ส่งเสริมการพัฒนายุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงและการบริหารจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงสำหรับพื้นที่และชุมชนที่เปราะบาง

ข้อ 39

พลังงาน

1. คู่ภาคีพยายามที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือในสาขาพลังงานเพื่อเป้าหมายที่จะ
 - (ก) รับประกันการเข้าถึงบริการด้านพลังงานที่มีราคาที่ยอมรับได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืนอย่างทั่วถึงและเพิ่มสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนในสัดส่วนพลังงานของโลกอย่างมีนัยสำคัญ
 - (ข) พัฒนาพลังงานในรูปแบบใหม่ ที่มีความยั่งยืน มีนวัตกรรม และสามารถนำไปหมุนเวียนได้ ซึ่งรวมถึงเชื้อเพลิงชีวภาพและชีวมวล พลังงานจากลม แสงอาทิตย์ และความร้อนใต้พิภพ ตลอดจนการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำโดยคำนึงถึงความสำคัญของการสร้างความหลากหลายของแหล่งพลังงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของความมั่นคงทางพลังงาน
 - (ค) สนับสนุนการพัฒนา นโยบาย เพื่อให้พลังงานหมุนเวียนสามารถแข่งขันได้มากขึ้น
 - (ง) บรรลุการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานจากทั้งฝ่ายอุปสงค์และอุปทาน ด้วยการส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในภาคการผลิตพลังงาน การขนส่งพลังงาน การกระจายพลังงาน และการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย
 - (จ) เสริมสร้างความร่วมมือด้านเทคโนโลยีพลังงานสะอาด ซึ่งรวมถึงผ่านความร่วมมือด้านการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านพลังงานหมุนเวียน การจัดเก็บพลังงาน และการลดคาร์บอนจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล
 - (ฉ) ส่งเสริมการผลิตพลังงานไฟฟ้าคาร์บอนต่ำที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาดตามวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส
 - (ช) เพิ่มขีดความสามารถและส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและเทคโนโลยีพลังงานสะอาดโดยคำนึงถึงหลักความโปร่งใส
 - (ซ) ส่งเสริมการแข่งขันและบรรยากาศการลงทุนที่เอื้ออำนวยในตลาดพลังงาน
2. ในการนี้ คู่ภาคีตกลงที่จะส่งเสริมการติดต่อและการวิจัยร่วมกันเพื่อประโยชน์ร่วมกันของตน ซึ่งรวมถึงผ่านความร่วมมือด้านพลังงานระดับภูมิภาค โดยที่มีวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 และความตกลงปารีสเป็นกรอบในภาพรวมต่อการดำเนินการของการเป็นหุ้นส่วน คู่ภาคีรับทราบถึงความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างการเข้าถึงบริการที่ใช้พลังงานสะอาดในราคาที่ยอมรับได้กับการพัฒนาที่ยั่งยืน กิจกรรมเหล่านี้สามารถได้รับการสนับสนุน ซึ่งรวมถึงการร่วมมือภายใต้ข้อริเริ่มทางพลังงานของอียู

ข้อ 40

การขนส่ง

1. คู่ภาคีพยายามที่จะร่วมมือในด้านที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการขนส่ง เพื่อเป้าหมายที่จะส่งเสริมการขนส่งที่ยั่งยืน ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ยั่งยืน และมีความสามารถในการฟื้นตัว ซึ่งรวมถึง โครงสร้างพื้นฐานระดับภูมิภาคและข้ามพรมแดน โดยสอดคล้องกับมาตรฐานและหลักการระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องที่มีผลใช้บังคับกับคู่ภาคีทั้งสองฝ่ายเพื่อพัฒนาการเคลื่อนย้ายสินค้าและผู้โดยสาร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ โดยมุ่งเน้นให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ในราคาที่ยอมรับได้และเท่าเทียมกัน เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย และความมั่นคงทางทะเล และทางอากาศ เพื่อส่งเสริมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการขนส่งของตน

2. ความร่วมมือระหว่างคู่ภาคีในด้านการขนส่งจะต้องมุ่งส่งเสริม

- (ก) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการขนส่งที่เกี่ยวข้องของภาคีแต่ละฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับระบบการขนส่งในเมืองและระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัยในราคาที่ยอมรับได้ เข้าถึงได้ และยั่งยืนสำหรับทุกคน โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความต้องการของกลุ่มผู้เปราะบาง (ซึ่งรวมถึงผู้หญิง เด็ก ผู้พิการ และผู้สูงอายุ) การขนส่งทางบก การขนส่งทางทะเล การขนส่งทางอากาศ โลจิสติกส์การขนส่ง และการเชื่อมต่อและการทำงานร่วมกันของโครงข่ายการขนส่งหลายรูปแบบ
- (ข) การใช้งานระบบดาวเทียมนำทางของโลกโดยพลเรือน โดยมุ่งเน้นประเด็นการพัฒนากฎระเบียบอุตสาหกรรม และตลาดเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ในการนี้ จะคำนึงถึงการใช้ระบบดาวเทียมนำทางของโลกของยุโรปให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่คู่ภาคีทั้งสองฝ่าย
- (ค) การหารือที่มุ่งเพิ่มความปลอดภัยในการบิน โครงข่ายและการดำเนินงานของโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศเพื่อการเคลื่อนย้ายบุคคลและสินค้าที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน ปลอดภัย และมั่นคง และเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ในสาขาการขนส่งทางอากาศเพิ่มเติม ความร่วมมือด้านการบินพลเรือนควรได้รับการส่งเสริมต่อไป
- (ง) การหารือในสาขาบริการขนส่งทางทะเลในด้านที่มีความสนใจร่วมกัน ซึ่งมีเป้าหมายประสงค์เป็นการเฉพาะเพื่อ
- (1) อำนวยความสะดวกและร่วมมือในการขจัดอุปสรรคทั้งปวงที่อาจขัดขวางการพัฒนาการค้าทางทะเลและปรับปรุงเงื่อนไขที่การขนส่งสินค้าทางทะเลจะต้องปฏิบัติตามระหว่างท่าเรือของคู่ภาคี
 - (2) ให้สามารถเข้าถึงการค้าระหว่างประเทศและข้ามแดน ที่เป็นเชิงพาณิชย์โดยไม่มีข้อจำกัด
 - (3) เพิ่มพูนขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการขนส่งทางทะเลของคู่ภาคี และ
 - (4) ให้การประติบัติที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเรือที่ซีกธงของรัฐสมาชิกหรือประเทศไทยตามลำดับ หรือที่ดำเนินการโดยคนชาติหรือบริษัทของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยเมื่อเปรียบเทียบกับการประติบัติต่อเรือของตนในเรื่องการเข้าถึงท่าเรือ การบริการเสริม และการบริการที่ทำเรือ ซึ่งรวมถึงบทบาทของการขนส่งทางทะเลเพื่อให้เกิดการพัฒนาห่วงโซ่การขนส่งที่มีประสิทธิภาพ
- (จ) การดำเนินการตามมาตรฐานด้านความมั่นคง ความปลอดภัย และการป้องกันและการลดมลพิษทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการขนส่งทางทะเล ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ใช้บังคับกับภาคี รวมถึงความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศที่เหมาะสมซึ่งมีเป้าหมาย เพื่อให้การบังคับใช้ระเบียบข้อบังคับระหว่างประเทศดีขึ้น

ข้อ 41

การท่องเที่ยว

1. โดยใช้แนวปฏิบัติสากลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นแนวทาง คู่ภาคีจะต้องมุ่งยกระดับการแลกเปลี่ยนข้อมูลและวางแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอย่างสมดุล ที่สร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือเพื่อติดตามผลกระทบ ของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

2. คู่ภาคีตกลงที่จะพัฒนาความร่วมมือด้านการคุ้มครองและเพิ่มศักยภาพสูงสุดของมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม โดยการบรรเทาผลกระทบทางลบของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาประโยชน์จากมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากเด็ก ไม่ว่าในรูปแบบใด โดยคำนึงถึงสัตว์ป่า พันธุ์พืช ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ และโดยการเพิ่มการมีส่วนร่วมสนับสนุนในเชิงบวกในธุรกิจท่องเที่ยวต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึง โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนไปพร้อมกับการให้ความเคารพต่อความสมบูรณ์และผลประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นและชุมชนดั้งเดิม และการยกระดับการฝึกอบรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ข้อ 42

การศึกษาและวัฒนธรรม

1. คู่ภาคีตกลงที่จะส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาและวัฒนธรรม ที่เคารพความหลากหลายซึ่งกันและกัน เพื่อเพิ่มความเข้าใจระหว่างกันและความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภาษาของแต่ละฝ่าย
2. คู่ภาคีพยายามที่จะใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้การศึกษาและวัฒนธรรมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกอบรมด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และเพื่อดำเนินข้อริเริ่มร่วมกันในด้านนั้น ซึ่งรวมถึงการจัดงานวัฒนธรรมร่วมกัน ในการนี้ คู่ภาคียังได้ตกลงที่จะสานต่อการสนับสนุนกิจกรรมของมูลนิธิเอเชีย-ยุโรป
3. คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในเวทีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) เพื่อเพิ่มพูนการรักษาไว้ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ รับรองโดยการประชุมสามัญของยูเนสโก เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ. 1972 และอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ รับรองโดยการประชุมสามัญของยูเนสโก เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม ค.ศ. 2003 โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาศิลปะและเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนพื้นฐานขององค์ความรู้
4. คู่ภาคีจะต้องสนับสนุนยิ่งขึ้นให้มีมาตรการที่ออกแบบขึ้นเพื่อสร้างจุดเชื่อมระหว่างหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญของภาคีแต่ละฝ่าย และเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้เชิงปฏิบัติการ นักเรียน นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ และส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างคลังสมองให้มากยิ่งขึ้น ภายใต้ความร่วมมือและในการใช้ทรัพยากรด้านเทคนิคของคู่ภาคี ภาคีจะใช้ประโยชน์จากเครื่องมือที่ให้โดยอียูในโครงการในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สาขาการศึกษาและวัฒนธรรม ตลอดจนจากประสบการณ์ที่คู่ภาคีได้รับในด้านดังกล่าว คู่ภาคียังได้ตกลงที่จะเพิ่มความร่วมมือในด้านอุดมศึกษา และส่งเสริมการดำเนินโครงการอิธาสมุสพลัส ตลอดจนแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในสาขานโยบายเกี่ยวกับเยาวชนและงานของเยาวชน

ข้อ 43

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. คู่ภาคีเห็นพ้องถึงความจำเป็นที่จะร่วมมือกันในการปกป้องสิ่งแวดล้อม และเพื่อการมีภาคเศรษฐกิจที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ มีความสามารถในการฟื้นตัว ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และหมุนเวียน ซึ่งรวมถึงการมีภาคเศรษฐกิจชีวภาพ โดยแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจออกจากการทำลายสิ่งแวดล้อม

และจะอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และจะเสริมสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาให้แก่คนรุ่นปัจจุบันและรุ่นอนาคต

2. คุุภาคีเห็นพ้องว่าความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจะต้องส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ และการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในการที่จะดำเนินความร่วมมือของคุุภาคี คุุภาคีมุ่งที่จะดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 และดำเนินการตามความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความตกลงปารีส
3. คุุภาคีพยายามที่จะสานต่อและเสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือระหว่างกันในการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่เกี่ยวข้อง
 - (ก) การส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมาภิบาลทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมที่เพิ่มขึ้นและความหมายของชุมชนท้องถิ่นในการปกป้องสิ่งแวดล้อมและความพยายามในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน
 - (ข) การเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อรับประกันการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากรอย่างสูงสุดและลดการสร้างขยะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะพลาสติก และเพื่อป้องกันพลาสติกในทะเลและมลภาวะจากไมโครพลาสติก
 - (ค) การบูรณาการระบบนิเวศและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่แผนระดับชาติและระดับท้องถิ่น ยุทธศาสตร์และบัญชีเพื่อลดความยากจน และส่งเสริมการดำเนินการตามความตกลงพหุภาคี ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพและการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศ
 - (ง) การปกป้อง อนุรักษ์ และการฟื้นฟูที่ดินและดิน และการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดโลกที่เป็นกลางในด้านการเสื่อมโทรมของที่ดิน
 - (จ) ความร่วมมือที่นำไปสู่การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนและการพัฒนาธรรมาภิบาลป่าไม้ ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมสนับสนุนในความร่วมมือระดับภูมิภาคในการต่อต้านการตัดไม้อย่างผิดกฎหมาย และการค้าที่เกี่ยวข้อง การตัดไม้ทำลายป่าและการเสื่อมโทรมของป่าไม้ซึ่งรวมถึงผ่านการส่งเสริมห่วงโซ่อุปทาน ในส่วนของสินค้าโภคภัณฑ์ทางการเกษตรที่ปราศจากการตัดไม้ทำลายป่า การส่งเสริมการอนุรักษ์ การปลูกป่า การปลูกป่าใหม่ การฟื้นฟูและการเพิ่มปริมาณการกักเก็บคาร์บอนของป่า ความร่วมมือดังกล่าวอาจรวมถึง การบรรลุผลการจัดทำความตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจตามแผนปฏิบัติการการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมาภิบาลและการค้า
 - (ฉ) การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพและการกำหนดและคุ้มครองพื้นที่ที่มีความหลากหลาย ทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์และระบบนิเวศที่เปราะบาง โดยคำนึงถึงชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในหรือใกล้พื้นที่เหล่านี้ และชนิดพันธุ์ที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์และใกล้สูญพันธุ์
 - (ช) การปกป้องและการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งและทางทะเลอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสิ่งแวดล้อม
 - (ซ) การป้องกันการเคลื่อนย้ายอย่างผิดกฎหมายของสารเคมี ขยะมูลฝอยและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ขยะทะเล สารทำลายโอโซน และสัตว์ที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์และใกล้สูญพันธุ์ และการป้องกันมลพิษทางน้ำ ดิน อากาศ และเสียง
 - (ฌ) การรับประกันให้มีการจัดการสารเคมีและของเสียที่ครอบคลุม สามารถฟื้นตัวได้ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- (ญ) การส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการน้ำและสุขภาพอย่างยั่งยืนเพื่อประกันว่าจะมีน้ำอย่างเพียงพอ มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ
- (ฎ) การส่งเสริมนวัตกรรมเชิงนิเวศและเทคโนโลยีสะอาด เพื่อส่งเสริมและปรับใช้เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์และบริการที่ยั่งยืน ซึ่งรวมถึงผ่านสิ่งจูงใจด้านการคลังและการเงินที่เหมาะสม
- (ฏ) การส่งเสริมการใช้ระบบสำรวจโลกในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้างขีดความสามารถและการแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 44

สมุทรภิบาล

1. ภูมิภาคจะต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งของการหารือและความร่วมมือในประเด็นสมุทรภิบาลเพื่อเป้าหมายที่จะส่งเสริมการอนุรักษ์ระยะยาวและการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทรัพยากรทางทะเล ที่มีชีวิตและระบบนิเวศทางทะเล
2. ภูมิภาคจะต้องเพิ่มพูนความร่วมมือในการอนุรักษ์ การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลที่มีชีวิตอย่างยั่งยืนตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ซึ่งรับรองโดยการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 และระเบียบปฏิบัติการทำการประมงอย่างรับผิดชอบขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ ซึ่งรับรองโดยข้อมติที่ประชุมองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ ที่ 4/95 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 1995 ภูมิภาคีรับที่จะร่วมมือในการส่งเสริมการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของความตกลงองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และการจัดการระหว่างประเทศโดยเรือประมงในทะเลหลวง ซึ่งรับรอง ณ กรุงโรม เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน ค.ศ. 1993 และความตกลงสหประชาชาติว่าด้วยการอนุวัติการบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ฉบับลงวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการบริหารจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นระหว่างเขตทางทะเลและปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ซึ่งรับรอง ณ นครนิวยอร์ก เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995
3. นอกจากนี้ ภูมิภาคีตกลงที่จะร่วมมือ
 - (ก) ในการส่งเสริมการดำเนินการตามความตกลงองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม ซึ่งรับรอง ณ กรุงโรม เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ. 2009
 - (ข) กับและในกรอบองค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค หรือข้อตกลงที่ภาคี เป็นสมาชิกผู้สังเกตการณ์ หรือผู้ที่ให้ความร่วมมือแต่ไม่เป็นสมาชิก โดยมีเป้าหมายประสงค์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลที่มีชีวิตและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
 - (ค) ในการต่อต้านกับการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุมและกิจกรรมทางประมงที่เกี่ยวข้องด้วยมาตรการที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการแบ่งปันประสบการณ์ การส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุมเมื่อเหมาะสม โดยคำนึงถึงการรักษาความลับของข้อมูลและกฎหมาย ภายในประเทศ

- (ง) ในการส่งเสริมหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานในภาคการประมงและอาหารทะเล และในการดำเนินการตามอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ฉบับที่ 188 ซึ่งรับรอง ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ. 2007
- (จ) ในด้านการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์ทะเลที่ยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และหลักการของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบต่อองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ
- (ฉ) ในด้านการลดการรวบรวมมหาสมุทร ซึ่งรวมถึงการต่อต้านภาวะขยะทะเลและมลภาวะทางทะเล ซึ่งรวมถึงจากแหล่งบนบกและบนเรือ ตลอดจนกิจกรรมของมนุษย์ในทะเลภายใต้พันธกรณีระหว่างประเทศที่บังคับใช้กับคูภาคี และโดยผ่านมาตรการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบ เพื่อยกระดับการฟื้นฟูมหาสมุทรและชุมชนชายฝั่งต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ข้อ 45

การเกษตร ปศุสัตว์ การประมง และการพัฒนาชนบท

1. คูภาคีตกลงที่จะส่งเสริมการหารือที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ปศุสัตว์ การประมง และการพัฒนาชนบท คูภาคีจะแลกเปลี่ยนข้อมูลและพัฒนาความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง

(ก) นโยบายการเกษตรและแนวโน้มภาพรวมของการเกษตรระหว่างประเทศโดยทั่วไป

(ข) การส่งเสริมและการอำนวยความสะดวกในการค้าสินค้าทางการเกษตร ซึ่งรวมถึง การค้าพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากสิ่งเหล่านั้น

(ค) นโยบายการพัฒนาพื้นที่ชนบท รวมถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ องค์ความรู้ บริการทางการเงิน ตลาด และโอกาสในการเพิ่มมูลค่าและการจ้างงานนอกภาคการเกษตร

(ง) นโยบายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากพืช สัตว์ สัตว์น้ำ รวมถึงแผนงานควบคุมคุณภาพด้านการเกษตร เช่น สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการผลิตแบบอินทรีย์ ตลอดจนความร่วมมือด้านแนวปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร

(จ) การส่งเสริมระบบการออกไปรับรองและการรับรองคุณภาพการทำเกษตรอินทรีย์ และการผลิตทางการเกษตรที่ยั่งยืน
2. คูภาคีตกลงที่จะส่งเสริมความร่วมมือด้านเทคโนโลยี การเสริมสร้างขีดความสามารถ หรือความร่วมมือในรูปแบบอื่น ๆ ที่เพิ่มความสามารถในการผลิต การผลิตที่ปลอดภัยและยั่งยืน และแนวปฏิบัติที่มีความทนทานในการเกษตร ปศุสัตว์ การประมง และพื้นที่พัฒนาในชนบท และการดำเนินการนั้น จะยกระดับการเตรียมความพร้อม การป้องกัน การตรวจพบ การตอบสนอง และการควบคุมโรคจากพืช สัตว์ และโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ตามแนวทางสุขภาพหนึ่งเดียวและมาตรฐานระหว่างประเทศ
3. คูภาคีตกลงที่จะสนับสนุนให้ภาครัฐและเอกชนหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางธุรกิจ ซึ่งรวมถึง การจับคู่ทางธุรกิจและกิจกรรมส่งเสริมการค้าสำหรับสินค้าเกษตร

ข้อ 46

การสาธารณสุข

1. คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือกันและแบ่งปันประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในสาขาสาธารณสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในกิจกรรมด้านการวิจัย ในการรับมือกับภัยคุกคามจากโรคที่ไม่ติดต่อและโรคติดต่อที่รุนแรง ซึ่งรวมถึงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการให้บริการสุขภาพถ้วนหน้าตลอดจนการบริการด้านสาธารณสุข รวมถึงการบริการด้านสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ คู่ภาคียังตกลงที่จะแลกเปลี่ยนความเห็นและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในประเด็นเกี่ยวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับยาและเครื่องมือแพทย์
2. ความร่วมมือด้านการสาธารณสุขส่วนใหญ่จะต้องเกิดขึ้นผ่านเวทีระหว่างประเทศ รวมถึงองค์การอนามัยโลก และข้อริเริ่มพหุภาคี ในสาขาต่าง ๆ เช่น
 - (ก) การวิจัยร่วมกันและการพัฒนาโครงการด้านสาธารณสุขแนวตั้งที่สำคัญ การวิจัยร่วมผ่านข้อริเริ่มพหุภาคี เช่น พันธมิตรระดับโลกสำหรับโรคเรื้อรัง และความร่วมมือด้านการวิจัยระดับโลกสำหรับการเตรียมความพร้อม ด้านโรคติดต่อ
 - (ข) การสร้างขีดความสามารถและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 - (ค) ความตกลงระหว่างประเทศในสาขาสาธารณสุข

ข้อ 47

การจ้างงานและกิจการด้านสังคม

1. คู่ภาคีตกลงที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือและส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคในด้านการจ้างงานและกิจการด้านสังคม ซึ่งรวมถึงความร่วมมือด้านการทำงานร่วมกันทางภูมิภาคและสังคม สุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงาน ความเสมอภาคระหว่างเพศและรายได้ที่เท่าเทียมกันสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่ากัน การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะ การคุ้มครองทางสังคม และงานที่มีคุณค่า โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในมิติทางสังคมของโลกาภิวัตน์
2. คู่ภาคีย้ำถึงความจำเป็นในการส่งเสริมกระบวนการโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย และในการส่งเสริมการจ้างงานที่เต็มอัตราและเป็นประโยชน์ และงานที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการขจัดความยากจนตามที่ได้รับการรับรองโดยวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ปฏิญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยความยุติธรรมทางสังคมสำหรับโลกาภิวัตน์ที่เป็นธรรม ซึ่งรับรอง ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 2008 ปฏิญญาหนึ่งศตวรรษขององค์การแรงงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับงานในอนาคต ซึ่งรับรอง ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ. 2019 คู่ภาคีจะต้องคำนึงถึงลักษณะและความแตกต่างทางสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละฝ่าย
3. คู่ภาคีย้ำถึงความจำเป็นของตนที่จะส่งเสริมและดำเนินการตามมาตรฐานทางสังคมและแรงงานที่ได้รับการยอมรับในระดับระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และเคารพ ส่งเสริมและตระหนักถึงหลักการและสิทธิพื้นฐานในการทำงานตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน ซึ่งรับรอง ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1998 และแก้ไข เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 2022 คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือและให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค โดยมีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การให้สัตยาบันและอนุวัติการตามอนุสัญญาพื้นฐานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ตลอดจนเพื่อร่วมมือในการส่งเสริมการให้สัตยาบันและการอนุวัติการตามอนุสัญญาล่าสุดอื่น ๆ ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศตามความเหมาะสม ซึ่งรวมถึงที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงและการล่วงละเมิดในโลกของการทำงาน

4. คู่ภาคีตกลงที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับหุ้นส่วนทางสังคมในด้านการจ้างงานและกิจการทางสังคม รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างงาน สุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงาน การตรวจสอบแรงงาน และการหารือกับภาคประชาชนเกี่ยวกับการคุ้มครองทางสังคมและแรงงาน
5. ความร่วมมือในสาขาการจ้างงานและกิจการด้านสังคม อาจรวมถึง แผนการและโครงการเฉพาะตามที่ตกลงร่วมกัน ตลอดจนการหารือ ความร่วมมือและข้อริเริ่มในหัวข้อที่ทั้งสองฝ่ายสนใจร่วมกัน ทั้งในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี อาทิ ในการประชุมเอเชีย-ยุโรป ในระดับอียู-อาเซียน และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ

ข้อ 48

สถิติ

คู่ภาคีตกลงที่จะส่งเสริมความร่วมมือในการประสานระเบียบวิธีและแนวปฏิบัติทางสถิติให้สอดคล้องกัน โดยเป็นไปตามกิจกรรมความร่วมมือในด้านสถิติระหว่างอียูกับอาเซียนที่มีอยู่ ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บ การประมวล การวิเคราะห์ และการเผยแพร่สถิติต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลทางสถิติที่มีคุณภาพสูง ทันต่อเวลา ตรงประเด็น และเป็นข้อมูลรวมที่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ภาคีสามารถนำสถิติไปใช้ในทางการค้าสินค้าและบริการ หรือในด้านอื่น ๆ ที่ความตกลงฉบับนี้ครอบคลุมถึง และที่ดำเนินการได้ในทางประมวลผลทางสถิติ โดยเป็นการนำไปใช้บนพื้นฐานของการยอมรับร่วมกัน คู่ภาคีย้ำถึงความสำคัญของข้อมูลและสถิติในการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนปี ค.ศ. 2030

ข้อ 49

ภาคประชาสังคม

คู่ภาคีตระหนักถึงบทบาทและการมีส่วนร่วมสนับสนุนของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะนักวิชาการ หุ้นส่วนทางสังคม และความเชื่อมโยงระหว่างคลังสมองกับหุ้นส่วนทางสังคมในการหารือและกระบวนการความร่วมมือภายใต้ความตกลงฉบับนี้ และตกลงที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการหารือที่มีประสิทธิภาพกับภาคประชาสังคม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ตลอดจนความเป็นหุ้นส่วนระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หัวข้อที่ 6

เครื่องมือสำหรับความร่วมมือ

ข้อ 50

ทรัพยากรสำหรับความร่วมมือ

1. คู่ภาคีตกลงที่จะจัดสรรให้มีทรัพยากรที่เหมาะสม รวมถึงทรัพยากรทางการเงิน โดยเป็นไปเท่าที่ทรัพยากรและระเบียบของภาคีแต่ละฝ่ายจะอำนวย เพื่อให้เกิดผลตามเป้าประสงค์แห่งความร่วมมือที่ระบุไว้ในความตกลงนี้
2. คู่ภาคีจะต้องสนับสนุนให้ธนาคารเพื่อการลงทุนยุโรปสานต่อการดำเนินงานในประเทศไทยโดยเป็นไปตามกระบวนการดำเนินงานและเกณฑ์ทางการเงินของธนาคารฯ

ข้อ 51

ความร่วมมือด้านการพัฒนาในประเทศที่สาม

1. คู่ภาคีตกลงที่จะจัดการหารือระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับโครงการด้านการพัฒนาของภาคีแต่ละฝ่ายในประเทศที่สาม
2. คู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือกันในปฏิบัติการร่วมเพื่อมุ่งให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนแก่ประเทศเพื่อนบ้านของไทยและประเทศอื่น ๆ ในสาขาที่เกี่ยวข้องสำหรับความร่วมมือแบบไตรภาคี โดยหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้กำหนดขอบเขตของความร่วมมือซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานความต้องการของประเทศผู้รับ ชีตความสามารถ และความเชี่ยวชาญของอียูและประเทศไทย โดยจะมีการตัดสินใจเป็นรายกรณีไป

หัวข้อที่ 7

กรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วม

ข้อ 52

คณะกรรมการร่วม

1. คณะกรรมการร่วมจัดตั้งขึ้นโดยประกอบด้วยผู้แทนจากทั้งสองฝ่ายในระดับสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยจะต้องมีการกิจ ดังนี้
 - (ก) ให้มีการปฏิบัติงานและการอนุวัติการตามความตกลงนี้อย่างเหมาะสม
 - (ข) กำหนดลำดับความสำคัญตามเป้าประสงค์ของความตกลงนี้
 - (ค) ให้ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมเป้าประสงค์ของความตกลงนี้
 - (ง) หาข้อยุติในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เกิดความแตกต่างหรือความไม่สอดคล้องที่เกิดจากการตีความการดำเนินการ หรือการบังคับใช้ความตกลงนี้ ตามข้อ 55
 - (จ) ตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดที่นำเสนอโดยภาคีแต่ละฝ่ายเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงนี้ และจัดให้มีการหารือกับภาคีอีกฝ่ายเพื่อหาทางออกอย่างฉันทมิตรและยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย ตามข้อ 55
2. คณะกรรมการร่วมจะต้องจัดการประชุมเป็นประจำไม่น้อยกว่าทุกสองปีที่กรุงเทพฯ และกรุงบรัสเซลส์ สลับกันไป ในวันที่จะกำหนดร่วมกัน และอาจจัดการประชุมสมัยพิเศษของคณะกรรมการร่วม โดยการตกลงร่วมกัน ของคู่ภาคี โดยภาคีแต่ละฝ่ายจะสลับกันเป็นประธานของคณะกรรมการร่วม วาระการประชุมของคณะกรรมการร่วม จะกำหนดโดยการตกลงร่วมกันระหว่างคู่ภาคี
3. คณะกรรมการร่วมอาจตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญขึ้นเพื่อสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการร่วม คณะทำงานเหล่านี้จะต้องจัดทำรายงานแบบละเอียดของกิจกรรมของตนเพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่วมในการประชุมแต่ละสมัย
4. คู่ภาคีตกลงว่าคณะกรรมการร่วมมีภารกิจที่จะทำให้การปฏิบัติตามความตกลงหรือพิธีสารเฉพาะภาคส่วนใด ๆ ซึ่งคู่ภาคีได้จัดทำขึ้นแล้วหรือจะจัดทำขึ้นให้เป็นไปอย่างเหมาะสม
5. คณะกรรมการร่วมจะเป็นผู้กำหนดกฎระเบียบวิธีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการร่วมเอง

หัวข้อที่ 8

บทบัญญัติสุดท้าย

ข้อ 53

เงื่อนไขการพัฒนาในอนาคต

1. คู่ภาคีอาจขยายความตกลงนี้ผ่านความเห็นชอบร่วมกัน เพื่อเป้าหมายที่จะยกระดับความร่วมมือ รวมถึงการเสริมความร่วมมือผ่านการทำความตกลงหรือพิธีสารเกี่ยวกับสาขาหรือภาคส่วนหรือกิจกรรมใด ๆ เป็นการเฉพาะ ความตกลงหรือพิธีสารเฉพาะดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ทวิภาคีในภาพรวมระหว่างคู่ภาคี และจะต้องอยู่ภายใต้กรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมเดียวกันนี้
2. ในการดำเนินการตามความตกลงนี้ ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเสนอแนะให้ขยายขอบเขตของความร่วมมือ โดยคำนึงถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการบังคับใช้ความตกลงนี้

ข้อ 54

ความตกลงอื่น

1. โดยไม่เป็นการกระทบต่อบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องภายใต้สนธิสัญญาสหภาพยุโรป และสนธิสัญญาว่าด้วยการดำเนินงานของสหภาพยุโรป ความตกลงนี้หรือการดำเนินการภายใต้ความตกลงนี้ จะไม่กระทบต่ออำนาจของรัฐสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือแบบทวิภาคีกับประเทศไทย หรือในการทำความตกลงความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือกับประเทศไทยตามที่เห็นเหมาะสม
2. ความตกลงนี้จะต้องไม่กระทบต่อการบังคับใช้หรือการดำเนินการตามคำมั่นของภาคีแต่ละฝ่ายกับฝ่ายที่สาม
3. ไม่มีสิ่งใดในความตกลงนี้ที่จะยับยั้งมิให้ภาคีดำเนินการใด ซึ่งรวมถึงการระงับข้อพิพาทภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่ภาคีทั้งสองฝ่ายเป็นภาคี

ข้อ 55

การปฏิบัติตามพันธกรณี

1. คู่ภาคีจะต้องใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการเฉพาะใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงนี้ คู่ภาคีจะต้องดำเนินการจนสามารถบรรลุเป้าประสงค์ที่ระบุไว้ในความตกลงนี้
2. ตามข้อ 52 (1) (ง) ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเสนอให้คณะกรรมการร่วมพิจารณาเกี่ยวกับความแตกต่างในการบังคับใช้ หรือการตีความตามความตกลงนี้
3. หากภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเห็นว่าภาคีอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนภายใต้ความตกลงนี้ ภาคีนั้นอาจดำเนินการที่เหมาะสมตามกฎหมายระหว่างประเทศ
4. ก่อนที่จะดำเนินการที่เหมาะสมตามที่ระบุในวรรค 3 ยกเว้นกรณีที่ระบุในวรรค 5 นั้น ภาคีนั้นจะต้องเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่จำเป็นต่อการตรวจสอบสถานการณ์อย่างถี่ถ้วนให้คณะกรรมการร่วมพิจารณาเพื่อเป้าหมายที่จะหาทางออกที่คู่ภาคียอมรับได้ คู่ภาคีจะจัดการหาหรือภายใต้อำนาจตีของคณะกรรมการร่วม หากคณะกรรมการร่วมไม่สามารถหาทางออกที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน ภาคีดังกล่าว จะสามารถดำเนินการตามมาตรการที่เหมาะสมได้

5. หากภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีเหตุอันร้ายแรงที่สามารถพิจารณาได้ว่าภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีที่ถูกระบุให้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของความตกลงตามข้อ 1 (1) และ 3 (1) ของความตกลงนี้ อย่างมีนัย ภาคีนั้นจะต้องแจ้งภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าวโดยทันที หากภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ คณะกรรมการร่วมหรือคณะอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายโดยความเห็นชอบร่วมกันของคู่ภาคีจะต้องจัดการหารือระหว่างกันโดยทันที ภายในช่วงเวลาที่ไม่เกิน 30 วัน เพื่อพิจารณาแง่มุมหรือพื้นฐานของมาตรการที่จะใช้อย่างถาวรเพื่อหาทางออกที่คู่ภาคียอมรับได้ หากพ้นช่วงเวลานั้นแล้ว ภาคีที่แจ้งเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีสามารถดำเนินมาตรการที่เหมาะสมได้
6. ในการเลือกมาตรการที่เหมาะสมจะต้องให้ความสำคัญกับมาตรการที่กระทบน้อยที่สุดต่อการดำเนินการตามความตกลงนี้ หรือความตกลงเฉพาะอื่น ๆ หากเข้าหลักเกณฑ์ตามนัยข้อ 53 (1) มาตรการเหล่านี้จะต้องเป็นมาตรการชั่วคราวและได้สัดส่วนกับการกระทำผิดดังกล่าว เพื่อเป้าหมายที่จะสนับสนุนให้สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงนี้ได้ในที่สุด สำหรับวัตถุประสงค์ที่ระบุในวรรค 4 “มาตรการที่เหมาะสม” อาจรวมถึง การระงับความตกลงนี้ในทั้งหมดหรือบางส่วน สำหรับวัตถุประสงค์ที่ระบุในวรรค 5 “มาตรการที่เหมาะสม” อาจรวมถึงการระงับความตกลงนี้ หรือความตกลงเฉพาะอื่น ๆ ตามนัยข้อ 53 (1) ทั้งหมดหรือบางส่วน การตัดสินใจเกี่ยวกับการระงับความตกลงดังกล่าวของภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของตน
7. ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถร้องขอให้คณะกรรมการร่วมทบทวนสถานการณ์ที่เป็นสาเหตุของการออกมาตรการที่เหมาะสม เพื่อเป้าหมายที่จะหาทางออกที่คู่ภาคียอมรับได้ ภาคีที่ออกมาตรการที่เหมาะสมจะต้องยกเลิกมาตรการดังกล่าวทันทีที่สถานการณ์คลี่คลายแล้ว

ข้อ 56

การอำนวยความสะดวก

เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดความร่วมมือภายใต้กรอบของความตกลงนี้ คู่ภาคีตกลงที่จะให้จัดหาเครื่องมืออำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่เจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในการดำเนินความร่วมมือเพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการทำหน้าที่ของตนโดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาคีแต่ละฝ่าย

ข้อ 57

ขอบเขตดินแดนที่ความตกลงมีผลบังคับใช้

ความตกลงนี้จะใช้บังคับกับดินแดนซึ่งสนธิสัญญาสหภาพยุโรปและสนธิสัญญาว่าด้วยการดำเนินงานของสหภาพยุโรปมีผลใช้บังคับภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในสนธิสัญญานั้น ในฝ่ายหนึ่ง และใช้บังคับกับดินแดน ของประเทศไทยอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 58

คำนิยามของคู่ภาคี

สำหรับความตกลงนี้ “คู่ภาคี” หมายถึง อียู หรือรัฐสมาชิกของอียู หรือทั้งอียูและรัฐสมาชิกของอียู โดยเป็นไปตามขอบเขตอำนาจของภาคีแต่ละฝ่าย ฝ่ายหนึ่ง และหมายถึง ประเทศไทย อีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 59

การมีผลใช้บังคับและการใช้บังคับไปพลางก่อน

1. ความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับสามสิบ (30) วัน หลังจากวันที่ภาคีฝ่ายสุดท้ายได้แจ้งต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายภายในที่จำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์นั้นของตนเสร็จสมบูรณ์แล้ว
2. โดยไม่กระทบต่อวรรค 1 ประเทศไทยและอียูอาจใช้บังคับความตกลงนี้ไปพลางก่อนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเป็นไปตามกระบวนการภายในของภาคีแต่ละฝ่าย
3. การใช้บังคับความตกลงนี้ไปพลางก่อนดังกล่าวจะมีผลใช้ได้สามสิบ (30) วัน หลังจากวันที่ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้แล้ว
 - (ก) อียูได้แจ้งต่อประเทศไทยว่าได้ดำเนินการกระบวนการที่จำเป็นเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และได้รับรู้ ส่วนของความตกลงที่ประสงค์จะใช้บังคับไปพลางก่อน และ
 - (ข) ประเทศไทยได้แจ้งต่ออียูว่าได้ดำเนินการกระบวนการที่จำเป็นเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และยอมรับ ส่วนของความตกลงที่ประสงค์จะใช้บังคับไปพลางก่อน
4. ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจแจ้งต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงเจตนารมณ์ที่จะยกเลิก การใช้บังคับไปพลางก่อนของความตกลงนี้ โดยการยกเลิกจะมีผลเมื่อครบสามสิบ (30) วัน หลังจากวันที่ได้รับแจ้งการยกเลิกนั้น
5. สำหรับข้อบทในความตกลงนี้ที่จะเริ่มใช้บังคับไปพลางก่อนนั้น ให้เข้าใจว่า การมีผลใช้บังคับไปพลางก่อนของความตกลงนี้ หมายถึงวันที่ได้ดำเนินการตามนัยวรรค 3 แล้ว
6. คณะกรรมการร่วมและคณะอื่น ๆ ที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ความตกลงนี้ อาจทำหน้าที่ได้ในระหว่างที่มีการใช้บังคับไปพลางก่อน ในขอบเขตเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการใช้บังคับไปพลางก่อนของความตกลงนี้ การตัดสินใจใด ๆ ที่มีการรับรองในช่วงที่ทำหน้าที่ดังกล่าวนี้จะสิ้นสุดผล หากการใช้บังคับไปพลางก่อนของความตกลงนี้สิ้นสุดลงตามวรรค 4

ข้อ 60

ระยะเวลาและการบอกเลิก

1. ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับเป็นเวลาห้า (5) ปี และจะต่ออายุออกไปโดยอัตโนมัติคราวละหนึ่งปี เว้นแต่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแจ้งภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงเจตนารมณ์ที่จะไม่ต่ออายุของความตกลงนี้ล่วงหน้าเป็นเวลาหก (6) เดือนก่อนการสิ้นสุดระยะเวลาหนึ่งปีนั้น ๆ
2. ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจบอกเลิกความตกลงนี้ได้โดยการแจ้งการบอกเลิกต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นลายลักษณ์อักษร การบอกเลิกความตกลงจะมีผลใช้ได้หก (6) เดือนหลังจากที่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับการแจ้งการบอกเลิกนั้น การสิ้นสุดของความตกลงดังกล่าวจะไม่กระทบต่อโครงการที่ได้เริ่มขึ้น ภายใต้ความตกลงนี้ก่อนที่จะได้รับแจ้งการบอกเลิกดังกล่าว และยังคงอยู่ในระหว่างการดำเนินการ

ราชอาณาจักรไทย

สหภาพยุโรป

ราชอาณาจักรเบลเยียม

สาธารณรัฐบัลแกเรีย

สาธารณรัฐเช็ก

ราชอาณาจักรเดนมาร์ก

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สาธารณรัฐเอสโตเนีย

ไอร์แลนด์

สาธารณรัฐเฮลเลนิก

ราชอาณาจักรสเปน

สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สาธารณรัฐโครเอเชีย

สาธารณรัฐอิตาลี

สาธารณรัฐไซปรัส

สาธารณรัฐลัตเวีย

สาธารณรัฐลิทัวเนีย

ราชรัฐลักเซมเบิร์ก

ฮังการี

สาธารณรัฐมอลตา

ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

สาธารณรัฐออสเตรีย

สาธารณรัฐโปแลนด์

สาธารณรัฐโปรตุเกส

โรมาเนีย

สาธารณรัฐสโลวีเนีย

สาธารณรัฐสโลวัก

สาธารณรัฐฟินแลนด์

ราชอาณาจักรสวีเดน

ปฏิญญาร่วมว่าด้วยข้อ 5

(อาชญากรรมร้ายแรงตามข้อห้วงกึ่งวาระหว่างประเทศ)

ทั้งรัฐสมาชิกและประเทศไทยต่างเป็นผู้ลงนามในธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นพัฒนาการสำคัญของระบบยุติธรรมระหว่างประเทศและการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพของระบบยุติธรรมนั้น ธรรมนูญกรุงโรมฯ ระบุว่า การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และอาชญากรรมสงครามเป็น “อาชญากรรมร้ายแรงตามข้อห้วงกึ่งวาระหว่างประเทศ”

ปฏิญญาร่วมว่าด้วยข้อ 23

(ความร่วมมือทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม)

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยจะดำเนินการทุกวิถีทางที่สอดคล้องกับกฎหมายของตน เพื่อรับประกันว่าบุคคลจะไม่ต้องโทษประหารชีวิต และหากศาลตัดสินให้บุคคลผู้นั้นได้รับโทษประหารชีวิต รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยจะถวายคำแนะนำเพื่อขอพระราชทานอภัยโทษ

ทำ ณ กรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม คริสต์ศักราชสองพันยี่สิบสอง

Съставено в Брюксел на четиринадесети декември две хиляди двадесет и втора година.

Hecho en Bruselas, el catorce de diciembre de dos mil veintidós.

V Bruselu dne čtrnáctého prosince dva tisíce dvacet dva.

Udfærdiget i Bruxelles den fjortende december to tusind og toogtyve.

Geschehen zu Brüssel am vierzehnten Dezember zweitausendzweiundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne teise aasta detsembrikuu neljateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα τέσσερις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι δύο.

Done at Brussels on the fourteenth day of December in the year two thousand and twenty two.

Fait à Bruxelles, le quatorze décembre deux mille vingt-deux.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an ceathrú lá déag de mhí na Nollag sa bhliain dhá mhíle fiche agus a dó.

Sastavljeno u Bruxellesu četrnaestog prosinca godine dvije tisuće dvadeset druge.

Fatto a Bruxelles, addì quattordici dicembre duemilaventidue.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit otrā gada četrpadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt antrų metų gruodžio keturioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonkettedik év december havának tizenegyedik napján.

Magħmul fi Brussell, fl-erbatax-il jum ta' Diċembru fis-sena elfejn u tnejn u għoxrin.

Gedaan te Brussel, veertien december tweeduizend tweeëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia czternastego grudnia roku dwa tysiące dwudziestego drugiego.

Feito em Bruxelas, em catorze de dezembro de dois mil e vinte e dois.

Întocmit la Bruxelles la paisprezece decembrie două mii douăzeci și doi.

V Bruseli štrnásteho decembra dvetisícdvadsaťdva.

V Bruslju, štirinajstega decembra dva tisoč dvaindvajset.

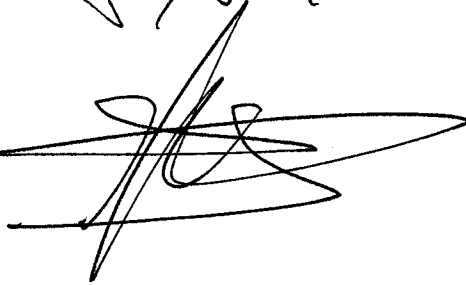
Tehty Brysselissä neljäntenätoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkaksi.

Som skedde i Bryssel den fjortonde december år tjugohundratjugotvå.

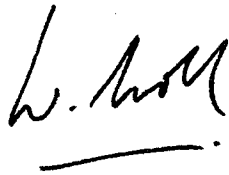
สำหรับราชอาณาจักรไทย

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

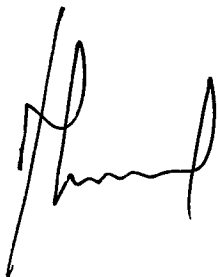

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

P. V. A.

Für die Bundesrepublik Deutschland

Andreas A. J.

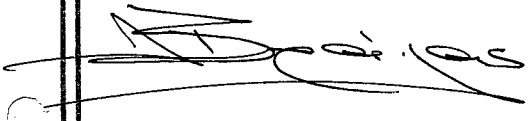
Eesti Vabariigi nimel

A. O. J.

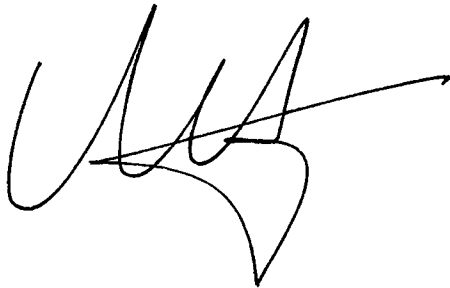
Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Tom Hanney

Για την Ελληνική Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized name, possibly "D. P. P.", written over a horizontal line.

Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, consisting of several large, sweeping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Pour la République française

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, appearing to be "P. P. P.".

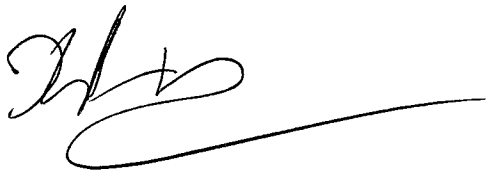
Za Republiku Hrvatsku

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, appearing to be "Irena Brubasny".

Per la Repubblica italiana

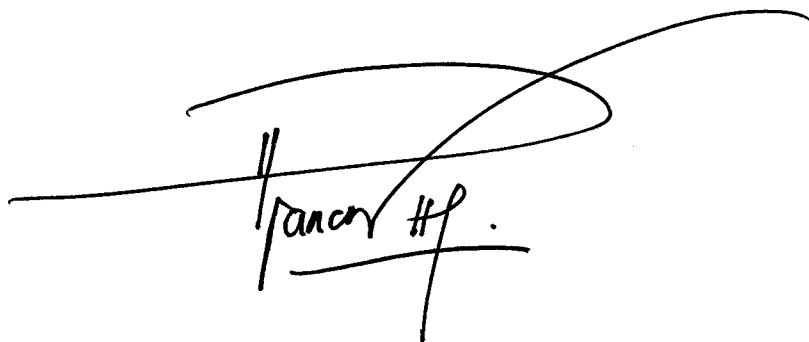
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Such

Magyarország részéről

ohu An

Għar-Repubblika ta' Malta

Mabelle Ke

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Willemaet

Für die Republik Österreich

Nikolaus Jarusch

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Andrzej S.

Pela República Portuguesa

Luís B.

Pentru România

Robert

Za Republiko Slovenijo

[Handwritten signature]

Za Slovenskú republiku

[Handwritten signature]

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

[Handwritten signature]

För Konungariket Sverige

[Handwritten signature]

ร่างกรอบความตกลงความเป็นหุ้นส่วน
และความร่วมมือรอบด้าน

(Thailand-EU Comprehensive Partnership
and Cooperation Agreement: Thai-EU PCA)

ฉบับภาษาอังกฤษ

**FRAMEWORK AGREEMENT
ON COMPREHENSIVE PARTNERSHIP AND COOPERATION
BETWEEN THE EUROPEAN UNION
AND ITS MEMBER STATES, OF THE ONE PART,
AND THE KINGDOM OF THAILAND, OF THE OTHER PART**

THE KINGDOM OF THAILAND, hereinafter referred to as "Thailand",
of the one part,

and

THE EUROPEAN UNION, hereinafter referred to as "the EU",

and

THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE REPUBLIC OF BULGARIA,
THE CZECH REPUBLIC,
THE KINGDOM OF DENMARK,
THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,
THE REPUBLIC OF ESTONIA,
IRELAND,
THE HELLENIC REPUBLIC,
THE KINGDOM OF SPAIN,
THE FRENCH REPUBLIC,
THE REPUBLIC OF CROATIA,
THE ITALIAN REPUBLIC,
THE REPUBLIC OF CYPRUS,
THE REPUBLIC OF LATVIA,
THE REPUBLIC OF LITHUANIA,
THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,
HUNGARY,
THE REPUBLIC OF MALTA,
THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,
THE REPUBLIC OF AUSTRIA,

THE REPUBLIC OF POLAND,
THE PORTUGUESE REPUBLIC,
ROMANIA,
THE REPUBLIC OF SLOVENIA,
THE SLOVAK REPUBLIC,
THE REPUBLIC OF FINLAND,
THE KINGDOM OF SWEDEN,

Member States of the European Union, hereinafter referred to as
"Member States", of the other part,

hereinafter referred to as "the Parties",

CONSIDERING the traditional links of friendship between the Parties and the close historical, political and economic ties that unite them;

ATTACHING particular importance to the comprehensive nature of their mutual relationship;

REAFFIRMING their attachment to democratic principles, and to human rights and fundamental freedoms as laid down in the Universal Declaration of Human Rights, adopted by the General Assembly of the United Nations (UNGA) on 10 December 1948, and in other relevant international human rights instruments;

REAFFIRMING their attachment to the principles of the rule of law and of good governance, and their desire to promote economic and social progress for their peoples, taking into account environmental protection requirements and the principles of sustainable development, as well as the 2030 Agenda for Sustainable Development, adopted by UNGA Resolution No. 70/1 of 25 September 2015;

RECOGNISING Thailand's status as a developing country and taking into account the Parties' respective levels of development;

RECOGNISING the need to promote non-proliferation and disarmament concepts and objectives through relevant international and regional instruments in order to counter the danger posed by weapons of mass destruction (WMD). The adoption by consensus of United Nations Security Council (UNSC) Resolution 1540 (2004) underlines the commitment of the whole international community to counter the proliferation of such weapons. The European Council adopted on 12 December 2003 a Strategy against Proliferation of Weapons of Mass Destruction, and the Council of the European Union adopted on 17 November 2003 an EU policy of mainstreaming non-proliferation policies into the relations of the EU with third countries. Thailand, as a member of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), is a founding signatory to the Treaty on the Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone, signed in Bangkok on 15 December 1995;

WHEREAS the Parties acknowledge the links between disarmament, arms control, peace and security, and development, and note that closer cooperation between the Parties in promoting the implementation of the relevant international instruments can lead to progress towards the achievement of the UN Sustainable Development Goals (SDGs) and a more secure world;

WHEREAS the Parties view terrorism as a threat to global security and wish to intensify their dialogue and cooperation in the fight against terrorism, in accordance with relevant UNSC resolutions, in particular UNSC Resolution 1373 (2001), the Parties reaffirm that respect for human rights for all and the rule of law are the fundamental basis for the fight against terrorism;

REAFFIRMING that the most serious crimes of concern to the international community as a whole must not go unpunished and that their effective prosecution must be ensured by taking measures at national level and by enhancing global collaboration;

REAFFIRMING the determination to fight against serious crimes of international concern;

RECOGNISING the importance of the Cooperation Agreement between the European Economic Community and Indonesia, Malaysia, the Philippines, Singapore and Thailand – member countries of the Association of South-East Asian Nations signed in Kuala Lumpur on 7 March 1980, and its subsequent accession protocols;

RECOGNISING the importance of strengthening the existing relationship between the Parties with a view to enhancing cooperation between them, and their common will to consolidate, deepen and diversify their relations in areas of mutual interest on the basis of respect for sovereignty, equality, non-discrimination, respect for the natural environment and mutual benefit;

RECOGNISING that the Parties share the common aspiration to achieve resource-efficient, inclusive, innovative, net zero emissions and green economies, and that the sharing of experiences in implementing their domestic policies can improve their outcomes and speed up the realisation of the UN SDGs;

EXPRESSING their full commitment to promote sustainable development in all its dimensions, including environmental protection and effective cooperation to combat climate change and effective implementation of the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), adopted in Rio de Janeiro on 9 May 1992, and the Paris Agreement, adopted in Paris on 12 December 2015, as well as to the effective promotion and implementation of internationally recognised social and labour standards;

ENSURING in this regard that no one is left behind;

UNDERLINING the importance of deepening relations and cooperation in areas such as migration;

CONFIRMING their desire to enhance, in full concord with activities undertaken in regional frameworks, the cooperation between both Parties, based on shared values and mutual benefit;

RECOGNISING the importance attached by the Parties to the principles and rules which govern international trade as contained in particular in the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization (WTO Agreement), done in Marrakesh on 15 April 1994, and to the need to apply them in a transparent and non-discriminatory manner;

NOTING that, if the Parties decided, within the framework of this Agreement, to enter into specific agreements in the area of freedom, security and justice which were to be concluded by the EU pursuant to Title V of Part Three of the Treaty on the Functioning of the European Union, the provisions of such future specific agreements would not bind Ireland unless the EU, simultaneously with Ireland as regards its previous bilateral relations, notifies Thailand that Ireland has become bound by such future specific agreements as part of the EU in accordance with Protocol No 21 on the position of Ireland in respect of the area of freedom, security and justice annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty on the Functioning of the European Union. Likewise, any subsequent EU internal measures which were to be adopted pursuant to the aforementioned Title to implement this Agreement would not bind Ireland unless it has notified its wish to take part in or accept such measures in accordance with Protocol No 21. **ALSO NOTING** that such future specific agreements or such subsequent EU internal measures would fall within Protocol No 22 on the position of Denmark annexed to those Treaties;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

**TITLE I
NATURE AND SCOPE**

**ARTICLE 1
General Principles**

1. Respect for democratic principles, and for human rights and fundamental freedoms, as laid down in the Universal Declaration of Human Rights and in other relevant international human rights instruments, as well as for the principle of the rule of law, underpins the internal and international policies of the Parties and constitutes an essential element of this Agreement.

2. The Parties confirm their commitment to promoting sustainable development in all its dimensions, to cooperating in addressing challenges of climate change and globalisation, and to contributing to the 2030 Agenda for Sustainable Development.

3. The Parties reaffirm their commitment to the Paris Declaration on Aid Effectiveness, adopted in 2005, and agree to strengthen cooperation with a view to further improving development performance.

4. The Parties reaffirm their attachment to the principles of good governance and to the fight against corruption at all levels, notably taking into account their international obligations.

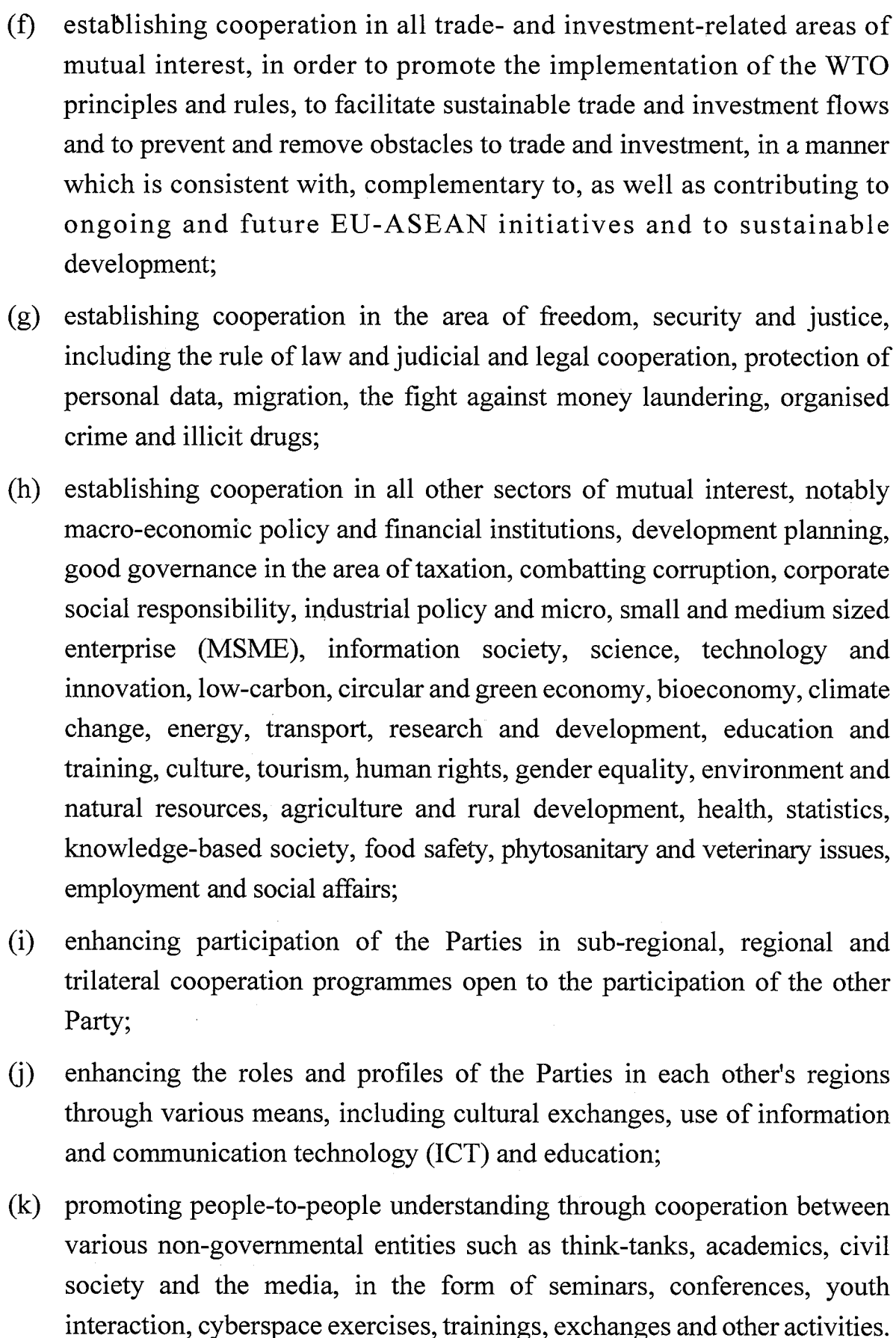
5. The Parties agree that cooperation activities under this Agreement shall take into account their respective needs and capacities.

ARTICLE 2

Aims of Cooperation

In light of their well-established partnership, the Parties agree on a forward-looking relationship with a more structured and strategic perspective, shared values and issues of mutual interest, and undertake to hold a comprehensive dialogue and promote further cooperation between them in all sectors of common interest. Their efforts will in particular be aimed at:

- (a) nurturing cooperation, on a bilateral and multilateral basis, in all relevant regional and international fora and organisations involved in matters covered by this Agreement;
- (b) establishing cooperation on countering the proliferation of WMD;
- (c) establishing a dialogue on serious crimes of international concern;
- (d) establishing cooperation on preventing and combatting terrorism and transnational crimes;
- (e) securing the conditions for and promoting the increase and development of trade and investment between the Parties to their mutual advantage while ensuring respect of the WTO principles and rules and in a manner that is supportive of the objective of sustainable development and that promotes sustainable supply chains and responsible business practices;

-
- (f) establishing cooperation in all trade- and investment-related areas of mutual interest, in order to promote the implementation of the WTO principles and rules, to facilitate sustainable trade and investment flows and to prevent and remove obstacles to trade and investment, in a manner which is consistent with, complementary to, as well as contributing to ongoing and future EU-ASEAN initiatives and to sustainable development;
 - (g) establishing cooperation in the area of freedom, security and justice, including the rule of law and judicial and legal cooperation, protection of personal data, migration, the fight against money laundering, organised crime and illicit drugs;
 - (h) establishing cooperation in all other sectors of mutual interest, notably macro-economic policy and financial institutions, development planning, good governance in the area of taxation, combatting corruption, corporate social responsibility, industrial policy and micro, small and medium sized enterprise (MSME), information society, science, technology and innovation, low-carbon, circular and green economy, bioeconomy, climate change, energy, transport, research and development, education and training, culture, tourism, human rights, gender equality, environment and natural resources, agriculture and rural development, health, statistics, knowledge-based society, food safety, phytosanitary and veterinary issues, employment and social affairs;
 - (i) enhancing participation of the Parties in sub-regional, regional and trilateral cooperation programmes open to the participation of the other Party;
 - (j) enhancing the roles and profiles of the Parties in each other's regions through various means, including cultural exchanges, use of information and communication technology (ICT) and education;
 - (k) promoting people-to-people understanding through cooperation between various non-governmental entities such as think-tanks, academics, civil society and the media, in the form of seminars, conferences, youth interaction, cyberspace exercises, trainings, exchanges and other activities.

ARTICLE 3

Weapons of Mass Destruction

1. The Parties consider that the proliferation of WMD and their means of delivery, both to state and non-state actors, represents one of the most serious threats to international stability and security. The Parties agree to cooperate and to contribute to countering the proliferation of WMD and their means of delivery through full compliance with and national implementation of their existing obligations under international disarmament and non-proliferation treaties and agreements and other relevant international obligations within the framework of the UN, including UNSC resolutions. The Parties agree that this provision constitutes an essential element of this Agreement.

2. The Parties furthermore agree to cooperate and to contribute to countering the proliferation of WMD and their means of delivery and to promoting the implementation of international instruments on disarmament by:

- (a) taking steps to become party to and fully implement all other relevant international instruments;
- (b) in accordance with their respective international obligations, enhancing the effectiveness of national export controls and controlling the export and transit of WMD-related goods, including WMD end-use control on dual-use technologies as appropriate, with effective means of legal or administrative enforcement, including effective penalties and preventive measures for breaches of export controls, including, in particular, through cooperation and capacity-building;
- (c) promoting the full and effective implementation of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT), signed in London, Moscow and Washington, D.C. on 1 July 1968, as the cornerstone of the global nuclear non-proliferation and disarmament regime, and an important element in the development of nuclear energy applications for peaceful purposes, of the Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on their Destruction (BTWC), signed in London, Moscow and Washington, D.C. on 10 April 1972, and of the Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Chemical Weapons and on their Destruction (CWC), signed in Paris and New York on 13 January 1993;

3. The Parties agree to establish a regular dialogue that will accompany and consolidate the elements referred to in points (a) to (c) of paragraph 2. Such dialogue may take place on a regional basis.

ARTICLE 4

Small Arms and Light Weapons and other Conventional Weapons

1. The Parties recognise that the illicit manufacture, transfer and circulation of small arms and light weapons, including their ammunition, as well as the excessive accumulation, insufficient stockpile management and security and the uncontrolled spread of small arms and light weapons, which have a wide range of humanitarian and socio-economic consequences, continue to pose a serious threat to peace and international security, as well as to sustainable development at the individual, local, national, regional and international levels.

2. The Parties agree to observe and fully implement their respective obligations to deal with the illicit trade in small arms and light weapons, including their ammunition, under existing international agreements and UNSC resolutions, as well as their commitments within the framework of other international instruments applicable in this area, such as the UN Programme of Action to Prevent, Combat and Eradicate the Illicit Trade in Small Arms and Light Weapons in All Its Aspects, adopted by the UNGA on 20 July 2001.

3. The Parties recognise the importance of domestic control systems for the transfer of conventional arms in line with their international obligations and the object and purpose of the Arms Trade Treaty, adopted by UNGA Resolution No. 67/234B of 2 April 2013. The Parties recognise the importance of applying such controls in a responsible manner, as a contribution to international and regional peace, security and stability, and to the reduction of human suffering, as well as to the prevention of the diversion of conventional weapons. The Parties agree to strengthen their dialogue and cooperation in the area of export control.

4. The Parties agree to enhance their cooperation and seek coordination, complementarity and synergy in their efforts related to the prevention and eradication of illicit trade in small arms and light weapons, and to conventional arms transfers and national import and export control systems of conventional arms.

ARTICLE 5

Serious Crimes of International Concern

The Parties reaffirm that the most serious crimes of concern to the international community as a whole should not go unpunished and that their prosecution should be ensured by taking measures at national or international level as appropriate and by enhancing international cooperation in accordance with their respective laws and regulations.

ARTICLE 6

Cooperation in Preventing and Combatting Terrorism

1. The Parties reaffirm the importance of the fight against terrorism in full respect for the rule of law, international law, in particular the Charter of the United Nations, signed in San Francisco on 26 June 1945, and relevant UNSC resolutions, human rights law, and international humanitarian law. Within this framework and taking into account the UN Global Counter-Terrorism Strategy contained in UNGA Resolution No. 60/288 of 8 September 2006, as later revised, as well as the ASEAN-EU Joint Declaration on Cooperation to Combat Terrorism, adopted on 28 January 2003, the Parties agree to cooperate in the prevention and suppression of terrorism in all its forms and manifestations.

2. The Parties shall do so in particular:

- (a) in the framework of the full implementation of UNSC Resolutions 1267 (1999), 1373 (2001), 1822 (2008), 2242 (2015), 2396 (2017) and 2462 (2019), and other relevant UN resolutions, international conventions and instruments;
- (b) by exchanging information on terrorist groups and individuals and on their support networks in accordance with international law and their respective laws and regulations;
- (c) by cooperating on means, including equipment, and methods used to counter terrorism, including in technical fields and training, and by sharing experiences in respect of terrorism prevention and recruitment;

- (d) 'by cooperating so as to deepen the international consensus on the fight against terrorism and terrorism financing as well as against the misuse of information technology for terrorist purposes, and by working towards an agreement on the Comprehensive Convention on International Terrorism, so as to complement the existing UN and other applicable international counter-terrorism instruments;
- (e) by sharing best practices in the area of protection of human rights in the fight against terrorism.

TITLE II

BILATERAL, REGIONAL AND INTERNATIONAL COOPERATION

ARTICLE 7

Cooperation in Regional and International Organisations

1. The Parties undertake to cooperate and exchange views in regional and international fora and organisations, in particular within the UN and its specialised organisations and agencies, including but not limited to the International Labour Organization (ILO), ASEAN-EU Dialogue Relations, in particular in the context of the ASEAN-EU Strategic Partnership, ASEAN Regional Forum (ARF), and Asia-Europe Meeting (ASEM).
2. The Parties undertake to cooperate and exchange views on economic and other related matters in regional and international fora and organisations including, *inter alia*, the ASEM, the UN Conference on Trade and Development, the WTO and the World Intellectual Property Organization.

ARTICLE 8

Bilateral and Regional Cooperation

1. For each sector of dialogue and cooperation under this Agreement, and while giving due emphasis to matters under bilateral cooperation, the Parties will agree to carry out the related activities at bilateral or regional level or through a combination of both frameworks. In choosing the appropriate framework, the Parties will seek to maximise the impact on and reinforce the involvement of all interested parties, while making the best possible use of available resources, taking into account the political and institutional feasibility, and ensuring coherence with other activities involving the EU and ASEAN Member States.

2. The Parties may, as appropriate, decide to extend financial support to cooperation activities in the areas covered by this Agreement or in relation to it, in accordance with their respective financial procedures and resources. This cooperation may in particular include the organisation of training schemes, workshops and seminars, exchanges of experts, studies, and other actions agreed by the Parties.

TITLE III
COOPERATION ON TRADE AND INVESTMENT ISSUES

ARTICLE 9
General Principles

1. The Parties shall engage in a dialogue on bilateral and multilateral trade and trade-related issues with a view to strengthening bilateral trade relations and advancing the multilateral trade system, in a manner that is supportive of the objective of sustainable development.
2. The Parties undertake to promote the development and diversification of their reciprocal commercial exchanges to the highest possible level and to their mutual benefit, in accordance with the WTO principles and rules. The Parties undertake to achieve improved market access conditions by taking measures to improve transparency, having regard to the work carried out by international organisations in that field.
3. The Parties shall keep each other informed of the development of trade and trade-related policies or other related issues, such as agricultural policy, food safety, non-tariff measures, consumer policy and environmental policy, including waste management.
4. The Parties shall encourage dialogue and cooperation to develop their trade and investment relations, including the resolution of, among other issues, commercial problems in the areas referred to in Articles 10 to 19 of this Agreement.

ARTICLE 10

Sanitary and Phytosanitary Issues

1. The Parties shall cooperate on food safety and on Sanitary and Phytosanitary (SPS) issues to protect human, animal or plant life or health in the territory of the Parties.
2. The Parties shall discuss and exchange information on their respective measures as defined in the WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures, which entered into force with the establishment of the WTO on 1 January 1995, including standards of the International Plant Protection Convention, signed in Rome on 6 December 1951, the World Organisation for Animal Health and the Codex Alimentarius Commission.
3. The Parties agree to undertake capacity-building cooperation on SPS matters. Such capacity-building shall be specific to the needs of each Party and be conducted with the aim of assisting such Party in complying with the other Party's legal framework.
4. The Parties shall establish a timely dialogue on SPS issues at the request of either Party to consider matters relating to SPS and other urgent SPS-related issues.
5. The Parties shall designate contact points for communication on matters under this Article.
6. The Parties accord a high level of importance to the cooperation in the field of SPS.

ARTICLE 11

Sustainable Food Systems

1. The Parties shall cooperate in promoting the global transition towards sustainable food systems.
2. The Parties shall promote dialogue, capacity-building activities and close cooperation on issues of mutual interest to promote sustainable food systems in line with the UN SDGs. Such issues include, *inter alia*:
 - (a) the reduction of the environmental and climate impact of food systems;

- (b) 'sustainable agriculture and food systems along all the steps of the food chain, including agroecology, organic production, reduction in the use and risk of pesticides, animal welfare and antimicrobial resistance;
- (c) the reduction of food losses and food waste throughout the entire food chain;
- (d) the fight against food fraud.

3. The Parties shall designate contact points for communication on matters under this Article.

4. The Parties accord a high level of importance to cooperation in the field of sustainable food systems.

ARTICLE 12

Technical Barriers to Trade

1. The Parties shall promote the use of international standards and international accreditation schemes, and shall exchange information on standards, technical regulations and conformity assessment procedures, including within the framework of the WTO Agreement on Technical Barriers to Trade (TBT), which entered into force with the establishment of the WTO on 1 January 1995.

2. The Parties shall strengthen their cooperation in the field of standards, technical regulations and conformity assessment procedures, including technical capacity-building and cooperation with a view to complying with TBT measures.

3. The Parties shall designate a contact point to coordinate the exchange of information and cooperation in accordance with this Article as well as to facilitate efforts in regulatory cooperation between the Parties.

ARTICLE 13

Customs Cooperation and Trade Facilitation

1. The Parties shall share experiences and examine possibilities to simplify import, export and other customs procedures, increase transparency of trade regulations and develop customs cooperation, including effective mutual administrative assistance mechanisms. The Parties shall cooperate with a view to facilitating the implementation of the WTO Agreement on Trade Facilitation,

which entered into force on 22 February 2017. The Parties will pay special attention to increasing the security dimension of international trade, including transport services, and to ensuring a balanced approach between trade facilitation, efficient controls and the fight against customs-related fraud and irregularities.

2. Without prejudice to other forms of cooperation provided for under this Agreement, the Parties state their interest in considering, in the future, the conclusion of a protocol on customs cooperation, including mutual assistance, within the institutional framework laid down by this Agreement.

ARTICLE 14

Anti-Dumping

1. The Parties reaffirm their rights and obligations under Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) 1994 and the WTO Agreement on Implementation of Article VI of GATT 1994, in particular Article 15 thereof.

2. The Parties accord a high level of importance to cooperation in the field of anti-dumping.

ARTICLE 15

Investment

The Parties shall encourage a greater flow of investment through the development of an attractive and favourable environment for reciprocal investment through a consistent dialogue aimed at enhancing understanding and cooperation on investment issues, exploring administrative mechanisms to facilitate investment flows, and promoting transparency, openness and non-discrimination for investors in accordance with their respective laws and regulations.

ARTICLE 16

Competition Policy

1. The Parties shall promote the effective establishment and application of competition rules and the dissemination of information in order to foster transparency and legal certainty for enterprises operating in each other's markets, in accordance with their respective laws and regulations.

2. Both Parties endeavour to cooperate in mutually agreed areas to enhance the mutual understanding of each other's competition laws and policies.

ARTICLE 17

Services

The Parties shall establish a consistent dialogue aimed, in particular, at exchanging information on their respective regulatory environments, promoting access to each other's markets, promoting access to sources of capital and technology and promoting trade in services between both regions and in the markets of third countries.

ARTICLE 18

Intellectual Property Rights

1. The Parties shall exchange information and share experiences on issues such as the practice, promotion, dissemination, streamlining, management, protection and effective application of intellectual property rights (IPR), the prevention of abuses of such rights and the fight against counterfeiting and piracy, in particular through customs cooperation and other appropriate forms of cooperation and strengthening of the protection of such rights as agreed by the Parties. In accordance with their respective laws and regulations and in conformity with relevant international agreements to which the Parties are party, the Parties will cooperate in particular on the enforcement of IPR and the protection of patents, geographical indications, trademarks, copyrights and industrial design as well as the protection of plant varieties.

2. The Parties shall provide technical assistance to each other in the field of IPR, and assist each other in improving intellectual property protection, enforcement, utilisation and commercialisation based upon the European experience, and enhancing the dissemination of knowledge thereof.

3. The Parties recognise the importance of and reaffirm their commitment to the Doha Declaration on the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) and Public Health, adopted in Doha on 14 November 2001. The Parties shall respect and contribute to the implementation of the Decision of the WTO General Council of 30 August 2003 on Paragraph 6 of the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health, as well as the Protocol amending the TRIPS Agreement, adopted in Geneva on 6 December 2005.

ARTICLE 19

Digital Trade

1. The Parties shall exchange information on regulatory matters in the context of digital trade in accordance with their respective laws and regulations, which shall address the following:

- (a) the recognition and facilitation of interoperable electronic trust and authentication services;
- (b) the treatment of direct marketing communications;
- (c) the protection of consumers;
- (d) other matters relevant for the development of digital trade.

2. Recognising the global nature of digital trade, the Parties affirm the importance of actively participating in multilateral fora to promote the development of digital trade.

TITLE IV

COOPERATION IN THE AREA OF FREEDOM, SECURITY AND JUSTICE

ARTICLE 20

Rule of Law

1. In their cooperation under this Title, the Parties shall attach particular importance to the promotion of the rule of law and ensuring equal access to justice for all. To their mutual benefit, the Parties will cooperate fully on the effective functioning of institutions in the areas of law enforcement and the administration of justice.

2. Cooperation between the Parties will also include an exchange of information concerning legal systems and legislation.

ARTICLE 21

Gender Equality and Empowerment of Women and Girls

1. The Parties acknowledge the necessity of gender equality and the empowerment of all women and girls as a goal in its own right as well as a driver for democracy, sustainable and inclusive development, peace and security.
2. The Parties shall cooperate to promote gender equality, the full enjoyment of all human rights by women and girls and their empowerment, as well as ensure the mainstreaming of gender perspectives in the implementation of this Agreement.
3. The Parties shall exchange good practices and explore further schemes of cooperation and potential synergies between the Parties' respective gender-related policies and programmes, in accordance with international standards and commitments applicable to the Parties, such as the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, adopted by the UNGA on 18 December 1979, the Beijing Declaration and Platform for Action, adopted at the 4th World Conference on Women in Beijing on 15 September 1995, the Programme of Action of the International Conference on Population and Development and the outcome of its review conferences, the 2030 Agenda for Sustainable Development and UNSC Resolution 1325 (2000), and its subsequent resolutions on women, peace and security.

ARTICLE 22

Protection of Personal Data and Privacy

1. The Parties agree to cooperate in order to attain a high level of protection of personal data and privacy and its effective enforcement, in line with their obligations under international human rights law and other international legal instruments in this area, thus working towards facilitating the flow of personal data between the Parties as a key element for further developing commercial exchanges and cooperation on law enforcement in compliance with the respective laws and regulations of the Parties.

2. Cooperation on the protection of personal data and privacy includes, *inter alia*, technical and legal assistance in the form of exchange of information and best practices, training and expertise, as well as promoting enforcement cooperation by the respective supervisory authorities of the Parties, including in multilateral fora.

ARTICLE 23

Judicial and Legal Cooperation

1. The Parties shall enhance existing cooperation on mutual legal assistance and extradition based on relevant international agreements that are binding on them. The Parties shall, as appropriate, strengthen existing mechanisms and consider the development of new mechanisms to facilitate international cooperation in this area, notably through closer engagement with other relevant international legal cooperation networks.

2. The Parties endeavour to develop judicial cooperation in civil and commercial matters, in particular, as regards the implementation of their obligations under multilateral conventions on civil judicial cooperation, including the Conventions of the Hague Conference on Private International Law.

3. The Parties shall cooperate to promote the secure and efficient transmission of relevant judicial documents, and taking of evidence and hearings by video conference, as appropriate, as well as the protection of personal data, for the purpose of international judicial cooperation.

ARTICLE 24

Consular Protection

The Parties agree to hold regular exchanges with a view to further facilitating the provision of consular protection and to coordinate efforts regarding consular assistance, in particular in times of crisis.

ARTICLE 25

Cooperation on Migration

1. The Parties reaffirm the importance of a comprehensive engagement on all issues related to migration, including legal migration in line with EU and national competences, management of migratory flows with regard to illegal migration, root causes of illegal migration, international protection and the prevention of and fight against illegal migration, smuggling and trafficking in human beings.

2. The Parties shall cooperate, on a mutually acceptable basis and in a holistic way, in accordance with their respective international obligations as well as their respective laws and regulations in force. Cooperation will focus, *inter alia*, on:

- (a) addressing the root causes of illegal migration;
- (b) the development of rules and practices aimed at providing international protection for those in need in accordance with international law, while ensuring the respect for the principles of non-refoulement, humanity, international solidarity and cooperation and burden- and responsibility-sharing;
- (c) the rules of admission, as well as the rights and status of persons admitted according to those rules, fair treatment of lawfully residing non-nationals, education and training, measures against racism and xenophobia;
- (d) the establishment of an effective and preventive policy against illegal migration, the smuggling of migrants and trafficking in human beings in line with the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime (UNTOC), adopted by UNGA Resolution No. 55/25 of 15 November 2000 and its Protocols that have entered into force for the Parties, including ways to combat networks of smugglers, disrupt criminal networks involved in trafficking in human beings and protect the victims of such trafficking;
- (e) the return, preferably voluntary, under safe, humane and dignified conditions of persons residing illegally, including the promotion of their voluntary and sustainable return, and the readmission of such persons in accordance with paragraph 3 of this Article;

- (f) issues identified as being of mutual interest in the field of visas and security of travel documents;
- (g) issues identified as being of mutual interest in the field of border management.

3. Within the framework of the cooperation to prevent and control illegal migration and without prejudice to the need for protection of victims of trafficking in human beings, the Parties further agree that:

- (a) Thailand shall readmit any of its nationals who do not or who no longer fulfil the conditions in force for entry to, presence in or residence on the territory of a Member State, upon request by the latter, without further formalities and without undue delay;
- (b) each Member State shall readmit any of its nationals who do not, or who no longer fulfil the conditions in force for entry to, presence in, or residence on the territory of Thailand, upon request by the latter, without further formalities and without undue delay;
- (c) the Member States and Thailand shall issue travel documents for such purposes. Where no documents or other proof of nationality are presented, the competent diplomatic and consular representations of the Member State concerned or Thailand shall, upon request of Thailand or the Member State concerned, cooperate fully in order to establish proof of nationality without delay.

4. As part of the consultations on migration issues, the Parties agree to initiate a dialogue on readmission, which, upon request by either Party, may lead, if conditions allow, to the conclusion of an agreement on readmission, including the use of the travel document of the EU¹. The Parties may also consider initiating a dialogue on facilitating the movement of persons, which, upon request by either Party, may lead, if conditions allow, to the conclusion of an agreement on visa facilitation for citizens of the Member States and Thailand.

¹ Regulation (EU) 2016/1953 of the European Parliament and of the Council of 26 October 2016 on the establishment of a European travel document for the return of illegally staying third-country nationals, and repealing the Council Recommendation of 30 November 1994 (OJ EU L 311, 17.11.2016, p. 13), including any subsequent amendments.

ARTICLE 26

Humanitarian Cooperation

The Parties endeavour to cooperate further on all issues concerning humanitarian cooperation and assistance, including on displaced persons and capacity-building support for officials dealing with displaced persons in their respective regions. The Parties shall cooperate on a mutually acceptable and case-by-case basis, in accordance with the respective international standards applicable to the Parties and the humanitarian principles of humanity, impartiality, independence and neutrality. Such efforts must continue to take into consideration a comprehensive view and understanding of the root causes of displacement and search for sustainable solutions. The Parties commit to strengthening the humanitarian-development nexus.

ARTICLE 27

Combatting Organised Crime and Corruption

The Parties agree to cooperate in combatting transnational organised crime, economic and financial crime, serious crime¹ and corruption, and the fight against child sexual abuse. Such cooperation aims in particular at implementing and promoting relevant international standards and legal instruments to which the Parties are party, such as the UNTOC and its supplementing Protocols and the UN Convention against Corruption, adopted by UNGA Resolution No. 58/4 of 31 October 2003.

ARTICLE 28

Cooperation in Preventing and Combatting Money Laundering and the Financing of Terrorism

1. The Parties agree on the need to work towards and to cooperate on, in accordance with their respective laws and regulations, effectively preventing and combatting the abuse of their financial systems for the purposes of money laundering and the financing of terrorism.
2. The Parties agree to cooperate in developing and implementing laws, rules and regulations to combat money laundering and the financing of terrorism, in line with the standards developed by international bodies active in that area, such as the Financial Action Task Force.

¹ As defined in Article 2b UNTOC.

3. Cooperation under this Article shall also aim to promote exchanges of relevant information in accordance with their respective laws and regulations.

ARTICLE 29

Cooperation in the field of Drugs Policy

1. The Parties shall cooperate, in accordance with their respective laws and regulations, to ensure a comprehensive, evidence-based, balanced and integrated approach through effective cooperation and coordination between the competent authorities, including those in the health, justice and interior sectors and other relevant sectors, with the aim of reducing the supply and trafficking of, and demand for, illicit drugs as well as the impact of such drugs on drug users and society at large, and to achieve a more effective prevention policy on drugs and to prevent the diversion of precursors, including "designer precursors", used for the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic substances and new psychoactive substances.

2. The Parties shall agree on means of cooperation to attain the aims referred to in paragraph 1. Actions shall be based on commonly agreed principles set out in UN drug control conventions and all international drug control commitments of the respective Parties.

3. Cooperation in the field of drugs policy between the Parties shall comprise, *inter alia*, technical and administrative assistance, training of personnel, drug-related research, exchange of information and sharing of experiences on using information technology in the areas of drug control, as well as on innovative approaches to drugs policy, judicial and law enforcement cooperation, and the prevention of diversion of precursors, including "designer precursors", used for the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic substances and new psychoactive substances. The Parties may agree to include other areas, such as the exchange of best practices or information on prevention, treatment, rehabilitation, reduction of harm and monitoring of drug addiction, medicines for drug substitution, as well as additional measures to enhance cooperation in drug precursors control, forensic science, drug-related financial investigation and alternative development.

TITLE V
COOPERATION IN OTHER SECTORS

ARTICLE 30
Human Rights

1. The Parties agree to cooperate in the promotion and protection of human rights, based on the principle of mutual consent and respect. The Parties shall foster a regular meaningful, broad-based human rights dialogue.
2. Cooperation in the field of human rights may include, *inter alia*:
 - (a) capacity-building on implementing international human rights instruments applicable to the Parties and on strengthening the implementation of action plans related to human rights;
 - (b) promoting dialogue and exchanges of contacts and information on human rights;
 - (c) strengthening of constructive cooperation between the Parties within the UN human rights bodies.
3. The Parties shall cooperate on the strengthening of democratic principles, the rule of law and good governance. Such cooperation may include:
 - (a) strengthening cooperation between national and regional institutions competent in human rights, rule of law and good governance;
 - (b) collaborating and coordinating to reinforce democratic principles, human rights and the rule of law, including equality before the law, the access of people to effective legal aid and the right to a fair trial, due process and access to justice, in accordance with their obligations under international human rights law.

ARTICLE 31
Cooperation in the Financial Sector

The Parties agree to foster, according to their needs and within the framework of their respective programmes, laws and regulations, cooperation between financial institutions.

ARTICLE 32

Macroeconomic Policy Dialogue

The Parties agree to strengthen the dialogue between their authorities and cooperate on the sharing of experiences on macroeconomic policies, particularly in areas of economic integration.

ARTICLE 33

Good Governance in the Area of Taxation

With a view to strengthening and developing economic activities while taking into account the need to develop an appropriate regulatory framework, the Parties recognise and commit to implement the principles of good governance in the area of taxation, including global standards on tax transparency and the exchange of information, fair taxation and the minimum standards against base erosion and profit shifting. The Parties will promote good governance in taxation matters, improve international cooperation in the area of taxation, develop measures for the effective implementation of those principles and facilitate the collection of tax revenues for the purposes of prevention of tax evasion and avoidance.

ARTICLE 34

Industrial Policy and MSME Cooperation

The Parties, taking into account their respective economic policies and objectives, agree to promote industrial policy cooperation that supports inclusive, sustainable and development-oriented productive activities, decent job creation, entrepreneurship, creativity and innovation as well as supply chain resilience and access to finance in all fields deemed suitable, with a view to improving the formalisation and access to international markets, competitiveness and growth of MSMEs, *inter alia*, through:

- (a) exchanging information and sharing of experiences in creating framework conditions for improving the competitiveness of MSMEs;
- (b) promoting contacts between economic operators, encouraging joint investments and establishing joint ventures and information networks notably through existing EU horizontal programmes, in particular stimulating transfers of soft and hard technology between partners;

- (c) providing information and stimulating innovation and exchanging good practices on access to finance and the market;
- (d) supporting capacity-building for MSMEs so as to enable their smoother integration into the global economy and supply chains;
- (e) facilitating and supporting the activities established by MSMEs of the Parties;
- (f) promoting corporate social responsibility and accountability and encouraging responsible business practices, including sustainable consumption and production.

ARTICLE 35

Facilitating Business Cooperation

The Parties shall facilitate and support the relevant cooperation activities established by their private sectors.

ARTICLE 36

Cooperation on Information and Communication Technologies

1. Recognising that information and communication technologies (ICT) are key elements of modern life and of vital importance to economic and social development, the Parties agree to exchange views on their respective policies in this field to promote economic and social development and human rights and fundamental freedoms.
2. Cooperation in this area shall focus, *inter alia*, on:
 - (a) participation in different regional dialogues on the different aspects of the information society, in particular electronic communications policies and regulation, including universal service, licensing and general authorisations, protection of personal data, and the independence and efficiency of regulatory authorities;
 - (b) the interconnection and interoperability of the Parties' and Southeast Asian research networks and services;
 - (c) standardisation and dissemination of new ICT;
 - (d) the promotion of research cooperation between the Parties in the area of ICT;

- (e) joint research projects in the area of ICT, in particular through EU research framework programmes, including cooperation between the Parties in particular in the areas of e-government, mobile applications, animation and multimedia;
- (f) the security issues and/or aspects of ICT, including the promotion of online safety, combatting cybercrime, disinformation and misuse of information technology and all forms of electronic media;

3. Subject to the Parties' respective laws and regulations, business-to-business cooperation shall be encouraged.

4. The Parties shall cooperate on cybersecurity through the exchange of information on strategies, policies and best practices in compliance with their laws and regulations and international obligations.

5. The Parties shall promote the exchange of information on cybersecurity in the fields of education and training, awareness-raising initiatives, the use of their respective standards and technical specifications for the purposes of cybersecurity risk management and the cybersecurity of ICT products and services, including cybersecurity certification, as well as related research and development policies.

ARTICLE 37

Science, Technology and Innovation Cooperation

1. The Parties agree to cooperate in all fields of science, technology and innovation in areas of mutual interest, taking account of their respective policies. That cooperation will strengthen the support to multilateral and regional research and innovation initiatives to deliver new solutions to green, digital, health, social and innovation challenges. Joint actions will particularly be needed to prevent future global health crises, especially emerging infectious diseases, and for a joint commitment to build a healthier, safer, fairer and more sustainable world. Areas of cooperation may cover, *inter alia*, finding solutions to global challenges such as climate change, the biodiversity crisis, pollution, resource depletion or infectious diseases, including in crisis situations, and solutions enabling the green and digital transitions. Initiatives should show global leadership on climate and environmental ambitions.

2. The aims of cooperation in the field of science, technology and innovation shall be to:

- (a) promote continuity of science, technology and innovation programmes and support economic development, a knowledge-based society, quality of life and sustainable environment;
- (b) encourage exchanges of information and know-how on science, technology and innovation, especially on the implementation of policies and programmes;
- (c) promote enduring relations between the scientific communities, research centres, universities and industries of the Parties;
- (d) promote human resources development;
- (e) promote joint research in scientific and technological cooperation and promote the equitable access to, the partnership in, and joint ownership of the research results in accordance with IPR rules, as well as shared values and principles and agreed framework conditions.

3. Cooperation in the field of science, technology and innovation shall take the form of joint research projects and exchanges, meetings and training of scientists through international mobility schemes, providing for the maximum dissemination of research results. Any intellectual property resulting from joint research and activities shall be shared on mutually agreed terms.

4. In cooperating in the field of science, technology and innovation, the Parties shall favour the participation of their respective governmental agencies, higher education institutions, research centres and productive sectors, in particular MSMEs.

5. The Parties agree to make all efforts to increase public awareness about possibilities offered by their science, technology and innovation cooperation programmes.

ARTICLE 38

Climate Change

1. The Parties consider that climate change represents an existential threat to humanity and reaffirm their commitment to strengthening the global response to that threat. The Parties reaffirm their commitment to achieve the objectives and goals of the UNFCCC and the Paris Agreement. Accordingly, each Party shall effectively implement the UNFCCC and the Paris Agreement.

2. The Parties aim to strengthen the global response to climate change and its impact. The Parties shall also enhance cooperation on policies to help mitigate climate change and to adapt to the adverse impacts of climate change, including sea-level rise, and to set their economies, including financial flows, towards low greenhouse gas emissions and climate-resilient development, in accordance with the Paris Agreement.

3. The aims of cooperation in the field of climate change shall be to:

- (a) enhance the capacity and ability to address climate change challenges, based on and responsive to national needs;
- (b) enhance capacity-building in the implementation of nationally determined contributions and national adaptation plans and other mitigation measures in areas of mutual interest to support sustainable and low-carbon growth;
- (c) promote cooperation and dialogue on climate finance and on the development of financial mechanisms to address climate change, including the involvement of the private sector;
- (d) adapt to the adverse impact of climate change, including the integration of adaptation measures into the development strategies and planning of the Parties at all levels;
- (e) promote cooperation on research and development activities and mitigation and adaptation technologies;
- (f) promote awareness-raising, including for the most vulnerable populations and those living in vulnerable areas, facilitate public participation in response to climate change, and integrate an analysis on the gender implications of climate change in this regard;
- (g) promote cooperation and dialogue on the development of economic instruments to address climate change, such as carbon pricing and other instruments as appropriate;
- (h) promote the development of disaster risk reduction and management strategies, including for vulnerable areas and communities.

ARTICLE 39

Energy

1. The Parties endeavour to enhance cooperation in the energy sector with a view to:

- (a) ensuring universal access to affordable, reliable and sustainable energy services and substantially increasing the share of renewable energy in the global energy mix;
- (b) developing new, sustainable, innovative and renewable forms of energy, including biofuels and biomass, wind, solar and geothermal energy as well as hydro power generation, while noting the importance of the diversification of energy supplies to strengthen energy security;
- (c) supporting the development of policies to render renewable energy more competitive;
- (d) achieving the rational use of energy and improving energy efficiency from both supply and demand sides by promoting energy efficiency in energy production, transportation, distribution and end use;
- (e) fostering cooperation in clean energy technology, including through research cooperation, in particular on renewable energy, energy storage and the decarbonisation of fossil-fuel use;
- (f) promoting low-carbon power generation that contributes to a clean energy transition in line with the objectives of the Paris Agreement;
- (g) enhancing capacity-building and promoting investment in energy infrastructures and clean energy technologies taking into account the principle of transparency;
- (h) promoting competition and a favourable investment climate in the energy market.

2. To these ends, the Parties agree to promote contacts and joint research to their mutual benefit, including through regional energy cooperation. With the 2030 Agenda for Sustainable Development and the Paris Agreement as the overarching framework guiding the partnership, the Parties note the need to address the links between affordable access to clean energy services and sustainable development. Those activities can be promoted, *inter alia*, in cooperation with the EU Energy Initiative.

ARTICLE 40

Transport

1. The Parties endeavour to cooperate in relevant areas of transport policy with a view to promoting sustainable transport as well as quality, reliable, sustainable and resilient infrastructure, including regional and cross-border infrastructure, in line with relevant international standards and principles which are applicable to both Parties, improving the movement of goods and passengers, supporting economic development and human well-being, with a focus on affordable and equitable access for all, promoting maritime and aviation safety and security, promoting environmental protection, and increasing the efficiency of their transport systems.

2. Cooperation between the Parties in the area of transport shall aim to promote:

- (a) the exchange of information on their respective transport policies and practices, especially regarding safe, affordable, accessible and sustainable urban and public transport systems for all, with special attention to the needs of those in vulnerable situations (including women, children, persons with disabilities and older persons), land transport, maritime transport, air transport, transport logistics and the interconnection and interoperability of multimodal transport networks;
- (b) the civilian use of global navigation satellite systems with a focus on regulatory, industrial and market development issues of mutual benefit; in this regard, consideration will be given to the utilisation of the European global satellite navigation system to maximise the benefits for both Parties;
- (c) a dialogue aimed at enhancing aviation safety, air transport infrastructure networks and operations for fast, efficient, sustainable, safe and secure movement of people and goods, and at examining possibilities for the further development of relations in the field of air transport; civil aviation cooperation should be further promoted;
- (d) a dialogue in the field of maritime transport services in areas of mutual interest aiming in particular at:

- (i) facilitating and cooperating on the elimination of all obstacles which might impede the development of maritime trade and improving conditions under which maritime cargo transport operations are carried out between the ports of the Parties;
 - (ii) providing unrestricted access to international and cross-trades on a commercial basis;
 - (iii) enhancing the competitiveness of the maritime transport sector of the Parties; and
 - (iv) granting non-discriminatory treatment to vessels flying the flag of a Member State or Thailand, respectively, or operated by nationals or companies of the other Party as compared to the treatment accorded to its own vessels regarding access to ports, auxiliary services and port services, including the role of maritime transport in developing an efficient transport chain;
- (e) the implementation of security, safety and marine pollution prevention standards and reduction, notably as regards maritime transport, in line with the international conventions applicable to the Parties, including cooperation in the appropriate international fora aimed at ensuring better enforcement of international regulations.

ARTICLE 41

Tourism

1. Guided by the relevant international guidelines for sustainable tourism, the Parties shall aim to improve the exchange of information and establish best practice in order to ensure a balanced development of sustainable tourism that creates jobs and promotes local culture and products, and promote the development of tools to monitor sustainable development impacts for sustainable tourism.

2. The Parties agree to develop cooperation on safeguarding and maximising the potential of natural and cultural heritage, by mitigating the negative impacts of tourism, in particular the exploitation of human beings, especially children, in any form, by respecting wildlife, flora, biodiversity and ecosystems, and by enhancing the positive contribution of the tourism business to the sustainable development of local communities, *inter alia*, by developing sustainable tourism, while respecting the integrity and interests of local and traditional communities, and improving training in the tourism industry.

ARTICLE 42

Education and Culture

1. The Parties agree to promote education and cultural cooperation that duly respects their diversity, in order to increase mutual understanding and knowledge of their respective cultures and languages.
2. The Parties endeavour to take appropriate measures to promote the contribution of education and culture to sustainable development training and cultural exchanges and to carry out joint initiatives in those areas, including the joint organisation of cultural events. In that regard, the Parties also agree to continue supporting the activities of the Asia-Europe Foundation.
3. The Parties agree to cooperate closely in relevant international fora, such as the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), in order to enhance the preservation of tangible and intangible cultural heritage, notably in the context of the Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, adopted by the UNESCO General Conference on 16 November 1972 and the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, adopted by the UNESCO General Conference on 17 October 2003, while attaching significance to the promotion of cultural diversity for the development of the arts and a knowledge-based creative economy.
4. The Parties shall furthermore encourage measures designed to create links between their respective specialist agencies and to encourage exchanges of information, know-how, students, academic staff and experts, and further promote links between think-tanks. In their cooperation and in the use of technical resources, advantage shall be taken of the facilities offered by EU programmes in Southeast Asia in the field of education and culture as well as of the experience that the Parties have acquired in that area. The Parties also agree to intensify higher education cooperation and promote the implementation of the Erasmus+ programme, as well as to exchange best practices in the field of youth policies and youth work.

ARTICLE 43

Environment and Natural Resources

1. The Parties agree on the need to cooperate on environment protection and towards low-carbon, resilient, resource-efficient and circular economies, including bioeconomy, decoupling economic growth from environmental degradation, and to conserve and manage, in a sustainable manner, natural resources and to foster biological diversity as a basis for the development of current and future generations.
2. The Parties agree that cooperation on environmental and natural resources shall promote the efficient use of resources, conservation and improvement of the environment in pursuit of sustainable development. In carrying out their cooperation, the Parties will work towards the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development and the effective implementation of relevant multilateral environmental agreements, including the Paris Agreement.
3. The Parties endeavour to continue and strengthen their cooperation on the protection of the environment, specifically as regards:
 - (a) the promotion of environmental awareness and good environmental governance including enhanced and meaningful participation of local communities in environmental protection and sustainable development efforts;
 - (b) the transition to a circular economy to ensure sustainable consumption and production, to maximise resource efficiency and minimise the generation of waste, particularly plastic waste, and to prevent marine plastics and micro plastics pollution;
 - (c) the integration of ecosystem and biodiversity values into national and local planning, poverty reduction strategies and accounts, and promote the implementation of relevant multilateral environmental agreements, including on biodiversity and international wildlife trade;
 - (d) the protection, conservation and restoration of land and soils and sustainable land management to achieve a land degradation neutral world;
 - (e) cooperation towards sustainable forest management and improving forest governance, including contributions to regional cooperation in combatting illegal logging and its associated trade, deforestation and

forest degradation, including through promoting deforestation-free supply chains in agricultural commodities, promoting conservation, afforestation, reforestation, restoration and enhancement of forest carbon stocks; this may include the conclusion of a Forest Law Enforcement, Governance and Trade Voluntary Partnership Agreement;

- (f) the effective management of national parks and the designation and protection of areas of rich biodiversity and fragile ecosystems, with due regard for local communities living in or near those areas and for threatened and endangered species;
- (g) the protection and sustainable management of coastal and marine resources, including marine protected areas and environment;
- (h) the prevention of illegal transboundary movement of chemicals, solid and electronic waste, marine debris, ozone-depleting substances, and threatened and endangered species, and the prevention of water, soil, air and noise pollution;
- (i) ensuring inclusive, resilient and environmentally sound chemicals and waste management;
- (j) the promotion of cooperation on sustainable management of water and sanitation to ensure water availability, quality and efficiency;
- (k) the promotion of eco-innovation and clean technologies, to promote and deploy environmental technologies, sustainable products and services, including through appropriate fiscal and financial incentives;
- (l) the promotion of the utilisation of Earth observation systems for environmental issues, as well as related capacity-building and experience-sharing.

ARTICLE 44

Ocean Governance

1. The Parties shall strengthen dialogue and cooperation on issues of ocean governance with a view to promoting long-term conservation and sustainable management of marine living resources and marine ecosystems.

2. The Parties shall enhance cooperation on the conservation, management and sustainable exploitation of marine living resources as defined in the UN Convention on the Law of the Sea (UNCLOS), adopted by the Third Conference on the Law of the Sea on 10 December 1982, and the Food and Agricultural Organisation (FAO) Code of Conduct for Responsible Fisheries, adopted by FAO Conference Resolution No. 4/95 of 31 October 1995. The Parties undertake to cooperate in promoting the implementation of the objectives of the FAO Agreement to Promote Compliance with International Conservation and Management Measures by Fishing Vessels on the High Seas, adopted in Rome on 24 November 1993, and the UN Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks, adopted in New York on 4 August 1995.

3. The Parties furthermore agree to cooperate:

- (a) in promoting the implementation of the FAO Agreement on Port State Measures to prevent, deter and eliminate illegal, unreported and unregulated fishing, adopted in Rome on 22 November 2009;
- (b) with and within the Regional Fisheries Management Organisations or Arrangements to which they are members, observers, or cooperating non-contracting parties, with the aim of promoting the conservation and sustainable management of marine living resources and their ecosystems;
- (c) on the fight against illegal, unreported and unregulated (IUU) fishing and fishing related activities with comprehensive, effective and transparent measures, including by sharing experience, promoting capacity-building and exchanging information on IUU fishing activities, where appropriate, taking into account data confidentiality and national laws;
- (d) in promoting the fundamental principles and rights at work in the fishing and seafood sector and in the implementation of the ILO Work in Fishing Convention No. 188, adopted in Geneva on 30 May 2007;

- (e) on the development of sustainable and responsible marine aquaculture, including on the implementation of the objectives and principles of the FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries;
- (f) on the reduction of the pressures on the oceans, *inter alia*, through the fight against marine litter and pollution, including from land-based and ship-based sources as well as maritime human activities under international obligations applicable to the Parties, and through adaptation and mitigation measures to enhance the resilience of the oceans and coastal communities to climate change.

ARTICLE 45

Agriculture, Livestock, Fisheries and Rural Development

1. The Parties agree to promote dialogue in relation to agriculture, livestock, fisheries and rural development. The Parties will exchange information and develop cooperation with regard to:
 - (a) agricultural policy and the international agricultural outlook in general;
 - (b) the promotion and facilitation of agricultural trade, including trade in plants, animals, aquatic animals and their products;
 - (c) development policy in rural areas, including other productive resources and inputs, knowledge, financial services, markets and opportunities for value addition and non-farm employment;
 - (d) policy on plants, animals, aquatic animal products including agricultural quality schemes such as geographical indications and organic production, as well as cooperation on Good Agricultural Practices;
 - (e) the promotion of organic agriculture certification and accreditation systems and sustainable agricultural production.
2. The Parties agree to promote technology cooperation, capacity-building or any other forms of cooperation that increase productivity, safe and sustainable production and resilient practices in agriculture, livestock, fisheries and rural development areas, and that improve preparedness, prevention, detection, response and control of plant, animal and zoonotic diseases in line with the One Health approach and international standards.

3. The Parties agree to encourage the public and private sectors to discuss and exchange business information, including business matching and trade promotion events for agricultural products.

ARTICLE 46

Health

1. The Parties agree to cooperate and share experiences and best practices in the health sector with a view to strengthening activities in the field of research, addressing the threat from major non-communicable diseases and communicable diseases, including the COVID-19 pandemic, and strengthening universal health coverage, as well as health services, including sexual and reproductive healthcare services. The Parties also agree to exchange views and best practices on regulatory issues relevant to pharmaceuticals and medical devices.

2. Cooperation in the field of health shall take place mainly through international fora, including the World Health Organization, and multilateral initiatives, in areas such as:

- (a) joint research and major vertical health programme development; joint research via multilateral initiatives such as the Global Alliance for Chronic Diseases and Global Research Collaboration for Infectious Disease Preparedness;
- (b) capacity-building and human resource development;
- (c) international agreements in the health sector.

ARTICLE 47

Employment and Social Affairs

1. The Parties agree to enhance cooperation and promote technical assistance in the field of employment and social affairs, including cooperation on regional and social cohesion, health and safety at the workplace, gender equality and equal pay for work of equal value, lifelong learning and skills development, social protection and decent work, with a view to strengthening the social dimension of globalisation.

2. The Parties reaffirm the need to support the process of globalisation which is beneficial to all and to promote full and productive employment and decent work as a key element of sustainable development and poverty reduction, as endorsed by the 2030 Agenda for Sustainable Development, the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalisation, adopted in Geneva on 10 June 2008, and the ILO Centenary Declaration for the Future of Work, adopted in Geneva on 21 June 2019. The Parties shall take into account the respective characteristics and diverse nature of their economic and social situations.

3. The Parties reaffirm their respective commitments to promote and effectively implement internationally recognised social and labour standards, and to respect, promote and realise the fundamental principles and rights at work as laid down in the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, adopted in Geneva on 18 June 1998 and amended on 10 June 2022. The Parties agree to cooperate and to provide technical assistance with a view to working towards the ratification and implementation of the fundamental ILO Conventions as well as to cooperate on promoting the ratification and implementation of other up-to-date ILO Conventions as appropriate, including as regards violence and harassment in the world of work.

4. The Parties agree to promote cooperation between government and social partners in the fields of employment and social affairs as well as exchanges of information regarding employment, health and safety at work, labour inspections and social dialogue on social and labour protection.

5. Cooperation in the field of employment and social affairs may include, *inter alia*, specific programmes and projects, as mutually agreed, as well as dialogue, cooperation and initiatives on topics of common interest at bilateral or multilateral level, such as at the ASEM, at EU-ASEAN level and at the ILO.

ARTICLE 48

Statistics

The Parties agree to promote, in accordance with existing statistical cooperation activities between the EU and ASEAN, cooperation in harmonising statistical methods and practice including the gathering, processing, analysing and dissemination of statistics to increase the availability of high-quality, timely, relevant and more detailed aggregated data, thus enabling them to use, on a mutually acceptable basis, statistics on trade in goods and services and,

more generally, on any other area covered by this Agreement which lends itself to statistical processing. The Parties underline the importance of data and statistics for the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development.

ARTICLE 49

Civil Society

The Parties recognise the role and contribution of civil society, especially academics, social partners, as well as links between think tanks and social partners, in the dialogue and cooperation process under this Agreement and agree to encourage and promote effective dialogue with civil society, and promote their effective and constructive participation as well as multi-stakeholder partnerships.

TITLE VI

MEANS OF COOPERATION

ARTICLE 50

Resources for Cooperation

1. The Parties agree to make available the appropriate resources, including financial means, insofar as their respective resources and regulations allow, in order to attain the cooperation aims set out in this Agreement.
2. The Parties shall encourage the European Investment Bank to continue its operations in Thailand, in accordance with its procedures and financing criteria.

ARTICLE 51

Cooperation in the Development of Third Countries

1. The Parties agree to establish a regular dialogue on their respective development programmes in third countries.
2. The Parties agree to cooperate in joint actions aimed at providing assistance for sustainable development to countries neighbouring Thailand and beyond, in relevant sectors for trilateral cooperation. The areas of cooperation are to be determined by all partners involved, based on the needs of beneficiary countries, the capacity and expertise of the EU and Thailand, and to be decided on an *ad hoc* basis.

TITLE VII
INSTITUTIONAL FRAMEWORK

ARTICLE 52
Joint Committee

1. A Joint Committee is hereby established, composed of representatives of both Parties at the highest possible level, the tasks of which shall be to:
 - (a) ensure the proper functioning and implementation of this Agreement;
 - (b) set priorities in relation to the aims of this Agreement;
 - (c) make recommendations for promoting the aims of this Agreement;
 - (d) settle, where applicable, any difference or divergence arising in the interpretation, implementation or application of this Agreement in accordance with Article 55;
 - (e) examine all information presented by either Party regarding the non-fulfilment of the obligations under this Agreement and hold consultations with the other Party to seek an amicable and mutually acceptable solution to the Parties in accordance with Article 55.
2. The Joint Committee shall normally meet not less than every two years in Bangkok and Brussels alternately, on a date to be fixed by mutual agreement. Extraordinary meetings of the Joint Committee may also be convened by agreement between the Parties. The Joint Committee shall be chaired alternately by each Party. The agenda for meetings of the Joint Committee shall be determined by agreement between the Parties.
3. The Joint Committee may set up specialised working groups in order to assist it in the performance of its tasks. These working groups shall make detailed reports of their activities to the Joint Committee at each of its meetings.
4. The Parties agree that it shall also be the task of the Joint Committee to ensure the proper functioning of any sectoral agreement or protocol concluded or to be concluded between the Parties.
5. The Joint Committee shall adopt its own rules of procedure.

TITLE VIII
FINAL PROVISIONS

ARTICLE 53

Future Developments Clause

1. The Parties may, by mutual consent, expand this Agreement with a view to enhancing the level of cooperation, including through supplementing it by means of agreements or protocols on specific areas, sectors or activities. Such specific agreements or protocols shall be an integral part of the overall bilateral relations between the Parties and shall be subject to a common institutional framework.
2. With regard to the implementation of this Agreement, either Party may put forward suggestions for widening the scope of cooperation, taking into account the experience gained in the application of this Agreement.

ARTICLE 54

Other Agreements

1. Without prejudice to the relevant provisions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, neither this Agreement nor action taken hereunder shall in any way affect the powers of the Member States to undertake bilateral cooperation activities with Thailand or to conclude, where appropriate, new partnership and cooperation agreements with Thailand.
2. This Agreement shall not affect the application or implementation of commitments undertaken by either Party in relation with third parties.
3. Nothing in this Agreement shall preclude a Party from taking any action, including dispute settlement action, under any other international agreement to which both Parties are party.

ARTICLE 55

Fulfilment of Obligations

1. The Parties shall take any general or specific measures required to fulfil their obligations under this Agreement. They shall see to it that the aims set out in this Agreement are attained.

2. In accordance with Article 52(1)(d), either Party may refer to the Joint Committee any divergence in the application or interpretation of this Agreement.

3. If either Party considers that the other Party has failed to fulfil any of its obligations under this Agreement, it may take appropriate measures in accordance with international law.

4. Before taking appropriate measures referred to in paragraph 3, except in the cases referred to in paragraph 5, such Party shall present to the Joint Committee all the relevant information required for a thorough examination of the situation with a view to seeking a solution acceptable to the Parties. The Parties shall hold consultations under the auspices of the Joint Committee. Where the Joint Committee is unable to reach a mutually acceptable solution, such Party may take appropriate measures.

5. If either Party has serious grounds to consider that the other Party has failed to fulfil in a substantial manner any of the obligations that are described as essential elements in Articles 1(1) and 3(1), it shall immediately notify the other Party of such non-fulfilment. At the request of either Party, the Joint Committee, or another body designated by mutual agreement of the Parties, shall hold immediate consultations within a period of up to 30 days for a thorough examination of any aspect of, or the basis for, the measure with a view to seeking a solution acceptable to the Parties. After that period, the notifying Party may apply appropriate measures.

6. In the selection of the appropriate measures, priority must be given to those which least disturb the functioning of this Agreement or, as the case may be, of any other specific agreement referred to in Article 53(1). Such measures shall be temporary in nature and proportionate to the violation with a view to encouraging the eventual fulfilment of the obligations. For the purposes of paragraph 4, "appropriate measures" may include the suspension of this Agreement, in whole or in part. For the purposes of paragraph 5, "appropriate measures" may include the suspension of this Agreement, in whole or in part, or of any specific agreement referred to in Article 53(1). The decision to suspend would be taken by each Party in accordance with their respective laws and regulations.

7. Either Party may request the Joint Committee to review the circumstances that gave rise to the application of appropriate measures, with a view to seeking a mutually acceptable solution for the Parties. The Party taking the appropriate measures shall withdraw them as soon as warranted.

ARTICLE 56

Facilitation

To facilitate cooperation in the framework of this Agreement, the Parties agree to grant the necessary facilities to officials and experts involved in the implementation of cooperation for the performance of their functions, in accordance with their respective laws and regulations.

ARTICLE 57

Territorial Application

This Agreement shall apply, on the one hand, to the territories in which the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union apply under the conditions laid down in those Treaties, and on the other hand, to the territory of Thailand.

ARTICLE 58

Definition of the Parties

For the purpose of this Agreement, "the Parties" shall mean the EU or its Member States or the EU and its Member States, in accordance with their respective powers, on the one hand, and Thailand, on the other.

ARTICLE 59

Entry into Force and Provisional Application

1. This Agreement shall enter into force thirty (30) days after the date on which the last Party has notified the other Party of the completion of their respective internal legal procedures necessary for that purpose.

2. Notwithstanding paragraph 1, Thailand and the EU may provisionally apply this Agreement, in whole or in part, in accordance with their respective internal procedures, pending its entry into force.

3. Such provisional application shall take effect thirty (30) days following the date on which:

- (a) the EU has notified Thailand of the completion of its necessary procedures, indicating the parts of this Agreement that shall be provisionally applied; and
- (b) Thailand has notified the EU of the completion of its necessary procedures, accepting the parts of the Agreement that shall be provisionally applied.

4. Either Party may notify the other Party in writing of its intention to terminate the provisional application of this Agreement. The termination shall take effect thirty (30) days after the date of the receipt of such notification.

5. For the provisions in this Agreement that are provisionally applied, the entry into force of this Agreement shall be understood to refer to the date of provisional application as set out in paragraph 3.

6. The Joint Committee and other bodies established under this Agreement may exercise their functions during the provisional application of this Agreement to the extent that those functions are necessary for ensuring the provisional application of this Agreement. Any decisions adopted in the exercise of their functions shall cease to be effective if the provisional application of this Agreement is terminated in accordance with paragraph 4.

ARTICLE 60

Duration and Termination

1. This Agreement shall be valid for a period of five (5) years. It shall be automatically extended for further successive periods of one year, unless either Party notifies the other Party in writing of its intention not to extend this Agreement six (6) months prior to the end of any subsequent one-year period.

2. This Agreement may be terminated by either Party by written notice given to the other Party. The termination shall take effect six (6) months after receipt of the notification by the other Party. Such termination shall not affect ongoing projects commenced under this Agreement prior to the receipt of the notification.

ARTICLE 61

Amendments

Any amendments to this Agreement shall be made by agreement between the Parties. Any amendments shall become effective from the date of the last written notification that all necessary formalities have been completed for that purpose.

ARTICLE 62

Joint Declarations

The Joint Declarations annexed to this Agreement shall form an integral part of this Agreement.

ARTICLE 63

Notifications

Notifications made in accordance with Article 59, 60 and 61 shall be made to the Secretary-General of the Council of the European Union and the Ministry of Foreign Affairs of Thailand, respectively.

ARTICLE 64

Authentic Texts

This Agreement is drawn up in duplicate in the Thai, Bulgarian, Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Irish, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Portuguese, Romanian, Slovak, Slovenian, Spanish and Swedish languages, each of these texts being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly authorised to this effect, have signed this Agreement.

JOINT DECLARATION ON ARTICLE 5
(SERIOUS CRIMES OF INTERNATIONAL CONCERN)

The Member States and Thailand are both signatories of the Rome Statute of the International Criminal Court, which constitutes an important development for the international justice system and its effective functioning. The Rome Statute stipulates that genocide, crimes against humanity and war crimes are "serious crimes of international concern".

JOINT DECLARATION ON ARTICLE 23
(JUDICIAL AND LEGAL COOPERATION)

The Royal Thai Government shall proceed by every means in accordance with its laws to assure that the person shall not serve the death sentence, and if the Court gives a death sentence, the Royal Thai Government shall submit a recommendation for a Royal Pardon.
